

flacăra

anul XXXIV
52
(1 593)
VINERI
27 DECEMBRIE
1985

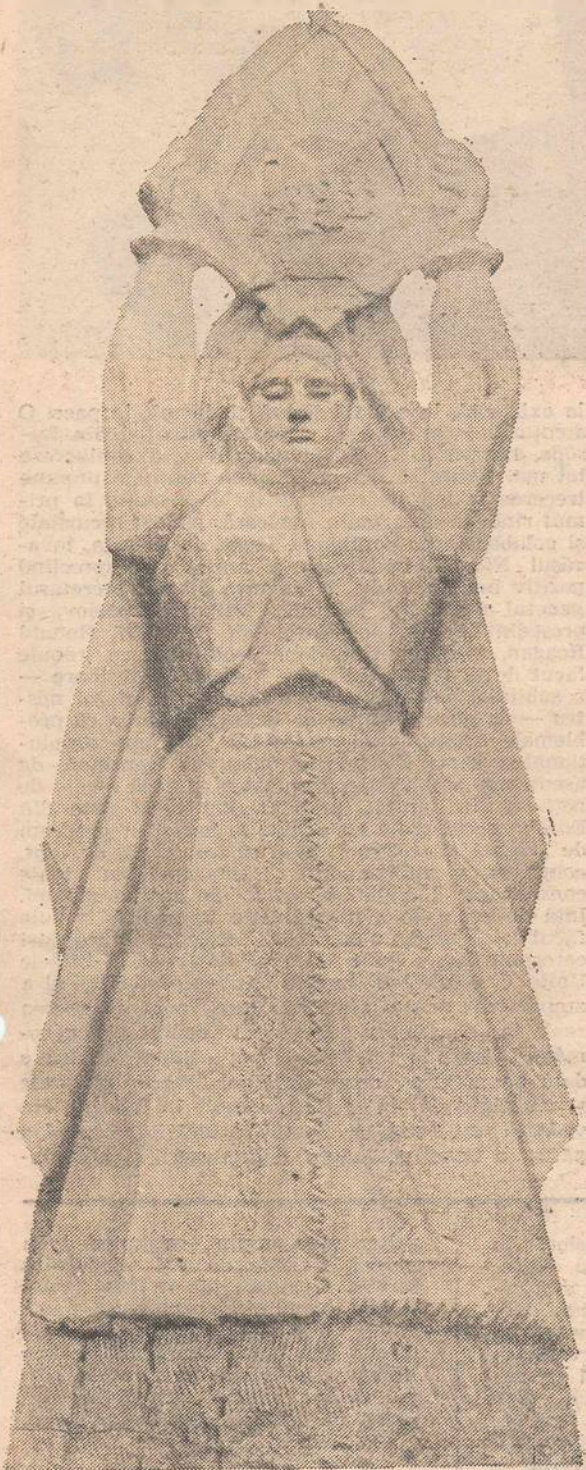
săptăminal editat de frontul democrației și unității socialiste

În cuprinsul revistei

„Și-i prevăz prin secolii
a ei înălțare“

— două fotoreportaje la rubrica „Sub
zodia civilizației socialiste“.
(paginile 12-13)

*Cîntec de slavă
Republicii iubite*

Nu e dragoste mai mare decît dragostea de gle,
nu-i credință mai adîncă decît crezu-n tricolor —
ochii mei ca două cercuri dilatate-n armonie
de inimiresmate cronici se apropie cu dor.

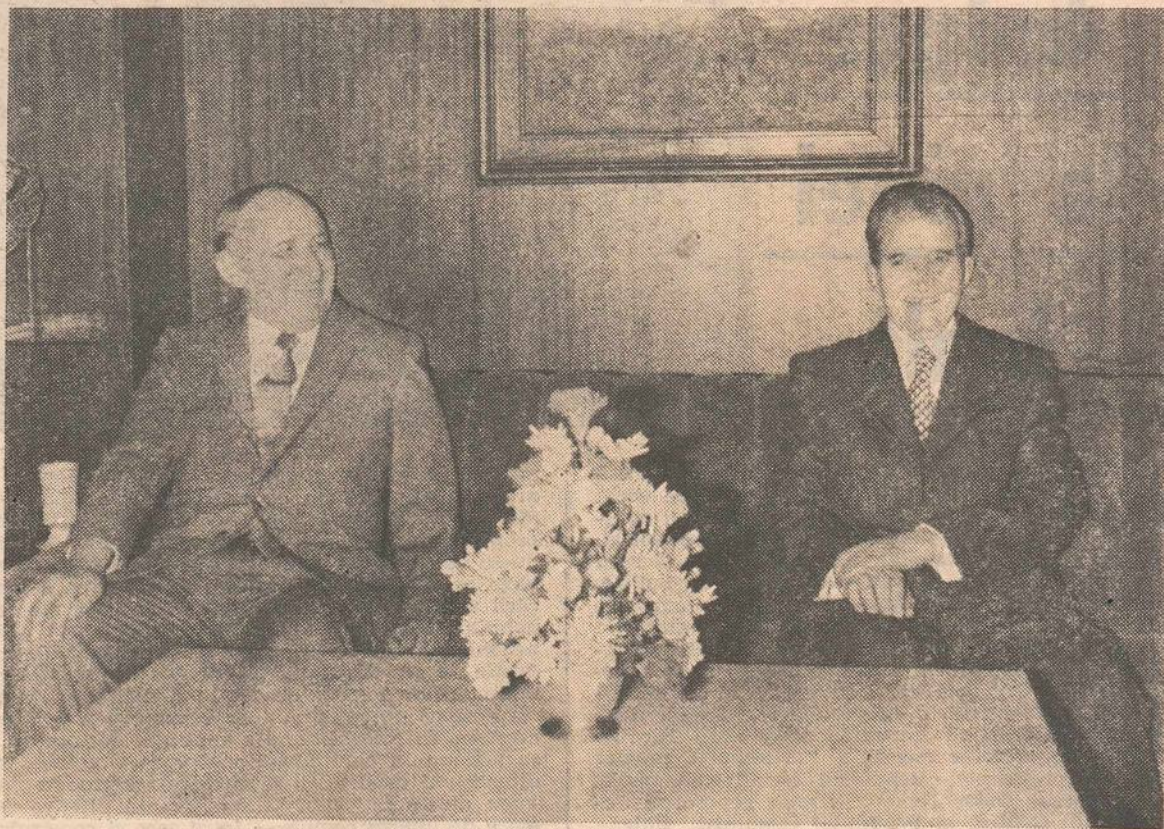
Vin străbunii să ne spună cite-s filele pe carte
care duc prin colbul vremii frămîntat de bătălii,
de la Burebista-n slavă prin milenii, mai departe,
în lumina-ntemeierii sfintei noastre României...

Nu e dragoste mai mare decît dragostea de țară,
nu-i rodire mai curată decît rodul din livezi —
cerul ochilor adună cer de primăvară, vară,
toamnă și adevărire, iarnă, aur și zăpezi...

EUGENIU NISTOR ■

Sculptură de Justin Năstase

RODNICUL DIALOG LA NIVEL ÎNALT ROMÂNNO-BULGAR

La invitația tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, secretar general al Partidului
Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, între 20 și 22 decem-
brie, a făcut o vizită de prietenie în țara noastră tovarășul TODOR JIVKOV, secretar
general al Partidului Comunist Bulgar, președintele Republicii Populare Bulgaria.

(comentariu în paginile 2-3)

Pentru noi, pentru țară

Program de muncă al întregului popor

După cum este cunoscut, de curînd forul legisla-
tiv suprem al țării a adoptat Legea Pla-
nului național unic de dezvoltare economico-
socială a Republicii Socialiste România pe anul
1986. Acest document programatic poartă, la fel
ca toate actele de fundament ale României so-
cialiste, amprenta gândirii revoluționare a tova-
rășului Nicolae Ceaușescu. El evidențiază pre-
ocuparea constantă a secretarului general al
partidului, care a îndrumat nemijlocit întreaga
activitate de fundamentare a direcțiilor de dez-
voltare economico-socială în primul an al celui
de-al optulea cincinal și a examinat în mai
multe etape propunerile de plan pe ansamblul
economiei naționale, pe ramuri, ministere și în
profil teritorial, pentru soluționarea pe baze ști-
ințifice a problemelor cardinale de care depinde
în etapa actuală creșterea economică în ritm
susținut, dezvoltarea echilibrată a tuturor sec-
toarelor, înfăptuirea programelor de perspectivă.
Subliniem, totodată, că în concordanță cu sis-

(Continuare în pag. 2)

ION CODRU ■

Stabilitatea marilor recolte

Recenta sesiune a Marii Adunări Naționale
s-a înscris ca un moment de maximă impor-
tanță în mobilizarea eforturilor creatoare ale
întregului nostru popor pentru ridicarea pe o
treaptă superioară a activității economico-socia-
le din anul 1986 și înfăptuirea istoricelor hotă-
riri ale Congresului al XIII-lea al partidului, a
orientărilor și indicațiilor tovarășului Nicolae
Ceaușescu, secretar general al partidului, pre-
ședintele României, cu privire la dezvoltarea
armonioasă, echilibrată a economiei noastre na-
ționale, pentru creșterea neconținută a calității
și eficienței în toate domeniile activității econo-
mice și sociale.

După cum este cunoscut, pe agenda de lucru
a sesiunii Marii Adunări Naționale s-a aflat și
adoptarea Legii Planului de dezvoltare a agri-
culturii și industriei alimentare pe anul 1986.
Elaborat sub directa îndrumare și conducere a
tovarășului Nicolae Ceaușescu, Planul de dez-
voltare a agriculturii și industriei alimentare pe

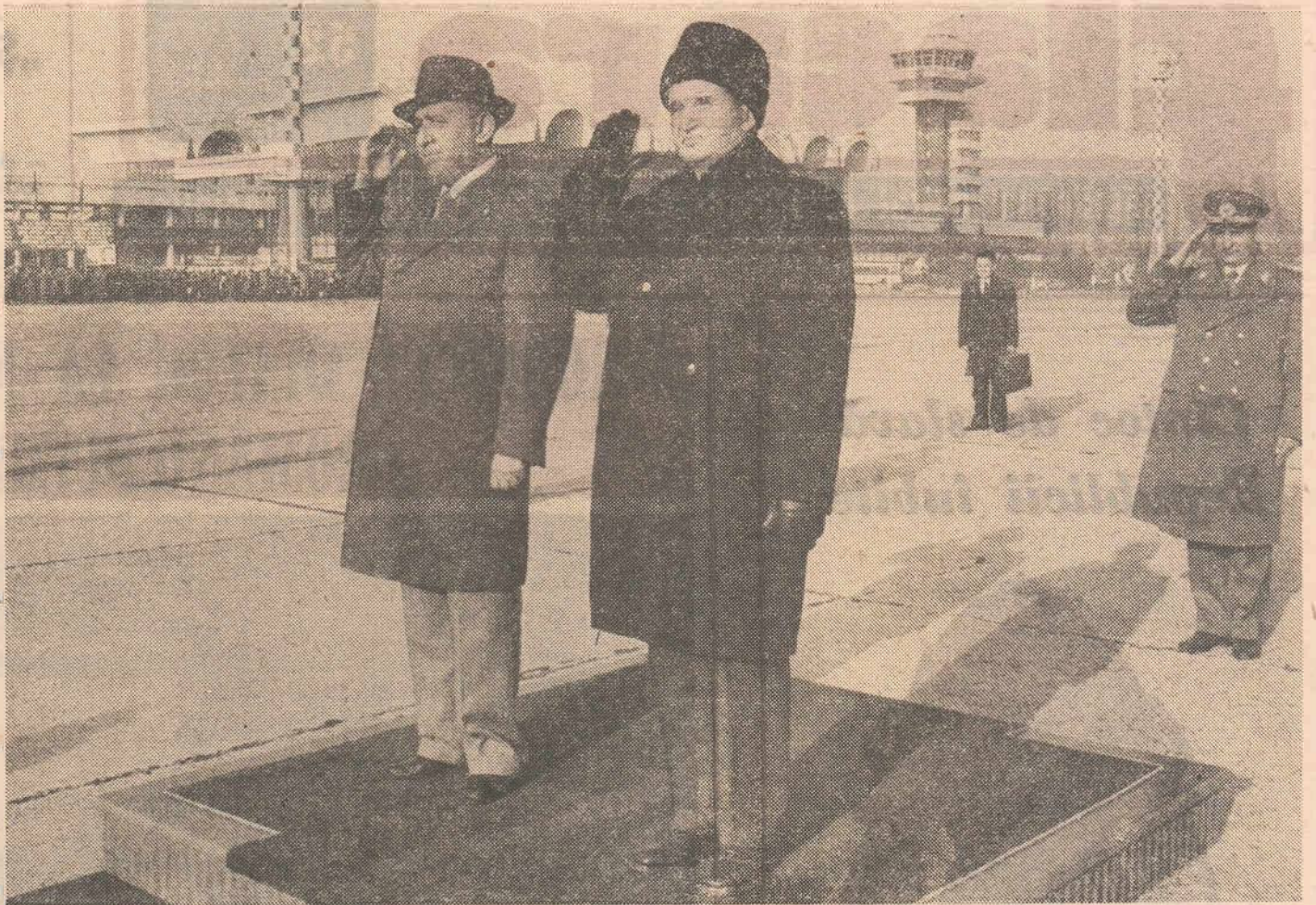
(Continuare în pag. 2)

DUMITRU ELIADE ■

La mulți ani!

Nou dialog româno- bulgar la nivel înalt

Relațiile de prietenie și de colaborare fructuoasă între România și Bulgaria se întemeiază pe vechi tradiții de luptă comună împotriva asuprii străine, pentru libertate, independență și progres social. Aceste relații au căpătat dimensiuni noi și s-au dezvoltat continuu în anii construcției socialiste, înregistrând progrese însemnate în toate domeniile de activitate — politic, economic, tehnico-științific și în alte sectoare. În lărgirea și aprofundarea continuă ale colaborării și ale conlucrării româno-bulgare, un rol hotărâtor l-au avut și îl au înfăptuirile și convorbirile dintre conducătorii celor două țări. Întîlnirile dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, și tovarășul Todor Jivkov, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Bulgar, președintele Consiliului de Stat al Republicii Populare Bulgaria, convorbirile și înțelegerile convenite cu prilejul acestor întrevăderi au dat puternice impulsuri dezvoltării și diversificării relațiilor româno-bulgare, au creat cadrul necesar unei ample colaborări pe plan politic, economic, tehnico-științific, cultural. Aceste întîlniri, care au avut loc atît în România, cît și în Bulgaria, au constituit de fiecare dată momente de seamă în dezvoltarea multilaterală a raporturilor româno-bulgare. În acest cadru se înscrie și recenta vizită de prietenie făcută în țara noastră, la invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu, de tovarășul Todor Jivkov.

În timpul noilor convorbiri româno-bulgare, cei doi conducători de partid și de stat au efectuat un schimb de păreri în legătură cu stadiul actual al relațiilor bilaterale și cu modul în care se transpun în viață hotărârile și înțelegerile convenite cu

prilejul întîlnirilor precedente româno-bulgare la nivel înalt, apreciind cu satisfacție că raporturile dintre țările și popoarele noastre au înregistrat noi progrese în toate sectoarele de activitate. Pornindu-se de la aceste realizări, s-a apreciat că există încă largi posibilități pentru diversificarea colaborării româno-bulgare în ramurile de bază ale economiilor celor două țări, inclusiv pe terțe piețe, pentru dezvoltarea cooperării și specializării în producție în forme moderne, pentru intensificarea schimburilor comerciale dintre România și Bulgaria potrivit potențialului lor economic în continuă creștere. În consecință, s-a exprimat dorința de a se acționa în continuare pentru a se conferi noi dimensiuni colaborării economice reciproc avantajoase dintre România și Bulgaria în diferite sectoare de interes comun — între care și construirea nodului hidrotehnic pe Dunăre —, în folosul țărilor și popoarelor noastre, al propășirii lor continue, al cauzei generale a socialismului, a păcii și a conlucrării internaționale.

Abordîndu-se probleme ale situației internaționale, s-a subliniat actualitatea concluziilor și aprecierilor făcute în cadrul consfățuirii de la Sofia din toamna acestui an a statelor socialiste participante la Tratatul de la Varșovia, precum și la recenta întîlnire de la Praga a conducătorilor acestor state în legătură cu evoluția vieții internaționale. În acest context s-a considerat că este imperios necesar ca toate statele, forțele înaintate de pretendenți să conlucreze strîns în vederea opririi cursului periculos al evenimentelor spre confruntare și război, în vederea trecerii la măsuri concrete de dezarmare, în primul rînd de dezarmare nucleară, în vederea apărării dreptului popoarelor

la existență, la o viață liberă și demnă, la pace. O atenție deosebită a fost acordată situației din Europa, necesității ca toate popoarele să conlucreze tot mai strîns, să acționeze unite pentru a impune trecerea la măsuri concrete de dezarmare, în primul rînd de dezarmare nucleară, pentru securitate și colaborare pe continent. Legat de aceasta, tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat că, apreciind pozitiv întîlnirea de la Geneva dintre secretarul general al C.C. al P.C.U.S., Mihail Gorbaciov, și președintele Statelor Unite ale Americii, Ronald Reagan, în prezent se pune problema: ce trebuie făcut după această întîlnire? Această întrebare — a subliniat conducătorul partidului și statului nostru — se pune pornind de la împrejurarea că problemele fundamentale au rămas, de fapt, nesoluționate: cursa înarmărilor continuă, continuă, de asemenea, amplasarea rachetelor cu rază medie de acțiune, în Europa, iar de curînd unele state din Europa occidentală au aderat la așa-zisul program de „război al stelelor”, ceea ce înseamnă, de fapt, continuarea militarizării Cosmosului, cu toate consecințele deosebit de grave ale acestei acțiuni. Iată de ce, a spus președintele României, trebuie făcut totul pentru a se realiza înțelegeri și acorduri corespunzătoare între Uniunea Sovietică și Statele Unite ale Americii pentru oprirea producerii și a amplasării de noi arme nucleare, pentru trecerea reală la dezarmare. În cursul noului dialog româno-bulgar, la nivel înalt s-a evidențiat încă o dată necesitatea dezvoltării colaborării bilaterale și multilaterale între țările situate în Balcani, în vederea transformării acestei regiuni într-o zonă a păcii, a bunei vecinătăți, a înțelegerii și a conlu-

Program de muncă al întregului popor

(Urmare din pag. 1)

temul larg democratic ce caracterizează întreaga viață economică și socială a țării, sistem în cadrul căruia un rol important revine Frontului Democrației și Unității Socialiste, proiectul de plan a fost elaborat în strînsă conlucrare cu organele de conducere colectivă din întreprinderi și centrale, cu consiliile populare, cu ministerele și cu celelalte organe centrale, a fost dezbătut în adunările generale ale oamenilor muncii, a fost examinat și aprobat în unanimitate de plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român, de Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale, de Consiliul Național al Oamenilor Muncii și de Camera Legislativă a consiliilor populare.

Avem, așadar, acum, în pragul începerii lui 1986, programul concret de activitate al întregului popor pe acest an. Care sînt principalele lui caracteristici și prevederi? Potrivit indicațiilor și orientărilor date de tovarășul Nicolae Ceaușescu, întreaga dezvoltare economico-socială în anul viitor are ca prioritate fundamentală accentuarea laturilor calitative ale creșterii economice, a

cursului spre o reproducție de tip puternic intensiv, ridicarea substanțială a eficienței în toate sectoarele de activitate. Pe această bază, planul pe 1986 prevede indici de dezvoltare superiori ritmurilor medii de creștere stabilite pentru perioada 1986—1990, astfel încît să se asigure, din primul an al viitorului cincinal, condiții pentru înfăptuirea integrală a istoricelor hotărîri ale Congresului al XIII-lea al partidului. Planul pe 1986 prevede continuarea, pe o treaptă calitativ superioară, a procesului de industrializare socialistă, opțiune fundamentată pe ideile și pe tezele originale ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, cerință determinată a dezvoltării integrale de producție, a întăririi puterii economice a țării noastre. În același timp, planul reflectă indicațiile și orientările secretarului general al partidului cu privire la dezvoltarea agriculturii, la creșterea intensivă și modernizarea acestei ramuri de bază a economiei noastre naționale. O atenție deosebită se acordă în plan sarcinilor privind comerțul exterior, creșterea productivității muncii, creșterea venitului național, ridicarea nivelului de trai al oamenilor muncii. Prevederile planului oglindesc, de asemenea, indicațiile date de secretarul general al partidului referitoare la sporirea substanțială a eficienței economice în toate domeniile de activitate, la necesitatea de a se acționa cu hotărîre pentru înfăptuirea programelor speciale privind valorificarea cu randament su-

perior a tuturor materialelor, la ridicarea nivelului tehnic și calitativ al produselor, reducerea costurilor de producție, la întărirea continuă a autoconducerii muncitorești și a autogestiunii economico-financiare. Iată, de altfel, cei mai de seamă indicatori ai dezvoltării țării noastre în anul care vine (cifrele reprezintă procente de creștere față de 1985): producția industrială — 8—9 la sută; producția globală agricolă — 6—7 la sută; volumul comerțului exterior — 12—15 la sută; productivitatea muncii în industria republicană (calculată pe baza producției-marfă) — 10—12 la sută; venitul național — 10—12 la sută; investițiile vor însuma 265—270 de miliarde de lei, urmînd a fi puse în funcțiune 183 de capacități industriale și agrozootehnice mai importante.

Prin toate prevederile sale, planul de dezvoltare economico-socială a României pe 1986 reprezintă un amplu și însuflețitor program de muncă al întregului popor, care asigură mobilizarea tuturor resurselor umane și materiale disponibile, prin îndeplinirea căruia se va asigura sporirea avuției naționale și a venitului național, creșterea în continuare a bunăstării poporului, ridicarea patriei noastre pe noi culmi de progres și civilizație. Pășind în 1986, toți oamenii muncii, sub conducerea partidului, a secretarului său general, încadrați în largul și mobilizatorul Front al Democrației și Unității Socialiste, au, încă din

prima zi a anului, misiunea de a munci cu spor, de a-și concentra forțele creatoare, de a face totul pentru îndeplinirea exemplară a sarcinilor din planul primului an al unui cincinal la capătul căruia România socialistă va trece în rîndul țărilor mediu dezvoltate din punct de vedere economic și social.

Stabilitatea marilor recolte

(Urmare din pag. 1)

anul 1986 — parte integrantă a Planului național unic de dezvoltare economico-socială a României — s-a fundamentat pe cerințele economiei naționale și pe posibilitățile de creștere a producției agroalimentare la un nivel care să asigure atît cantitățile prevăzute în programele de autoconducere și autoaprovizionare, pentru fondul de stat eît și pentru alte nevoi ale economiei naționale.

Așa cum sublinia secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în magistrala cuvîntare rostită la Congresul științei și învățămîntului, cincinalul în care intrăm marchează trecerea de la dezvoltarea

crării, fără arme nucleare și fără baze militare străine. În acest sens cei doi conducători de partid și de stat au dat publicității o **Declarație-Apel** cu privire la realizarea în Balcani a unei zone fără arme chimice. S-a exprimat convingerea că întărirea și diversificarea raporturilor dintre statele balcanice servesc intereselor popoarelor din Balcani, cauzei păcii și securității în Europa și în întreaga lume.

Cei doi conducători de partid și de stat au dat o înaltă apreciere noii întâlniri româno-bulgare la nivel înalt. „Exprim convingerea — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu — că și actuala vizită a dumneavoastră va contribui la întărirea și mai puternică a colaborării în toate domeniile, că vom intensifica contactele dintre partidele și popoarele noastre și că viitoare noastre întâlniri, care vor continua în mod tradițional ca și până acum, vor avea permanent în vedere să servească interesele popoarelor noastre, cauzei socialismului și păcii”. La rândul său, tovarășul Todor Jivkov a declarat: „Noi am venit aici, în Capitala României socialiste vecine, pentru a continua tradiția frumoasă, care

constituie o trăsătură distinctivă a relațiilor bulgare-române — întâlnirile frecvente la cel mai înalt nivel. Caracteristic pentru aceste întâlniri este că în cadrul lor are loc un dialog deschis și constructiv, se obțin înțelegeri în problemele cele mai importante de interes reciproc și se aprofundează colaborarea în toate domeniile. Noi apreciem în mod deosebit atmosfera de cordialitate și înțelegere reciprocă în care se desfășoară acestea. Dezvoltarea economiilor noastre oferă posibilități largi pentru aprofundarea pe mai departe a prieteniei și colaborării bulgare-române”.

Desfășurat într-o atmosferă de caldă prietenie, de stimă și înțelegere reciprocă, noul dialog la nivel înalt româno-bulgar, care continuă practica rodnică a întâlnirilor dintre conducătorii celor două țări și partide, va contribui, fără îndoială, la extinderea și la amplificarea tradiționalelor relații de concurență multilaterală dintre România și Bulgaria, în interesul reciproc, al cauzei socialismului, păcii și înțelegerii în lume.

ION D. GOIA ■

țării, fără arme nucleare și fără baze militare străine. În acest sens cei doi conducători de partid și de stat au dat publicității o **Declarație-Apel** cu privire la realizarea în Balcani a unei zone fără arme chimice. S-a exprimat convingerea că întărirea și diversificarea raporturilor dintre statele balcanice servesc intereselor popoarelor din Balcani, cauzei păcii și securității în Europa și în întreaga lume.

Cei doi conducători de partid și de stat au dat o înaltă apreciere noii întâlniri româno-bulgare la nivel înalt. „Exprim convingerea — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu — că și actuala vizită a dumneavoastră va contribui la întărirea și mai puternică a colaborării în toate domeniile, că vom intensifica contactele dintre partidele și popoarele noastre și că viitoare noastre întâlniri, care vor continua în mod tradițional ca și până acum, vor avea permanent în vedere să servească interesele popoarelor noastre, cauzei socialismului și păcii”. La rândul său, tovarășul Todor Jivkov a declarat: „Noi am venit aici, în Capitala României socialiste vecine, pentru a continua tradiția frumoasă, care

țării, fără arme nucleare și fără baze militare străine. În acest sens cei doi conducători de partid și de stat au dat publicității o **Declarație-Apel** cu privire la realizarea în Balcani a unei zone fără arme chimice. S-a exprimat convingerea că întărirea și diversificarea raporturilor dintre statele balcanice servesc intereselor popoarelor din Balcani, cauzei păcii și securității în Europa și în întreaga lume.

țării, fără arme nucleare și fără baze militare străine. În acest sens cei doi conducători de partid și de stat au dat publicității o **Declarație-Apel** cu privire la realizarea în Balcani a unei zone fără arme chimice. S-a exprimat convingerea că întărirea și diversificarea raporturilor dintre statele balcanice servesc intereselor popoarelor din Balcani, cauzei păcii și securității în Europa și în întreaga lume.

țării, fără arme nucleare și fără baze militare străine. În acest sens cei doi conducători de partid și de stat au dat publicității o **Declarație-Apel** cu privire la realizarea în Balcani a unei zone fără arme chimice. S-a exprimat convingerea că întărirea și diversificarea raporturilor dintre statele balcanice servesc intereselor popoarelor din Balcani, cauzei păcii și securității în Europa și în întreaga lume.

țării, fără arme nucleare și fără baze militare străine. În acest sens cei doi conducători de partid și de stat au dat publicității o **Declarație-Apel** cu privire la realizarea în Balcani a unei zone fără arme chimice. S-a exprimat convingerea că întărirea și diversificarea raporturilor dintre statele balcanice servesc intereselor popoarelor din Balcani, cauzei păcii și securității în Europa și în întreaga lume.

țării, fără arme nucleare și fără baze militare străine. În acest sens cei doi conducători de partid și de stat au dat publicității o **Declarație-Apel** cu privire la realizarea în Balcani a unei zone fără arme chimice. S-a exprimat convingerea că întărirea și diversificarea raporturilor dintre statele balcanice servesc intereselor popoarelor din Balcani, cauzei păcii și securității în Europa și în întreaga lume.

țării, fără arme nucleare și fără baze militare străine. În acest sens cei doi conducători de partid și de stat au dat publicității o **Declarație-Apel** cu privire la realizarea în Balcani a unei zone fără arme chimice. S-a exprimat convingerea că întărirea și diversificarea raporturilor dintre statele balcanice servesc intereselor popoarelor din Balcani, cauzei păcii și securității în Europa și în întreaga lume.

Nobila consecvență, pilduitoare și fecundă

de acad. prof. dr. V. MALINSCHI

Congresul științei și învățămîntului — prin larga lui retrospectivă, dar mai ales prin ambițioasa și lucida sa deschidere spre cunoaștere și adevăr — m-a obligat, între altele, să-mi reîntorc gândurile pe firul timpului, să revăd cu ochii minții și ai sufletului câteva momente de o deosebită importanță pentru destinul dascălului și omului de știință din țara noastră. Sînt momente mai puțin cunoscute poate celor mai tineri dintre noi și pe care doresc, tocmai de aceea, să le evoc în rîndurile ce urmează. Investite cu valoare de simbol, ele ne vorbesc despre fecunda și pilduitoarea activitate a secretarului general al partidului nostru, despre profunda înțelegere și atenta preocupare pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu a mărturisit-o față de problemele științei și învățămîntului încă din zorii construcției socialismului în țara noastră.

Cu ani în urmă, în calitate de consilier al Ministerului Agriculturii, mi-a fost dat să iau parte, în vara lui 1949, la ședința lărgită a Colegiului din acest minister, cu participarea cadrelor didactice din instituțiile de învățămînt agronomic din România. Cu acest prilej, tovarășul Nicolae Ceaușescu a făcut o magistrală expunere, cu adevărat revelatoare pentru toți cei prezenți, asupra necesității imperioase de imbinare organică, permanentă, a procesului didactic cu cercetarea științifică de teren și laborator și cu practica studenților, sub îndrumarea profesorilor și asistenților, în producție.

În toamna aceluiași an, inaugurînd expoziția de horticultură, organizată la I.C.A.R. (Institutul de cercetări agricole, lărgit și transformat mai tîrziu în Academia de Științe Agricole) — tot tovarășul Nicolae Ceaușescu, felicitînd pe organizatori, a vorbit în expunerea sa despre necesitatea legării cit mai strîns a cercetării științifice cu producția, recomandînd să se apeleze tot mai larg la cele mai noi și eficiente cuceriri ale științei agricole, recomandînd ca aplicarea lor să se facă ținîndu-se seama de condițiile pedo-climatice ale țării și de experiența acumulată în practica agricolă rațională.

Astfel, încă acum 36 de ani, s-a conturat și definit într-o viziune profund originală trinomul care astăzi se impune atît de firesc, cu stringența unei axiome: învățămînt, cercetare, producție.

Semnificația și deosebita valoare teoretică, metodologică și practică a acestei teze se va putea înțelege și mai profund dacă vom aminti că ea se formula în anul în care se elabora primul plan al dezvoltării social-economice, cînd au apărut și Directivele partidului cu privire la reconstrucția socialistă și cooperativizarea agriculturii. În această viziune s-au putut preciza, totodată, sferile cercetării fundamentale și ale celei aplicative, compatibilitatea și interdependența lor reciprocă. În concepția tovarășului Nicolae Ceaușescu, cercetarea, alături de învățămînt, avea misiunea de a se integra în planul unic de dezvoltare al economiei naționale, de construcție socialistă. În anii următori și mai cu seamă în ultimele decenii, în concordanță cu orientarea enunțată, au luat ființă o seamă de institute de cercetare specializate, cu tematică adecvată nevoilor prioritare ale progresului tehnic și ale producției. Drept model-etalon s-a folosit tot mai larg bogata experiență a Institutului central de cercetări în domeniul chimiei, condus de tovarășa academician doctor inginer Elena Ceaușescu, savant de renume mondial. Concomitent s-au asigurat pe un front larg cadrele de specialiști pentru învățămînt și cercetare.

Un aspect calitativ nou al cercetării științifice în actuala etapă, după cum s-a arătat și cu prilejul recentului congres, îl reprezintă exigența creșterii continue a eficienței sale. În această privință nu va părea drept exagerată cerința implicită ca fiecare cercetător, indiferent de domeniu și profil, să-și dezvolte o nouă atitudine, am spune o nouă dimensiune a potențialului său creator: cea economică. În fond nu poate exista durabil nici o soluție științifică sau didactică, care să nu fi trecut examenul utilității sale optime sub aspect social, adică ceea ce numim curent al eficienței economice. O dovadă este și faptul că în rîndul disciplinelor economice și-a făcut apariția o nouă subramură: economia științei și a învățămîntului, a cercetării și aplicațiilor ei practice.

Cerința enunțată reprezintă una din concluziile majore ale Congresului științei și învățămîntului. Este totodată și un imperativ categoric al actualei epoci.

Un an din viața noastră,

O mie de întrebări într-o oră

Numele nostru, al tuturor

Am cunoscut un om care, cu seninătatea bătrînului înțelept spunea, cu aerul unui bărbat care a trăit aproape un secol, că fără nici o îndoială cea mai fructuoasă politică pentru România este să-ți faci datoria în fiecare zi. Și tot el zicea, e bine ca fiecare dintre noi, la sfîrșitul unei zile de muncă să se întrebze cu sufletul curat și mintea limpede, azi ce am făcut bine pentru poporul român? ce urmă a lăsat viața mea de o zi în această țară pe care n-am dreptul s-o înșel niciodată? Am încercat să aflăm ce-a însemnat acest an în viața mai multor oameni, oameni ai industriei, oameni ai cîmpului, căutători de idei și artiști, cetățeni ai aceleiași patrii. Unii au traversat evenimente care le-au marcat biografia. Anul acesta a însemnat în viața lor un moment de referință, un inventat ceva, au participat la construirea unui important edificiu, au fost artiști ai piinii pe care au smuls-o cu greu pămîntului poticnit de o vreme mai îndărătnică. Dar mulți dintre ei au judecat această rotire a pămîntului în jurul soarelui cu simplitatea omului fără orgolii, spunind că au avut un an normal, fără evenimente. Au muncit, s-au bucurat de sănătate, de copiii mai mari, au avut parte de aceeași căldură în familie și au trecut cu bine prin toate, încheind cu o judecată scurtă: a fost un an normal. Un an normal, cînd viața își urmează cursul ei, lăsîndu-te să-ți desfășori senin zilele, a fost un an care te poate mulțumi. Dar din truda aceasta a fiecăruia, din bobul zilnic al muncii încordate s-au adunat pe harta țării locuri peste care nu poți trece, infățuiri pe care nu le poți uita, care dau Republicii noastre o haină mai aleasă, un loc mai luminos sub soare. Și anul în care țara și-a adăugat atîtea bucurii poate fi socotit un an bun. Modestia unora care spun doar că a fost o vreme în care și-au făcut datoria la proporțiile unui orgolii. Căci în țara noastră a-ți face datoria înseamnă a fi alături de ceilalți la marile isprăvi, la luminoasele zidiri, și din aceasta se poate naște orgoliul de a fi unul dintre autorii Republicii libere. Zidirea de noi toți sub conducerea partidului, a președintelui Nicolae Ceaușescu.

Un an din viața noastră este fără îndoială cea mai frumoasă imagine despre un an din viața Republicii. Căci legile firii spun că nu se poate ca nouă să ne fie bine și țării altminterea, că dacă fiecăruia om în parte îi suride cununa muncii împlinite, atunci și țării i se așază noi semne de virtute, noi locuri care să-i sporească renumele. Rememorînd acum un an din viața oamenilor noștri, refacem istoria în mic a marilor bucurii ale țării, trăite acum, cînd pe meridianele globului numele nostru al tuturor este Republica Socialistă Româna.

BOGDAN NISPOIU

„A fost anul cu cea mai grea iarnă a feroviarilor, cu viscolul din ianuarie și februarie cînd temperatura a stat mereu în jurul a minus 15 grade. Dar am trecut cu bine, fără evenimente, fără urme, fără necazuri, deși atunci ni se părea că frigul e fără sfîrșit. A fost anul în care am încercat să ținem steagul sus, să rămînem în frunte. Regionala C.F.R. București e cea mai mare din țară. În ultimii doi ani am cîștigat întrecerea și ne-ar părea rău ca în acest an, ultimul an al cincinalului, să nu rămînem pe aceeași poziție. După 10 luni, între frunțile pe ramură sint Revizia de Vagoane București și Atelierul de zonă Titu, ambele aparținînd Diviziei de Vagoane din Regionala C.F.R. București. Anul acesta am încercat să introducem mai complex modernizarea transportului feroviar. Acestei îndatoriri i-am răspuns cu programe concrete de modernizare a proceselor tehnologice de pregătire a trenurilor. Anul acesta s-a dat în exploatare completă Centrul de pregătire a trenurilor de călători București Grivița, cel

mai mare de acest fel din țară. Am generalizat la toate cele 18 revizii de vagoane instalațiile solare de încălzirea apei și trecerea pe carbune a instalațiilor termice. A fost un an cu 10-12% mai multe osii revizuite la formare, cu puține ceasuri libere și cu multe isprăvi. Uneori n-am avut timp să-mi dau seama cînd trece, n-am avut timp nici de rodajul mașinii. A fost un an cu puține seri petrecute lingă fetița mea care și-a făcut lecțiile singură — și cu succes —, un an în care nu a însemnat nimic pentru vîrsta mea, zice inginerul Mircea Bărăgan, șeful diviziei de vagoane din Regionala C.F.R. București. Și totuși ați îmbătrînit cu un an. O atestă cartea de muncă și buletinul! Am o fetiță în clasa a VI-a și o mie de lucruri de făcut. Ar trebui să-mi fie jenă să mă gîndesc la bătrînețe cînd viața îmi pune o mie de întrebări într-o singură oră”. Una dintre ele i se punea chiar atunci la un difuzor și l-am lăsat să răspundă. Un tren era gata de plecare.

VASILE M. TOMUȘ

Acasă, peste tot

Pentru inginerul Mihale Dinciu, directorul Antreprizei pentru montaje și instalații Basarabi, județul Constanța, aparținînd de Centrul antrepriză generală de căi ferate, anul 1985 a fost asemănător cu anii care au trecut și va semăna cu siguranță cu anul care vine și cu cei care vor veni după el. De 23 de ani de cînd a terminat facultatea, Mihale Dinciu ridică poduri. Ca orice om care-și face meseria cu pasiune spune din minte, fără ezitare, toate podurile care i-au trecut prin mîni lui și celor cu care a lucrat: kilometrul la care se găsesc, numărul și mărimea deschiderilor, sistemul constructiv, metoda de montaj folosită, de cele mai multe ori o nouă tehnică, o idee izvorîndă din pricepere și experiență. A învățat adevărata meserie la consolidarea marilor poduri de pe Dunăre. Este, nu numai de anul acesta, un om stăpîn pe meserie. Așa cum spune, oricîte poduri ai face, pentru fiecare din cele care urmează trebuie să găsești soluția cea mai bună. Dacă există, s-o cunoști, dacă nu există, s-o născocesci.

A condus lucrările de montare a celor 11 poduri pe sub care trece canalul Dunăre-Marea Neagră, mai toate lucrări de artă deosebite prin anvergură și noutate: podul combinat de cale ferată și șosea peste ecluza Cernavodă, cele de la Valea Dacilor, Medgidia, Poarta Albă. Cum a fost la canal? Greu și frumos, mai ales în ultimul an cînd s-au depus mari eforturi pentru ca lucrările să fie gata la termenul prevăzut. Imediat după terminarea canalului Dunăre-Marea Neagră a început canalul Poarta Albă-Midia Năvodari. Aceiași oameni, mai bătrîni cu cîțiva ani, s-au apucat cu același entuziasm de noile poduri. Din viaductul pentru cale ferată Cernavodă, de pe magistrala 800, București-Constanța, cel care va înlocui podul lui Anghel Saligny pentru traficul greu a mai rămas de montat o deschidere de 180 metri. Podurile peste noul canal, pentru cale ferată dublă de la Poarta Albă și Ovidiu, podul rutier de la Năvodari de pe DN 22 sint isprăvite. Să mai adăugăm la ele devierile și subtraversările de conducte tot la canalul Poarta Albă-Midia Năvodari, montarea tablierelor pe dublarea Simeria — Petrosani, de pe linia Uricani — Valea de Brazi, cele 3 viaducte de la Simnicel, Linia și Simnic de pe noua linie Vilcea — Vilcele. Tot antrepriza pe care o conduce inginerul Mihale Dinciu a montat și marcaralele de 480 și 320 tone la cirlig de la stațiile navale de la Constanța, Mangalia și Galați. Să încheiem această impresionantă listă cu podul de la Basarabi, cu o deschidere de

101 metri, arce gemene la cheie în planuri diferite, un unicat proiectat de Facultatea de construcții căi ferate, drumuri și poduri din București.

E ora 10 seara. Pînă la ora unu după miezul nopții, cînd trenul îl va duce pe Mihale Dinciu la una din lucrările răspîndite prin țară, mai sint 3 ore. Ar putea să doarmă două ore bune. E obișnuit cu astfel de plecări. Ce rost are să se mai culce pentru două ore. Are un somn de cosmonaut. Poate să doarmă în tren sau mașină, la orice oră, bineînțeles dacă n-are treabă. Continuăm. Are 47 de ani. Părul îi e alb ca neaua, fără un fir de păr negru. Asta nu i se trage de la munca pe șantier. Așa au albit toți din familia lui. Student fiind era selecționat în toate echipele de fotbal ale facultății. Vîrsta i-a adus experiență și ceva kilograme în plus față de perioada aceea cînd fugea cu mare sprinteneală după o minge.

Și totuși, într-un an se mai întîmplă și altele în afară de poduri și de drumuri cu trenul și mașina, de ședințe de producție.

Anul acesta Violeta Mihale a reușit la treapta întâi la Liceul Ion Neculce, secția electrotehnică. Fetița e silitoare, printre primii din clasă. Într-una din rarele întîlniri cu tatăl i-a spus că vrea să se facă inginer constructor. Constructor? Nici nu vreau să aud, a spus tatăl. Era probabil supărat sau obosit atunci. După aceea s-a mai gîndit. De fapt, constructor nu e rău. Tudor, băiatul, e în clasa a VIII-a. Uite, el ar putea să se facă foarte bine constructor, dar încă nu s-a hotărît. Citeodată e greu să vii acasă, să știi că poți sta cu familia o zi și jumătate și cînd intri pe ușă să primești un telefon care să te trimită în cealaltă parte a țării. Te mingii cu ideea că nu ești singurul și asta e viața de constructor. Dacă vorbim de anul care se încheie, este obligatoriu să spunem că greul este dus de farmacistă Elena Mihale, care rămîne acasă, are grîbi de copii, face singură cumpărăturile și repară aparatele electrotanice. Simbăta, seara tirziu, directorul Mihale pleacă spre gară cu pachetul cu mincare gata pregătît. Unii bărbai cînd se iau cu muncă uită să mai mîncească și oricum, după 23 de ani de șantier nu mai poți minca orice. Iar miercuri, Elena Mihale mai face un drum la gară și roagă pe șeful de tren sau pe mecanic să ducă o sacoșă cu de-ale gurii la gara Basarabi. Seara tirziu, cînd inginerul Mihale Dinciu termină munca, unde ar mai putea altfel să găsească o mincare sau o supă făcută ca acasă?

OPREA GEORGEȘCU

Trenuri cu liniște

Pentru ea a fost un an cu multe trenuri. Cele mai multe nu opresc în Balomir. Unele trec atît de repede că nu apu-

că nici să fluiera. Balomirul este o haltă mică, cu două încăperi. Sala de așteptare și sala în care veghează ea. Cînd

nu e ea, e fratele ei. Într-o tură vede de trenuri și de; linie fratele ei mai mare, Popa Roman. În cealaltă, ea. Toată lumea o știe după poreclă: I zic Maria lu Covrig, asta pentru că tatăl ei, mocan de peste Mureș, era un om sucit ca un covrig. A coborît și ea de peste Mureș și a cumpărat o casă în Sibot. I-o înecau apele. A renunțat, la ea și și-a ridicat alta mai aproape de linia ferată. O casă de vis, cu coloane de beton, cu etaj, cu fîntînă în mijloc, acoperită cu beton. Din ea scoate apă cu pompa și-o ridică în rezervor. E singura casă din Sibot clădită pe o fîntînă. În somnul lor izvorul aduce liniște din inima pămîntului. La casă au lucrat cîțiva ani. Ea, între două ture la halta din Balomir, bărbatul ei, muncitor la Cugir, la o secție de forjă, mai mult în după-amiezele de vară și duminica. Și apoi copiii. I-a muncit ca pe niște bărbai. Și a venit sfîrșitul acestui an. Ce a fost? Ce urme a lăsat? Ce-a dus cu el? Ceva din viața fiecăruia din cei patru Covrig. Anul acesta s-a înșurat băiatul cel mare. S-a dus „cătănă” și s-a înșurat. Cel mic a mai făcut o clasă la școala de pădurari? De ce te-ai dus, mă, la pădurari? D-aia, că-i pădurea aproape. Peste Mureș se întind pădurile Apusenilor. De-acolo au venit ai lui, din blindele păduri și neiertătoarele grohotișuri de piatră. Și în anul acesta au cumpărat covrig persan. Au semănat toată curtea cu iarbă, au văzut de grădină și au încercat să mai poarte roștul puținului pămînt care le-a rămas peste Mureș, pe coastele pietroase ale munților. Din cînd în cînd s-au dus să vadă de livezi. A fost un

an cu un potop de fructe. Dăcînd știu pămîntul acela n-a dat atîta roadă peste prunii bătrîni și albiți de licheni. „Unii dintre ei s-au rupt și s-au uscat sub povara propriei lor fecundități. S-au prăpădit din prea mult. A fost încă un an în care s-au bătut pentru grădină, pentru animalele de lingă casă. Viața omului de țară se duce prapionită la coada lucrurilor firești. Să crească animalele, să plouă ca să iasă recolta grădinii, să fie sănătoși copiii și bătrînii. A fost un an bunice. Piciorul ulcerat al forjorului a dus-o mai bine. Nu i-a mai făcut necazuri. Asta a fost o bucurie. Apoi casa care a cîștigat în lumină. Nu i-au mai adăugat decît lucruri mici, neînsemnate, dar necesare. Și au semănat iarbă în curte, un covor des și verde pe care îl tund în fiecare săptămînă. El a fost semnul de liniște adăugat unei trude începute cu ani în urmă. Ca să ajungă pînă aici au scurțat toate nopțile și-au lungit zilele ca pe un gumilastic. Au fost și țărani, și constructori, și muncitori, și cefești, și zugravi, Anul acesta au lăsat-o mai ușor. A venit și rîndul bucuriei, al liniștii. Fiecare an a lăsat ceva. Nici unul nu s-a sters din viața lor. Unul a adus zidurile, altul fundația, altul acoperișul și tencuiiala, altul a însemnat mobila și, în sfîrșit, ultimul, zice Maria Popa, din Sibot, județul Alba, cunoscută prin mai toate gările deservite de țărani cefești, ca fiind Maria lu Covrig, ultimul an, zice ea, a fost liniștea din casă și trenurile, care le-am avut pe tura mea.

ILIE MĂNIUȚ

A cîștiga valențe noi

Se spune că aducătorii de vești proaste nu sint văzuți cu ochi buni și mă bucur deci că de astă dată răspunsul meu nu face parte din categoria celor menite să te îndispună. Afirm acest lucru pentru că au fost și perioade în care a trebuit să spun doar „multumesc de întrebare, dar n-am lucruri plăcute a vă răspunde”. Pentru mine, din punct de vedere profesional, — mai bine zis din punctul de vedere al propunerilor invitate — anul 1985 a fost un an cum cred că orice actor și-ar dori. Mă refer la două roluri cu totul și cu totul minunate, două roluri la care, de multe ori, nici nu îndrăznesc să visez. Este vorba de Sonia din *Unchiul Vania* de Cehov și Catrina lui Moromete din filmul *Morometii* — acum în producție.

Despre Sonia, tot ce pot spune este că am încercat să ating esența acestui rol unic prin coordonatele profunzimii lui. Mă frîmint și acum gîndindu-mă în ce măsură am

reușit sau nu. Cu fiecare spectacol cîștiga valențe noi și de multe ori, abia cînd nu mai joci personajul respectiv îți vine să spui: acum să mă fi apucat de el — cu siguranță l-aș fi făcut mai bine.

La *Morometii*, filmările sint încheiate în acest moment și urmează să începem postîncrederea. Deci, mai este mult de lucru. Dar cu cîți de astfel de o mie nouă sute... te poți întîlni, în care să tot ai de lucru?!

Apoi, pentru acest bun sfîrșit de an și pentru această lucră cadourilor, trebuie să spun că am mai primit în dar de la colegii mei două spectacole care mi-au bucurat sufletul și mintea: *Hamlet* și *Scapino*, ale regiștilor Alexandru Tocilescu și Alexandru Dabija.

Deci, din tot ce aduc și anul și ceasul, a fost un 1985 norocos. Iar pentru amabilitatea dumneavoastră — multumesc de întrebare și *La mulți ani!*

LUMINIȚA GHEORGHIU

Forța de a învinge un obstacol

Imaginea tinerei femei cu ochii mari, neliniștiți, privindu-mă tăcînd, tăcînd parcă la infinit, ceea ce mă făcea s-o asaltez cu întrebări, îmi amintea de tăcerile lui Fleming despre care Freeman, unul dintre colaboratorii săi, spunea că „știa să tacă cu mai multă elocință decît toți oamenii pe care i-am cunoscut”. Cînd a început să-și rostească gîndurile, mi-am dat seama cîtă frîmțare exista dincolo de fruntea înaltă cu ochi neliniștiți. Cum să-și caracterizeze anul 1985 pentru sine? A fost unul de mare împlinire dar și al unei experiențe prin care a înțeles că un cercetător nu este suficient să fie valoros, trebuie să fie și un luptător.

Viorica Vintilă este biolog și, după un ocol numit catedră a ajuns unde a visat, cercetător la Institutul central de biologie din București. A terminat facultatea în 1968, a intrat în cercetare în 1981, într-un colectiv de biologie moleculară, unul dintre domeniile cele mai noi al științelor biologice. În paralel cu aportul său la studiile enzimatice — temă fundamentală dar și aplicativă pentru biotehnologii, aceste soluții ale viitorului la numeroase dintre problemele omului modern, printre care cele de obținere

a unor surse energetice neconvenționale —, a cercetat și realizat, în numai patru ani, un important medicament original — Brevet R.S.R. nr. 85671/1985 —, marcă înregistrată, sub denumirea de „Carpicon”, conform certificatului de înregistrare nr. 13.186, ce confirmă și protejează prioritatea românească a unui produs bacteriostatic și trofic regenerativ, utilizînd rășina brută din conifere. (De unde și numele — de la munții Carpați și fructul coniferelor). Viorica Vintilă a avut Carpații în preajma copilăriei sale — este din Predeal —, ca și o milenară experiență a medicinei populare a locului în folosirea rășinii de brad la vindecarea a tot felul de boli ce apăreau, mai ales, la nivelul pielii. A pornit de la etnolatrie spre știință, descoperind lucruri uimitoare ale naturii ca și ale corelației intime dintre ea și om. A căuta principiile biologice active din plantele medicinale pentru a pune în evidență noi materii prime de interes terapeutic și se pare o datorie firească, și dintre cele mai nobile, pentru un biolog. Urîndu-și căile acestei judecăți sănătoase și atît de firești pentru un cercetător al zilelor noastre, pe acest teren a întîlnit însă, obstacolul la care nu

un an din viața Republicii

se aștepta. Cu entuziasm și o comunicare temeinică argumentată, însoțită de un întreg dosar de referate privind testele experimentale și rezultatele clinice din 4 spitale — 2 din București și 2 din țară — s-a prezentat (de altfel, a fost desemnată de conducerea Institutului să participe) la cel de-al treilea Simpozion al medicamentului românesc ce a avut loc nu demult. Un specialist din prezidiu, un om investit cu putere de decizie în destinația medicamentelor spre noi, beneficiarii, a zămbit superior și ironic, neîncrezător, afirmându-și deschis încrederea. Ceea ce a și început să se reperceze asupra „Carpicon“-ului care bate pasul pe loc. Asupra valențelor produsului integral biologic, ce nu are în componența lui nimic de sinteză ori semisinteză, ci numai și numai produse naturale, și care a vindecat peste 300 de bolnavi cu infecții cu germeni grami pozitivi și grami negativi, cu ulcere varicoase, cu arsuri între gradele I și III, cu radiodermite și altele, vom reveni. Cort este că drumul acestui preparat nu poate să fie barat de opinia strict personală a unui singur specialist. Un obsta-

col înseamnă și o provocare pentru spiritele tenace. Viorela Vintilă a găsit forța interioară să treacă peste acest obstacol, deși multe zile a aruncat-o în starea grea de spirit a celor învinși. Luptă mai departe, își continuă cercetările pentru alte forme de prezentare a produsului care să-l facă utilizabil și în alte afecțiuni interne de domeniul gastroenterologiei și ginecologiei. Rezultatele au și început să se arate. Să nu uităm că, cercetările sale au avut loc într-un laborator cu tot girul științific, au fost verificate și confirmate de cel mai serios for de specialitate, Institutul „Cantacuzino“, printr-un cadru de înaltă competență, iar aplicațiile clinice s-au făcut, de asemenea, sub cel mai sever control. În plus, are girul unui contract cu Academia de Științe Medicale. ...La toate aceste lucruri medita tinăra cercetătoare în elocințele sale tăcere. „CARPICON“ este și rămâne ideea prioritară a unei românce. Finalizată într-un an, 1985, dintr-un cincinal definitiv pentru știința românească.

CICI IORDACHE-ADAM ■

Cu toate pinzele sus, în jurul lumii

La bordul navei „Voroneț“ e liniște ca într-o școală în zile de vacanță.

Nava s-a întors de curând dintr-o călătorie în jurul lumii și acum se află la dana 13 din portul Constanța.

Chiar de aici, din Constanța, „Voroneț“ a plecat pe 8 mai, la ora 4 după amiază. În Mediterana și peste Atlantic a urmat un itinerar destul de frecventat de marinarii noștri mai departe prin Canalul Panama, a trecut spre San Francisco și de acolo, după opt ore, a ajuns la Sacramento. S-ar fi putut întoarce pe aceeași cale, dar în urma unui contract încheiat cu o firmă americană ce avea de trimis o cantitate apreciabilă de orez în Mozambic, drumul cel mai drept și mai justificat din punct de vedere economic a fost acela ce presupunea traversarea Pacificului. Până la Singapore, „Voroneț“ a făcut 23 de zile, reușind să se fină la distanță minimă de siguranță față de ciclonul Nelson, adică la aproximativ 500 de kilometri. Acela, zice comandantul navei, Vasile Feștean, a fost un ciclon care a avut un fel mai subtil de-a se infiripa, s-a format mai greu.

În această cauză avertismentele asupra primejdiei au fost și ele intruciva ezitante la început. Din Singapore, prin Oceanul Indian de Sud, „Voroneț“ a ajuns la Maputo, unde a descărcat o parte din sacii cu orez. Cealaltă parte a lăsat-o în alt port din Mozambic, Pemba, de unde a încărcat, pentru noi, 694 tone de bumbac. Alte 3031 tone, tot de bumbac, și tot pentru noi, a încărcat din Port Sudan, de unde s-a îndreptat spre țară.

Înainte au mai făcut încă două nave sub pavilion românesc înconjurul lumii, spune comandantul Vasile Feștean, dar acelea erau construite în alte părți și cumpărate de noi, așa încât evenimentul pe care l-a reprezentat acest voiaj constă chiar în faptul că „Voroneț“ e o navă construită de noi înșine, la Galați. Comandantul Vasile Feștean a văzut cum nava se alcătuește, compartiment cu compartiment, și, când a luat-o în primire de la constructorii gălățeni, a știut că este o navă, în mod sigur, foarte bună, așa cum spune despre ea și acum, după ce „Voroneț“ s-a întors din călătoria sa prin 5 mări și 3 oceane. Pe parcursul acestui voiaj, „Voroneț“ a acostat în 13 porturi din 9 state de pe toate continentele în afară de Australia. Ea a străbătut 28.000 de mii marine, ceea ce înseamnă aproximativ 51.000 de kilometri, asadar cu 11.000 de kilometri

este lungimea ecuatorului. Și după ce vom spune pentru amatorii de astfel de observații că nava măsoară în lungime cit două terenuri de fotbal și e înaltă cit un bloc cu zece etaje, rămâne să adăugăm că „Voroneț“ este un cargou multifuncțional ce poate transporta mărfuri generale în containere și vrac și că este o navă ușor ma-

nevrabilă și în același timp cu o construcție deosebit de solidă, ea fiind echipată cu două motoare semirapide de cite 6.000 C. P., tip Reșița.

„Voroneț“ este însă numai un nume dintre multele nume de nave ce alcătuiesc puternica flotă maritimă comercială pe care țara noastră a dezvoltat-o în ultimul timp și pe care în anii următori, după cum se știe, va continua să o dezvolte substanțial. Iar navele românești asigură, bineînțeles, în primul rind activitatea de comerț exterior a țării noastre, dar în măsura posibilităților — și există asemenea posibilități — ele pot executa transporturi pentru firme străine și tocmai prin acest fapt s-a distins ultimul voiaj al navei „Voroneț“. Așa se explică și prima de cite 1.000 de lei pe care conducerea Navrom-ului a hotărât să o dea fiecăruia dintre cei 37 de membri ai echipajului.

Nava s-a întors acasă, la Constanța, în bună stare tehnică și cu toți membrii echipajului sănătoși. Pe acest an, „Voroneț“ și-a îndeplinit planul cu 110 la sută. Ar mai avea rost să-l întrebăm pe comandantul Vasile Feștean ce a însemnat anul 1985 pentru el și pentru echipajul lui?

DUMITRU ELIADE ■

La o aniversară

Casă n-am primit. O avem de mult. Mașină nu ne-am cumpărat. O avem de mult. La Jimbolia, de unde sint, n-am mai fost. Mama e cu noi. Miine are 80 de ani. Doar ea ne-a mai rămas. Soțul meu nu mai are părinți. Nici el nu mai are la cine merge. Acum noi sintem părinți. La noi vin copiii, la noi vine nepotul. Poate că

anul acesta a fost anul celui mic. A crescut văzând cu ochii. Tatăl lui, băiatul nostru, e subinginer la E.M.I. și vine mai rar pe la noi. Își împarte viața între copil și serviciu. Eu mi-o împart între casă și magazin. Mai mult la magazin, decît acasă. Romarta e obrazul Bucureștilor, e sub ochii tuturor pe Calea Victoriei și nu

poți primi oamenii oricum. Am avut ocazia să mă mut la un magazin mai aproape de casă, pe Bulevardul 1 Mai, dar am preferat să rămîn la Romarta. Noi avem deja firmă, o lume care ne calcă, o lume câștigată pe încredere. La tricotașe ne-am făcut planul. De fapt cu toți ni l-am făcut în fiecare lună. Pînă acum, la magazinele din Calea Victoriei, nr. 60 am vîndut de peste 100 de milioane. Asta e măsura anului, a muncii noastre. Acasă nu ne-am înnoit cu nimic. În schimb, la magazin am modernizat un etaj și ne pregătim ca în anul viitor să începem modernizarea parterului. A fost un an greu. Numal cînd stai nu e greu, cînd îți pică din cer. Noi ne-am câștigat piinea câștigînd fiecare om care ne-a trecut pragul. Dacă nu l-am oferit ce-a căutat, l-am convins măcar de buna noastră intenție, de preocuparea de a avea

A făptui cu bucurie

Primul lucru care mi-a atras atenția, atunci cînd am intrat în încăperea cu doar două birouri lipsite de obișnuitele vrafuri de hîrtii, a fost gingășia cu care un zdrahon atîngea discul telefonului pentru a forma un număr; un fel de mingiere protectoare, de genul aceleia cu care bunicii își arată, printr-un singur și simplu gest dragostea pentru nepoți. Simion Oprea — bărbatul acela voinic și cu gesturi prea tandre pen-

toț ce putem găsi. A fost anul în care am împlinit 50 de ani. Eu am avut o aniversară în vreme ce fata care ne-a venit la tricotașe, Cristina Biră a aniversat 16 ani. Trece vremea și fiecare încearcă să rămînă cu ceva. Iar aniversarea aceea m-a obligat la un bilanț. Nu regret nimic. Am realizat tot ce-am dorit. Am crescut doi băieți mari și lucrez într-un loc cu care mă mîndresc. Colaborez îndeaproape cu șeful de unitate Rudolf Modjeschi.

S-a dus '85. Mai am de luat un televizor color și-un brad. Și apoi ne von sringe cei de vîrsta noastră ca să sărbătorim pentru ce-a fost, dar mai ales pentru ce va veni. Iar proiectele mele sint ca și ale altora și nu țin decît de mai bine. Și eu, Gertrude Popa, lucrătoare gestionară la Magazinul Romarta, sint un om dintre mulții oameni ai României.

BOGDAN NISPOIU ■

cabluri cu axial de joasă și înaltă frecvență sau de cabluri cu multe cîarte incît nu mai dă vreo importanță silinței cu care încerc să notez totul cit mai exact, vorbește cu o iuțeală neobișnuită pentru cei de prin partea locului, așa că abia de apuc să scriu că o curată înseamnă patru fire, că 32 de cîarte, cite are cablul Bistrița — Vatra Dornei, permit efectuarea a 900 de convorbiri simultane pe rînd. Torentul de informații e stopat de un telefon. Tonul maistrului devine brusc altul, amintindu-mi de clipa cînd l-am zărit prima dată; vorbea la telefon cu soția lui, aflată în satul Chiuza, unde s-a născut și continuă să locuiască Simion Oprea. Și, de aici, o altă bucurie a anului: la Chiuza s-au introdus, datorită insistențelor lui nea Oprică, telefoane în aproape toate casele, în urma construirii și dării în folosință a unei centrale telefonice. Mulți vor fi spus și-or să mai spună — mărturisesc parcă prins cu șoala maistrului în telecostructii — că m-am bătut pentru satul meu și de-aia au cei de-acolo telefoane. Așa e, trebuie să recunosc, dar mă gîndesc, în același timp, ce fain ar fi dacă fiecare dintre noi am încerca să facem cite un dar, după puterile noastre, locului în care am venit pe lume; multe așezări ar arăta mult mai bine și viața oamenilor ar fi mai frumoasă și mai ușoară. În rest... Familia e, mulțumesc, sănătoasă, sărbătorile iernii vor găsi masa plină și mesenii veseli. Cu siguranță, printre ei, nea Simion Oprea va povesti, de parcă ar spune despre cine știe ce nemaipomenită aventură, modul în care au fost puse la punct niște stații de amplificare nedeservite și alte asemenea istorii care au umplut frumos anul de dinaintea celui în care nea Oprică va împlini o jumătate de veac. Și tot la fel de sigur, în noaptea revelionului, maistrul Simion Oprea va mîngia discul telefonului din casa lui de la Chiuza urînd celor alături de care a muncit atîta vreme tot ceea ce și el îl vor ura: aceeași bucurie de a făptui.

DAN MUCENIC ■

O angajare cit mai fructuoasă

De fiecare dată, în momentele acestea de bilanț, mă străduiesc să desprind nu atît drămulă de efort și agoniseală, ci dacă activitatea mea ajunge pînă la urmă să semnifice ceva pentru ceea ce înțelegem a fi azi actul societății românești și al lumii contemporane. Bilanțul acesta, spiritual, rămîne de neprețuit și de aceea cu atît mai greu de întocmit...

Iată, de pildă, în anul 1983, eu, ca și alți mulți colegi de breaslă, am apărut în peste 200 de reprezentații teatrale, la București ca și în multe alte orașe ale țării, am participat la realizarea a două importante premiere ale Teatrului Național, cum sint „Jocul ieilor“ de Camil Petrescu și „Nu se știe niciodată“ de B. Shaw, am participat la realizarea a 2 filme ale cinematografului românesc, în timp ce altele două, realizate în

anii trecuți („Lăpușeanu“ și „Adela“), am citit că au cutreierat lumea în lung și în lat, am participat la realizarea a nu știu cite emisiuni de televiziune, de radio, spectacole de poezie etc. și totuși nu pot acum singur să evaluez și eficiența spirituală a acestei prea evidente angajări artistice. Nici nu cred că ar putea-o face cineva!

Pot spune doar că această angajare mi-am dorit-o în 1983, ca întotdeauna, cit mai fructuoasă, dar că numai publicul îi va aprecia pînă la urmă, și tot ca întotdeauna, bogăția, valoarea.

Mărturisesc acum cîtiva ani, într-un interviu la televiziune că n-aș putea găsi azi altă satisfacție mai mare pentru un artist decît aceea de a se ști util societății, oamenilor în mijlocul cărora trăiește. Și, de bună seamă, aceasta, pînă a ajunge a fi chiar o înaltă satisfacție, este

mai întii de toate o sarcină culturală grea!

Mi-oi fi îndeplinit-o eu oare în 1985? ! Cum m-am întrebat atunci, mă întreb și-acum și cred că mă voi întreba mereu...

Doar aplauzele publicului s-ar mai putea, poate, constitui în vreun răspuns, nu cele convenționale, ci acelea entuziaste, sincere, puternice și îndelungi, aplauzele acelea, unice în felul lor, aplauzele înălțătoarelor înținerii cu arta.

Intru slăvire a lor și a artei, LA ANUL ȘI LA MULȚI ANI!

GEORGE MOTOI ■

Dacă e sănătate, e și belșug

Stă după gard, cu mîinile sprijinite pe el și privește atent orizontul. Așa cum e așezat, nu i se vede decît capul și căciula uriașă și, în locul acela, la încrucișarea dintre două sate, pare a fi ultima piatră de hotar. Figura îi e mai curînd preocupată, dar nu se vîd urme de tristețe. Îl salut. Duce mina la cușmă, într-un gest reflex, o apleacă puțin spre ceafă și o ridică la loc.

— Mata aștepti pe cineva sau te uiti, așa, cum se scurge anu' ? îl întreb.

De-abia acum m-a observat. Mă privește cu luare-aminte ca pe un intrus. Cu ce drept intru eu în gîndurile lui ?

— Dacă te odihnești, e semn bun, continui eu, înseamnă că ai tras tare anul ăsta...

Acum mă cercetează atent.

— Și, zi, a fost greu anu' ăsta ?

— Fuse, da' se duse...

— Așa cel mai rău dintre ultimii sau... ?

Își plimbă căciula pe cap, în gestul acela ancestral și, în sfîrșit, își dezleagă limba.

— D'apoi să știi, dumneata, că nici un an nu e ușor. Uite, eu mă lăfai cu grădina asta ! Și descrie un arc de cerc care acoperă toată zarea. Nu e mare, precizează el, da' e destul ca să-mi îndoieie salele. Pun răsăduri devreme și scot roșii timpurii în solar. Primăvara ies cu ridicile, cu ceapa și usturoiul, cu verdeturile. Mai încolo se coc vinetele, dovleceii, spre toamnă vine varza. Și mai am și loc de porumb și de cartofi. Da' mă îndoale al naibii grădina asta, deși am motopompă, nici nu știi dumneata ce muncă e. Mai ales că anu' ăsta a plouat tot cînd nu trebuia și p'ormă s-a zbicit pămîntul de arșită.

— Da' via s-a făcut ?

— De vie nu mă plîng. Mai puțin, dar dulce...

— Și ai avut necazuri cu sănătatea ?

— Oasele astea afurisite mă mai chinuie. Însă în vară fusesi la Amara și s-au mai domolit. În fiecare an mă duc.

— Copii ai ?

— D'apoi dumneata poți să le mai spui copii, cînd au și ei copii lor ? Băiatul a rămas aici lîngă mine și, uite, și-a terminat casa lui, aia mare dac-o văzuși spre curbă. Iar fata e la București, dar vine des că e aproape.

— Și nepoții ?

— Păi, am trei. Toată vara mă încurc de ei că mi-i lasă mie.

— Și soția ?

— Eh, se mai vaită și ea ca la bătrînețe, dar nu e rău...

— Da' te poți lăuda mata c-ai făcut ceva grozav în anul ăsta ?

— Își mișcă cușma, semn că întrebarea nu-i e pe plac.

— Află — dumneata că mie nu-mi place să mă laud. Că la viața mea n-am făcut grozăvii și n-am realizat nimic dintr-o dată. Dar în fiecare an am făcut ce trebuia, altfel nu m-ar fi suportat pămîntul ăsta. Și din el am ridicat casa, am mașina, mi-am ajutat copiii și-o să-mi ajut și nepoții. Dar dacă toți sunt sănătoși și se bucură de roadele muncii, înseamnă că a fost un an bun.

— Nu-ți pare rău că miine-poimîne se duce anul ăsta ?

— Eh, și ce dacă mai îmbătrînesc oleacă ? Dacă e sănătate, e și belșug.

— Cum ziseși că te cheamă ?

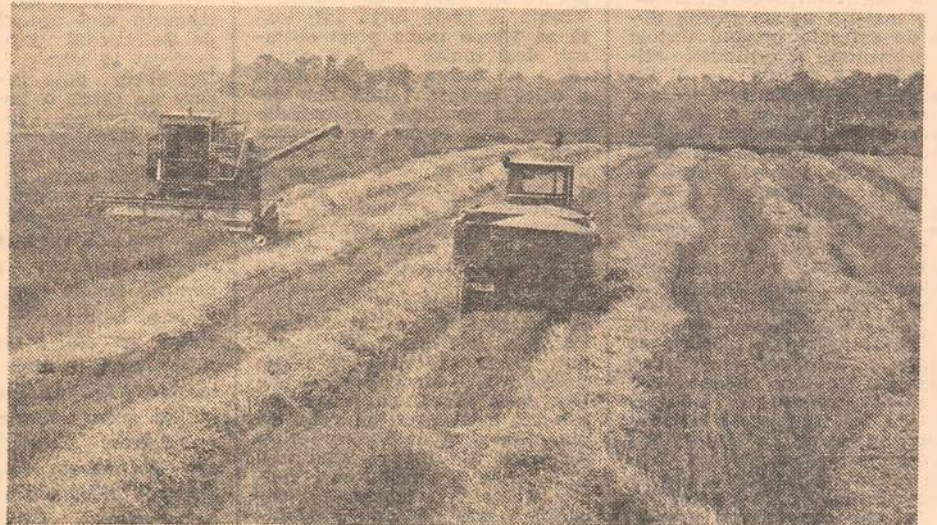
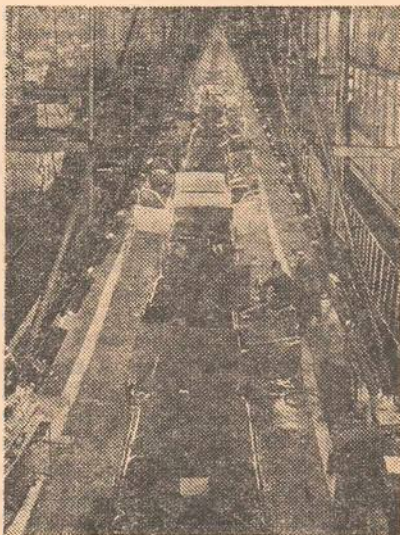
— Eu sint Nicolae Cristea din Măgurele, mă știe tot satul.

— Multă sănătate !

Din nou își mișcă cușma și privirea lui mă depășește. Îl las la granița dintre cele două așezări, anonim și etern.

IULIAN COSTANDACHE ■

Mîine anul se-nnoiește

Generația a patra

La început, am crezut că este o formă disimulată de refuz elegant al directorului de a scăpa de un reporter, pentru a nu-i cunosca o parte din timpul atât de prețios al unei zile intense, cum sînt, de obicei, zilele de sursit de an într-o înțepnire deosebită, cînd tot soiul de scadențe solicită decizii și rezolvări rapide, cînd producția anului următor „se așează” pe mașini. Ne-a asigurat că cel mai încaut pentru tîna noastră este Octavian Hrubaru, inginer tînar, promovat nu demult în cînar funcția de conducere ce urmarește direct înnoirea producției, funcția de inginer șef cu pregătirea fabricației. Ajungem la Octavian Hrubaru și tresărim reciproc de surpriză. Ne mai cunoscusem cîndva. Mai scrișesem, cu vreo cinci ani în urmă, pare-mi-se despre un tînar specialist cu idei, serios și cu realizări importante, din atelierul de proiectare al întreprinderii „Electrotehnica” din București, semnificativa promovare pentru biografia sa, pentru cea a uzinei, pentru o întreaga ramură industrială ce a cunoscut într-un deceniu o mișcare de revoluție impresionantă, Octavian Hrubaru face parte din „noul val” de specialiști care au invadat, pur și simplu, acum li ani, „Electrotehnica”, aduși de pe băncile Politiciei de la facultățile de electrotehnica, electronică, automatizări. Deci de la școala tehnicii de vîrf. Cei selecționați erau dintre cei cu medii maxime, dar care dovediseră și un acut simț al industriei, al timpului, al reanțării și nu în ultimul rînd, cu simț politic. Politică economică a țării, politica dezvoltării nu se poate face azi, fără simțul politic așolut necesar al specialistului. Ingineria nu mai poate fi ruptă de politică, dacă a fost vreodată. Majoritatea absolvișe susțină proiecte de diplomă cu teme de vîrf posibile a fi implementate în întreprinderile noastre, unde și-au cules datele, unde și-au făcut practici productive, unde au cunoscut potențialul tehnologic și umane. Octavian Hrubaru își realizase proiectul de atestare ca inginer chiar la „Electrotehnica”, unde a fost sprijinit să-și materializeze ideea într-un model prototip, un convertizor de frecvență pentru acționarea motoarelor asincrone, care, la actualitatea tehnică a anului 1974, erau și de deplin internațional „niște începuturi în realizare”. Un model care și astăzi, după 11 ani mai trăiește, se execută pe el lucrări de laborator în Institutul Politic, București, unde am terminat. Iată ce aducea tîna generație în „Electrotehnica”, iată ce aștepta „Electrotehnica” de la noua generație de absolvenți. Noui, pasul mondial. Să aduci dintr-o dată 60 de ingineri abia ieșiți de pe băncile școlii, fără experiența producției, cînd sarcina imediată rămîne producția, este, fără îndoială, un curaj pe care nu-l au prea mulți conducători de întreprinderi. Întreprinderea bucureșteană l-a avut și a cîștigat o cursă fundamentală. Într-un deceniu — schimbarea totală a profilului său. De la produse clasice electrotehnice la mijloace și instalații pentru automatizare destinate unei întregi game de ramuri industriale. A avut la conducere un cap de inginer și de om politic; întreprinderea trebuia să facă acest salt, trebuia să intre în rînduri să aducă la îndeplinire Programul partidului pentru deceniul întroducerii progresului tehnic, al noii revoluții industriale în economia națională. Electrotehnica, ramură purtătoare de progres tehnic, avea datoria să producă progres tehnic, pentru sine și pentru toate celelalte sectoare. „Noul val” a fost astfel investit cu forța de a revoluționa o uzină. Ge-

nerația experienței i-a canalizat, i-a orientat, le-a dirijat ideile, competența, acțiunile, puterea de muncă, entuziasmul, personalitatea, armonizîndu-le ca într-o operă de artă. Prin 1980, reporterul scria un reportaj despre „miniaturizarea” produselor de la „Electrotehnica” și modernizarea unor produse vizînd întim performanțele lor tehnice și astfel competitivitatea lor. Era o primă etapă și o mare acțiune în care se regăsea generația „noului val”. Cei 60 se aflau pretutîndeni — în atelierul de cercetare și proiectare, în secțiile de producție, la standurile de probe și reglaje, pe rampele de control CTC, în compartimentele de organizarea muncii și urmărirea fabricației, în cele de export. Inginerul Octavian Hrubaru a trecut aproape prin toate aceste etaje, cum zice, „de călire a unui inginer”. Călire ce asigură tărie și performanță. Acum, discuția debutează astfel: „Specificul întreprinderii noastre îl știți?! Mijloace de automatizare bazate pe electronică industrială de putere și, dat fiind acest specific sîntem obligați ca ritmul de înnoire al produselor să fie foarte ridicat pentru a ține pasul cu firmele străine care produc instalații echivalente. Ca rezultat al acestui ritm ne menținem constant exportul, prezența pe piețele lumii. Să exemplific! Da, voi exemplifica. Livrăm acționări reglabile pentru mașini-unelte, în principal pentru cele cu comandă numerică, instalații de automatizări pentru centre și linii de prelucrare, orientarea cea mai modernă în lume în domeniul mașinilor-unelte; instalații complexe de automatizare pentru industria metalurgică, pentru cea a cimentului, pentru industria ușoară. De pildă, ritmul de înnoire în industria de mașini-unelte, ritmul de înlocuire al unei generații de acționări electrice este cam de 2-3 ani. Sîntem deja la a patra generație, bazată pe cele mai noi realizări din domeniul componentelor electronice. Ideea de bază fiind, concomitent cu ridicarea performanțelor la utilizator, compactizarea, adică reducerea gabariturii, miniaturizarea instalațiilor noastre, ceea ce înseamnă reducerea de materiale și de energie. Sfirșim anul 1985 și intrăm în 1986, primul an al cincinalului intensității și modernizării industriei naționale, cu un program bine pus la punct de înnoire a tuturor produselor noastre, așa fel încît, în 1990, să fim conformi cu prevederile de partid de a ne situa cu un procent de 96 la sută din totalul produselor la nivel mondial, în cea ce privește performanțele lor tehnice, de calitate, de consumuri de materiale și energetice, și cu un procent de 2-5 la sută peste nivelul internațional. Dacă la prima categorie avem o bază de pornire și orice modernizare, orice îmbunătățire a unei instalații este bine primită și avem garanții de seriozitate atît în fața partenerilor, a beneficiarilor interni cit și externi, pentru cea de a doua categorie, ceva mai delicată, nu uităm și factorul psihologic alături de cel tehnic. Nu uităm că trebuie să convingem. Am convins noi acum un deceniu, nu se poate să nu cîștigăm peste 5 ani o cursă în care ne-am angajat cu toate forțele și ambițiile noastre. Nu ne lipsește nimic, sau aproape nimic, pentru a o cîștiga. Idei, dotare tehnică, disciplină, atașament, ambiții, seriozitate, tenacitate, specialiști de cea mai bună factură... La această acțiune sînt angrenate cele mai bune cadre tehnice din întreprindere, cu experiență, și cooptăm, ca întotdeauna la „Electrotehnica”, noi cadre tinere, de valoare, care să asigure în fiecare etapă continuitatea pentru asimilarea noutăților”.

CICI IORDACHE-ADAM

Vremea mai multului

În aceste zile de iarnă ai impresia că pămîntul se odihnește, respiră ușurat după dulcea povară a toamnei, ca un om care pune sacul jos după un drum lung. Odihna pămîntului în anotimpul alb este veghea de neodihna oamenilor care, deși nu ară ori seamănă, croiesc noi planuri pentru rodul anului viitor. Stau de veghe, adică gîndesc, oamenii cu iubirea de pămînt. Un astfel de om cu iubire de pămînt am întîlnit în persoana lui Gugu Cimpeanu, inginer-șef la C.A.P. Groși — Baia Mare, un om născut pentru pămînt, născut pentru animale, într-un cuvînt un om cărui îi place agricultura. Aceste contururi de portret ar fi trebuit să le amintesc mai la urmă, dar mi-am zis că această carte de vizită a C.A.P.-ului Groși, în persoana inginerului Cimpeanu, face să ne dăm seama că avem o unitate agricolă pe măsura oamenilor. Adică bună.

În această zi de sfîrșit de decembrie cînd am intrat în sediu lăsam în urmă o lumină nehotărîtă. Aici îl întîlnesc pe inginerul Cimpeanu prins cu treburile pînă peste cap. Întrebări despre sămîntă, despre furaje. Colac peste pupuză, trebuie o documentație medicală pentru o vacă bolnavă. Toate acestea în mai puțin de zece minute. Aparenta somnolență a pămîntului este compensată de alte rînduiri ale iernii care trebuie să fie aprinse tot timpul de truda oamenilor. Pînă mai domolește alte treburi care s-au ivit mă uit într-un registru în care, pe limba cifrelor, se vorbește tocmai de ceea ce înseamnă C.A.P. Groși. Și înseamnă mult.

Apare și inginerul-șef Cimpeanu. Îi bănuiesc pe față că are un răgaz să vorbim despre oamenii pămîntului. Își trage suflarea, face un semn cu mina pe frunte parcă ar vrea să ștergă o urmă nostalgică a începutului. Apoi se mărturisește:

— Acești oameni sînt legați de pămînt. Cred că nu-i o noutate spunînd că țărănul este crescut din pămînt. Parcă ar avea rădăcini. Aici, la Groși, avem stimă pentru cei care lucrează în zootehnie, dar e o cinste și pentru ei. Pot spune că în zootehnie lucrează frunța satului, oamenii harnici care nu fac diferență între gospodăria proprie și lucrul la fermă. Ba, de multe ori și-o mai uită pe-a lor. Dar omului trebuie să-i răsplătești munca. Și noi avem principiul: după muncă și răsplată.

Mi-ați pomenit de cifrele care vorbesc despre munca oamenilor.

E meritul lor, dar și al specialiștilor. Faptul că lucrăm și pe bază de selecție, alegînd producții cei mai buni, este o dovadă că nu am așteptat să primim din altă parte tineretului crescut de alții.

Mai aflăm că aici, la C.A.P. Groși, se caută soluții pentru ca furajele să fie asigurate. Ponderea o dețin trifolienele. De ce este simplu de bănuț: sînt mai hrănitoare decît finul din flora spontană. Îmi mai spunea ingi-

nerul-șef Cimpeanu un mod original de a spori productivitatea terenului: fînețele naturale mai slab productive se dau în acord global membrilor cooperatori care le ară, le însămîntează cu porumb, orz, ovăz și în cultură ascunsă trifoi sau lucernă.

Oamenii sînt buni, sînt harnici, revenea în discuție ca un leit-motiv.

Și i-am cunoscut. Nici nu se putea altfel: am discutat în vîntul rînd cu Maria Bolte, cunoscuta Lele Mărie, care la cei 70 de ani, da 70 de ani, are un lot de 22 de animale foarte frumoase. Fruntea fermei. De altfel cînd am intrat în grajd Lele Mărie era acolo cu țesala în mină. E un regal să discuți cu ea. Citești poate povești din 1962 și pînă acum! Am reținut să o rețină și alții o, cum să-i spun, o cugetare: „Eu n-am văzut om murînd că a muncit, dar de lene să știu c-am văzut”. Despre harnica femeie, subțire ca un pai, dar iute ca un prisnel, am mai putea scrie. Și despre ea și despre Marta Lupan, Ileana Hebe, de la Groși ori Livia Băban, Cornelia Leschian și Livia Cimpan lui Ocolîș, îngrijitoare care vin să argumenteze leit-motivul inginerului-șef: oamenii sînt buni, sînt harnici.

Dacă lele Mărie, cu o vorbă frumoasă, ne-a spus sărbători frumoase și spor la muncă în anul care vine am desprins și noi cîteva gînduri care vor fi fapte în anul care vine. Sînt gînduri despre pămînt, despre rodnicia lui.

Avem gînduri mari — ne spune inginerul-șef — să sporim producția. Nu dorim a înșira toate planurile, în detaliu, toate amănuntele care fără îndoială au semnificația lor.

Deci din gîndurile mari să amintim cîteva: să mărească ponderea trifolienele și a suculetelor. Selecția să fie făcută mai riguros. Dacă avem grajd cu apă și nivel crustant, adică vaca bea apă cînd îi este sete — mai vrem să facem un grajd pentru tineretul taurin în Satu Nou de Jos.

Apoi o lăptărie modernă (este ridicată în roșu), cu un bazin din care cisternele se vor încărca prin cădere. Mai adăugăm o sală de consultații pentru medic, un punct de însămîntare artificială și pentru oamenii buni și harnici o baie. Da, o baie. După ce iese din grajd, îngrijitorul își poate lua o cămașă albă. Își poate pune și cravată dacă vrea.

La fel un gînd care va fi faptă — îmbunătățirea funcției din cultura mare. După cele 20 hectare drenate vor urma alte 18 hectare la brigada din Ocolîș în locul numit Șes.

Dacă actuala livadă are 120 hectare — în care predomină mărul, avînd structura livezii clasice, în faza de proiect avem și o livadă intensivă de nuc și prun. Și două finare în Satu Nou de Jos și Ocolîș și multe alte lucruri care se vor face, deși nu le scriem în planuri.

Și se vor face, că oamenii buni și harnici nu-și pun gînduri numai să fie puse. Ei știu că noua revoluție agrară se înfăptuiește prin muncă, prin ceea ce face țărănul în fiecare zi din an.

Deși e ora bilanțului pentru cooperatorii din Groși, din C.U.A.S.C. Satu-lung, se pregătesc spre a intra în anul ce vine cu un gînd mai bun pentru devenirea pămîntului. Vine un an al mai multului. De pe același pămînt să scoți cit n-a dat niciodată. Nici omul, nici glia. Asta e bătaia cea mare. În alți termeni s-ar numi intensiv — cuvîntul de ordine al agriculturii noastre pentru viitorul an. Cei de la Groși zic mai mult, mai mult. Pentru noi și pentru țară. Ei sînt oamenii buni și harnici, oamenii cu iubirea de pămînt.

GHEORGHE PĂRJA

Dar noi, în ce chip o facem?

Progresul ca stare de spirit

La Cluj-Napoca, zilele acestui sfârșit de an sînt „puine”. De mai bine de o lună de zile, oameni de știință, cercetători, inventatori, proiectanți, conducători de unități industriale, constructori, concretizează proiectele pentru anul ce vine, 1986, dar și pentru noul cincinal, care va conferi și Clujului noi dimensiuni...

Asist la Constătuirea Județeană a Constructorilor de Mașini. În primul planul discuțiilor — roboții! Cel „mare”, al Politehnicilor și al electroniștilor de la I.C.S.I.I.C.I. e în apropierea „startului” productiv, la Tehnofrig. Cel „mic”, botezat de-acum „microrobot”, realizat de Facultatea de Electrotehnică și Întreprinderea Mecanică din Cugir, a trecut cu brio peste prima fază a omologărilor și a primit certificatul de calificare pentru „incadrarea” la benzile rulante. Amîndoi, știu deja să facă multe operații, dar „softiștii” vor să le sporească zestrea de „știință”. Tehnofrig-ul e însă un experiment. Combinatul de Utilaj Greu, Armătura, Sinterom-ul, Unirea, Metalul Roșu, sînt și ele gata de primirea roboților. Cîți vor fi anul viitor în întreprinderile Clujului? În orice caz, un răspuns îl dă și faptul că aici s-a constituit, în aceste zile de sfârșit de an, prima **Comisie Județeană de Robotică**, reunind toți specialiștii și toate colectivele implicate în proiectarea și realizarea lor! Și tot atunci, s-a discutat mult și despre calculatoare, în special despre utilizarea lor. E uluitor cit de multe pot face calculatoarele pentru întreprinderi. Despre problemele generale privind utilizarea lor în organizarea și conducerea proceselor tehnico-economice, arhîstuite și bine utilizate nu s-a discutat însă deloc. Intervenția informaticienilor clujeni de la „Teritorial” a fost direcționată spre lumea informaticii industriale, a proiectării asistate de calculator. Și am văzut oameni, constructori de mașini de-o viață, care impresionați de noua orientare ce se conturează în proiectare, s-au decis să redevină elevi. Gîndiți-vă: C.U.G.-ul devine anul viitor unul dintre cei mai mari producători de turbine. Asta cere efort pe toate planurile: proiectare constructivă, proiectare tehnologică, programare a producției... În ritmul acesta singura cale de salvare e calculatorul electronic. El va deveni primul asistent al proiectanților. Și nu numai al lor!

Informaticienii, și-au pus însă în program un obiectiv la care tîm foarte mult: **exportul de inteligență!** Cu cîțiva ani în urmă au cumpărat din Cehoslovacia o masă de desen, pe care au cuplat-o la minicalculatorul românesc „Coral”. Grupul de informatică industrială al Centrului Teritorial de Calcul Electronic din Cluj, unul de avangardă, la nivelul Europei, în multe sute de zile și nopți albe transformate în zi, a reușit lucruri de excepție, deja cunoscute în unele țări ale lumii unde sînt așteptați acum cu mult interes. Și primul popas va fi în vara anului 1986 chiar în țara de origine a mesei de desen, unde, pentru demonstrații, vor transporta și un minicalculator fabricat în România. Ca un simbol al unei frumoase și rodnice cooperări internaționale...

Va continua și lupta pentru energie. Ca o demonstrație logică, spre a arăta tuturor consumatorilor că cea mai înțeleaptă sursă de energie e chiar buna gospodărire a ei, „electricienii” de la Întreprinderea de Rețele Electrice, spre a nu mai consuma din sistem nimic ce s-ar putea obține din alte surse, și-au propus să monteze panouri solare la toate subunitățile productive și să pună în funcțiune, experimental, prima turbină eoliană de construcție proprie. A-nceput „numărătoarea inversă” și pentru punerea în funcțiune a unei microhidrocentrale,

Someșul Rece 2, despre care scriam în „Flacăra” în primăvara acestui an. Altele, trecute deja de pe planșetele proiectanților spre sectoarele de execuție, vor fi conectate la Sistemul Energetic Național.

Apahida e una din comunele mari, frumoase și renumite ale județului Cluj. Ei, și unei alte comune din vecinătatea Clujului, Baci, „telefoanele” le pregătesc pentru anul viitor o frumoasă dotă: **prefixul interurban!** Dar poate cea mai mare surpriză pentru clujeni rămîne cea pregătită de Regionala de Căi Ferate: **autocuşeta**. Ce este autocuşeta? Nimic mai simplu: imaginați-vă că doriți să ajungeți pe Litoral cu autoturismul, dar nu și să parcurgeți drumul de 700 de kilometri la volan. La asta s-au gîndit cei de la C.F.R., oferindu-vă soluția transportării mașinii în chiar trenul cu care călătoriți dumneavoastră, într-un vagon cu platformă special gîndită în acest sens. Au însă cefești și alte surprize pentru noi: vor să ducă mai departe de Cluj-Napoca, spre Oradea și apoi spre frontieră, la Episcopia Bihorului, electrificarea liniei ferate. Ne mai promit, pentru anul viitor, încă multe altele: instalarea în premieră pe Regionala Cluj, în gara Cluj-Napoca a tablei de afișaj electronic pentru mersul trenurilor de călători, introducerea masivă a calculatoarelor în urmărirea activității de exploatare în timp real, în activitatea de triere, premiera primei stații cibernetizate de pe cuprinsul Regionalei de Căi Ferate Cluj, urmînd a se înregistra la triajul Teiuș Coșlari. Complexitatea și dezvoltarea acestor procese i-au determinat pe feroviarul clujeni să regîndească structural chiar și compartimentele Regionalei: pentru a putea studia, proiecta și aplica rapid în practică noile concepte și tehnologii, aici s-a inițiat înființarea în premieră a unui puternic **Centru de cercetare, proiectare, informatică și inginerie tehnologică la Cluj-Napoca**.

Dar cite alte gînduri nu vor mai fi împlinite în anul ce vine! Orașul care a pregătit aparatul specială cu care a mers în Cosmos primul cosmonaut român, sau care a pregătit tehnologia de fabricare a apei grele necesare centralelor electronucleare românești, sau tehnologiile de fabricare a hîrtiei fotografice și a filmelor românești, a feromonilor, a primului calculator personal românesc și a multor altor premii naționale sau mondiale, orașul care în fiecare an realizează între 250 și 300 de invenții, are încă multe de spus în anul ce vine.

Dincolo de statistici, Cluj-Napoca este un oraș spre care gravitează zilnic aproape o jumătate de milion de oameni. S-a construit enorm. De cîțiva ani, practic, transportul e în căutare unor rezolvări noi. Și iată, anul 1986 debutează cu o primă soluție: **aparitia tramvaiului**. Nu e o premieră, deoarece cu multe decenii în urmă, de la gară spre centrul orașului funcționa aici un tramvai pe șine, dar... tras de cai! Prima linie va avea o lungime de 14 km și va lega zonele rezidențiale ale municipiului cu platforma industrială Someș-Nord. Concomitent, vor fi modernizate arterele de circulație, mai ales în zonele de penetrare, încheindu-se definitiv și lucrările de amenajare în zona pasajului de legătură dintre str. Fabricii și piața Mărfășii. Dar, pentru județ, nu numai tramvaiul clujean e o premieră: tot premiere sînt și definitivarea la Institutul județean de Cercetare-Proiectare a proiectului de introducere a troleibuzelor în municipiile Dej și Turda. În schimbul acestor adnotări, o idee-sinteză: la Cluj-Napoca preocuparea pentru progres e o stare de spirit!

CONSTANTIN MUSTAȚĂ

Noul de fiecare zi

— **Stimată tovarășă Gheorghiza Ionescu, mi s-a spus că sînteți unul din veteranii fabricii de confecții „6 Martie” din Curtea de Argeș. De cînd lucrați aici?**

— Din 1949. Am parcurs toate etapele dezvoltării acestei fabrici și acum, cînd mă apropiu de pensionare, pot să spun că ies pe poarta altei întreprinderi decît cea în care am intrat acum 37 de ani.

— **Sună frumos, îmi place, dar cum arăta fabrica atunci cînd v-ați angajat?**

— Erau, practic, două ateliere de croitorie în care lucrau cam 200 de oameni. Nu e nici-un secret că produsul nostru de bază pe atunci erau obielele pentru cizme. Se lucra pe mașini de picior și se călca cu tradiționalul fier cu cărbuni...

— **Făcuți din coceni de porumb...**
— Nu, era un sector special care ne prepara cărbunii pentru călcat. În ateliere erau sobe cu lemne, dar iarna era un frig de îngheța uleiul în mașini. Plus fumul, cenușa, mizeria...

— **În asemenea condiții, cum se făcea croitoria de performanță?**

— Nici nu cred că făceam croitorie de performanță. Asemenea ambiții au apărut mai tirziu, odată cu modernizările aduse și mai ales cu construcția, pe la începutul deceniului trecut, a noului corp principal al fabricii, în care se realizează în prezent cam 80 la sută din producție.

— **Ce anume a revoluționat viața și mersul acestei fabrici?**

— Desigur, introducerea mașinilor electrice de cusut și a tehnologiilor de călcat pe bază de abur. Dar asta n-ar fi rezolvat de la sine îmbunătățirea condițiilor de muncă ale femeilor.

— **De ce?**

— Pentru că problemele unui colectiv de peste 2.500 de femei cite numără în prezent fabrica nu se rezumă doar la aspectele tehnice, ca să zic așa. Trecerea de la munca preponderent manuală la una în care efortul fizic s-a redus extrem de mult datorită noilor tehnologii industrializate a avut efecte asupra productivității, ne-a creat posibilitatea să diversificăm foarte mult producția, să devenim competitivii pe plan național și chiar internațional ș.a.m.d., dar asta nu era suficient. Rămîneau problemele de zi cu zi ale acestui colectiv, cele de ordin social — aparent altele decît cele de producție, dar strîns legate de acestea prin influența pe care viața omului, a femeii, o are asupra muncii sale, asupra randamentului său, cum se spune.

— **Și ce-ați făcut dumneavoastră pentru viața femeilor care muncesc aici? Cred că am dreptate să vă întreb întrucît sînteți o veche lideră sindicală, inclusiv în prezent, cînd sînteți președinta comitetului sindicatului pe întreprindere.**

— Nu e vorba de ce am făcut eu personal. Faptul că sînt de mulți ani o lideră sindicală, cum spuneti dumneavoastră, poate să denote o încredere a oamenilor în mine, dar tot ce s-a făcut în această fabrică pentru ca viața femeilor să fie mai ușoară, pentru ca ele să aibă, cum se spune, spațiile frontului asigurat, este rezultatul concret al aplicării politicii partidului, al atenției care se acordă femeii în societatea noastră.

— **De acord, dar cum s-a materializat această atenție în fabrica în care lucrați?**

— Multe lucruri le-ați putut vedea și dumneavoastră.

— **Dar nu pot să compar și, în plus, sînt sigur că n-am putut vedea chiar totul.**

— Cred că cea mai mare izbîndă a noastră este, la acest capitol, faptul de a ne vedea aliniați în prima linie a industriei confecțiilor din țara noastră. Este o mare satisfacție profesio-

nală, pentru că nu poți să nu te bucuri atunci cînd vezi că nu lucrezi „ciurucuri” ci, dimpotrivă, adevărate bijuterii vestimentare. Este un triumf profesional, dar și moral totodată, care trimite, în ultimă instanță, la demnitatea omului, a fiecărei muncitoare de aici, din miinile căreia ies acum haine de care nimănui nu-i poate fi rușine să le îmbrace.

Cînd vezi o asemenea finalitate a muncii tale, altfel zic eu, vîi la muncă.

— **Și eu zic la fel, dar mai zic că m-ați surprins cu acest răspuns. Mă interesau condițiile concrete de viață și muncă ale femeilor.**

— Ați putut vedea că peste tot se lucrează în halate, că avem utilaje de mare productivitate și care fac neînsemnat efortul fizic, mai importantă fiind priceperea în minuirea lor. Avem vestiare civilizate, avem stații de radioamplificare cu programe adecvate specificului acestei munci. Am organizat o cantină restaurant în care se servește masa la mijlocul fiecărui din cele două schimburi, avem o creșă cu 45 de locuri și o grădiniță cu 120 de locuri pentru copiii muncitoarelor noastre. În ultimii ani s-a construit în regia fabricii un cămin de fete, nefamiliste, cu 160 de locuri și un bloc cu 72 de garsoniere pentru tinerii absolvenți repartizați aici sau tineri căsătorii care nu au încă copii.

— **În curînd, anul se-nnoiește. În ce chip se va cunoaște acest lucru la dumneavoastră?**

— Adică mă întrebați ce lucruri noi vom face odată cu anul care vine?

— **Exact.**

— Din punct de vedere al noutății fabricației, granița dintre noi este pentru noi chiar convențională — și asta pentru că aici aproape zilnic trebuie să faci ceva nou. Solicitățile beneficiarilor din țară și de peste hotare sînt atît de diverse și se modifică atît de des încît n-am rezista dacă nu ne-am adapta continuu la tot felul de cerințe. Pe vremuri, cînd am venit eu aici, fiecare ne luam materialul croit și făceam toate operațiunile, inclusiv pregătirea produsului finit la magazie. Acum, realizarea fiecărui produs este defalcată pe operațiuni executate de oameni specializați. Asta ne permite să înnoim mereu producția în funcție de doleanțele beneficiarilor.

— **Am înțeles că lucrați ca modelier în atelierul de proiectare, deci faceți parte din acei oameni de care depinde frumusețea hainelor pe care le îmbrăcăm.**

— Depinde, dar nu în totalitate. Un rol mare au cei care contractează produsele propuse de noi — și chiar ne mirăm că adesea sînt preferate la contractări modele depășite sau care sînt sub un nivel estetic acceptabil.

— **Un mare arhitect îmi spunea că dacă prezinți trei variante ale aceluiași proiect, de regulă este aleasă varianta care-ți place mai puțin, și de aceea este necesar un efort de a le face pe toate cam la același nivel, de a ține în mod egal la fiecare.**

— Comparația e bună, numai că în industria confecțiilor nu putem forța nivelul preferințelor fără a ține seama de ceea ce știm dinainte că se cere. Odată „îndeplinit planul” la modele sigure, putem susține și variante complete noi, cu care cei care vin la contractări nu prea sînt obișnuți.

— **Am văzut un afiș cu organizarea Revelionului la cantina-restaurant a fabricii. Aveți mulți solicitanți?**

— Destul, și numărul lor e în continuă creștere. Este un nou examen la „probelc socială” pe care sperăm să-l trecem cu bine.

— **Vă doresc succes și „La mulți ani!”**

OCTAVIAN ȘTIREANU

Republica românească, formă de guvernământ născută de secole, a fost proclamată, la noi, prin voința fermă și unanimă a poporului, la cumpăna dintre ani, în acel moment de primărie a timpului, care îndeamnă la bilanțuri, la memorarea marilor împliniri. Și dacă privim retrospectiv marea zidire înălțată în spațiul românesc, a patriei de azi, în acești 38 de ani care s-au scurs de la 30 Decembrie 1947, sub conducerea Partidului Comunist Român, ne vom putea umple privirile cu imaginile realizărilor noastre mărețe: am creat o economie socialistă unitară, o economie în care omul muncii apare într-o triplă ipostază, de proprietar, producător și beneficiar; am asistat în acești ani la o dezvoltare fără precedent a forțelor de producție; s-a înfăptuit principiul socialist de repartizare a veniturii naționale în conformitate cu principiile eticii și echității socialiste; s-au repartizat, într-un mod echitabil, forțele de producție pe teritoriul întregii țări. Ca urmare a acestei politici clarvăzătoare, de esență democratică, orașele patriei au înflorit, zestrea lor industrială și edilitară a crescut într-atât, încât azi nu mai avem un grad echivalent de comparație cu trecutul, multe dintre ele fiind reconstruite în întregime, altele apărând acolo unde nu exista aproape urmă de oraș. Act patriotic, de aceeași esență democratică, noua împărțire administrativ-teritorială din 1968 a amplificat aceste mărețe realizări, a asigu-

rat dezvoltarea concretă a tuturor localităților țării. Dar momentul de răscruce, în înscrierea Republicii Socialiste România pe acest drum măreț al devenirii, al progresului, al prefacerilor revoluționare, l-a marcat Congresul al IX-lea al partidului, cind în fruntea Partidului Comunist Român a fost ales, în funcția de secretar general, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Din acel moment a început o epocă, pe care poporul a numit-o, după numele creatorului ei, **Epoca Ceaușescu!** Industria s-a dezvoltat și diversificat, au apărut ramuri industriale noi, de strictă necesitate în dezvoltarea societății noastre socialiste, precum chimia, electronica, robotica, energetică nucleară, altele. În cincinalul pe care îl încheiem în aceste zile au fost date în folosință obiective industriale importante: cel mai mare și mai modern laminor de 20 toli din Roman, întreprinderea de avioane din București, saubele de hidrocentrale de pe Olt, metroul, Canalul Dunăre — Marea Neagră, iar mai înainte Transfăgărășanul. În urma acestor impresionante realizări, producția industrială a ajuns azi de o sută de ori mai mare decît cea din anul 1944. Agricultură, avind ca temelie actul revoluționar al cooperativizării, s-a dezvoltat de la an la an, beneficiind azi de o gamă diversificată de mașini și utilaje moderne; câmpiile patriei au fost, în marea lor majoritate, irigate, potențialul lor este sporit cu îngrășăminte, așa

Patrie de dor

incît producția cerealiară a crescut de șapte ori față de anul 1944. În acest context, altul, este și destinul satului românesc: pe lângă agricultură, ca activitate de bază, a apărut

mica industrie, ramură chemată să valorifice mai bine, mai complet resursele de materii, să ridice puterea economică a satului românesc, să-l apropie, prin economie și sistematizare, de oraș. În centrul acestei politici clarvăzătoare a partidului nostru, careia gîndirea secretarului general al partidului i-a conferit o puternică aplicabilitate practică și o distinctă originalitate, s-a situat și continuă să se situeze omul cu toate aspirațiile și nevoile sale. De aceea în dezvoltarea și modernizarea orașelor și satelor patriei, avind la bază Legea sistematizării, un accent deosebit s-a pus pe construcția de locuințe, a acelor laturi comerciale și de prestări de servicii care conduc la ridicarea nivelului de trai al celor ce muncesc, a venitului național care astăzi e de 32 de ori mai mare ca în 1944! Construcția aceasta a vizat, însă, și așa-zisa construcție umană, a omului nou, cu o conștiință înaltă despre muncă și viață, despre lume și societate. Republica este, așa cum se știe, o formă de guvernământ, de cea mai puternică esență democratică. Niciodată, în istoria sa, România nu a traversat o etapă mai bogată în înfăptuiri democratice ca în epoca pe care a marcat-o Congresul al IX-lea al partidului, de atunci și pînă azi, numărul instituțiilor democratice a crescut mereu, s-au perfecționat mereu, în scopul realizării unei profunde și reale democrații. Pornind de la cele trei ipostaze ale poporului nostru —

de proprietar, producător și beneficiar — asupra mijloacelor de producție, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu are meritul, neegalat de nimeni altul pînă la el, de a gîndi, elabora și pune în practică teze și idei, instrumente de conducere democratică a întregii vieți economice și sociale a poporului. Au fost create, spuneam, organisme ale democrației noastre, ele însușindu-se și constituind un cadru organizatoric menit să asigure participarea nemijlocită a tuturor categoriilor de oameni ai muncii, fără deosebire de naționalitate, la conducerea economiei, a vieții sociale, a întregii societăți. Intre numeroasele măsuri adoptate consemnăm și crearea în 1979 a organizațiilor democrației și unității socialiste, fapt care a ridicat pe o treaptă și mai înaltă activitatea F.D.U.S., a sporit rolul său în viața social-politică a țării. „Înmănunchind organizațiile de masă și obștești — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — toate clasele și păturile sociale ce alcătuiesc orînduirea noastră, Frontul Democrației și Unității Socialiste dă expresie unității de interese și aspirații ale întregului nostru popor, raporturile de colaborare, frăție și solidaritate dintre toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate”. Iată, demoul românesc în întreaga sa manifestare, iată esența Republicii noastre, iată Dorul nostru de secole împlinit!

N. GRIGORE MĂRAȘANU

Proclamarea Republicii Populare Române, în urmă cu 38 de ani, la 30 Decembrie 1947 a dat naștere unei spontane explozii de bucurie în rîndurile poporului. O zi blîndă de iarnă, ultima a anului, a fost luminată de bucuria populară a maselor care au fînt să și-o exprime în chipul cel mai firesc, organizînd chiar în fața Palatului, fost regal, o horă tradițională. Unul dintre cunoscuții scriitorii, din acel timp, martor al evenimentelor, el însuși un vechi pamfletar antimonarhic, este vorba de N. D. Cocea, a scris atunci că, în plină iarnă, la 30 Decembrie 1947 a strălucit un soare puternic deasupra poporului român. Imaginea era adevărată în ambele sensuri: a fost, într-adevăr, o zi însoțită a acelei ierni postbelice, dar în același timp, eveniment politic ce se înscrie pe răbojul timpului, la 30 decembrie, deschidea poporului și țării o perspectivă luminoasă, însoțită. Cine cunoaște din filele istoriei sau din proprie amintire datele exacte ale acelor vremi poate depune mărturie că, față de acel măreț act, al proclamării Republicii, masele largi populare au avut o adevărată promptă. Cum se poate explica această adevărată în act politic oarecum surprinzător? Răspunsul ni-l dă **Istoria**, acele permanente ale ei care se află în conștiința poporului de sute și sute de ani. Și una dintre aceste permanente o reprezintă legătura dintre popor și conducătorii lui, fie că aceștia se numeau Burebista sau Decebal, Ștefan sau Mihai, Tudor Vladimirescu sau Alexandru Ioan Cuza. Așezăm alături nume de conducători din epoci foarte îndepărtate unele de altele și, cu toate acestea, nu avem deloc sentimentul că ei nu ar fi asemănători între ei, în ce privește modul de conducere, să-l spunem, democratic, deși ei n-au făcut niciodată caz de acest termen. Se știe că regii dacici aveau un sfat, o adunare a poporului cu ajutorul căruia conduceau, că domnitorii feudali aveau un „sfat domnesc”, oricît de „absoluți” păreau în autoritatea lor de suverani. În acea epocă de mijloc, în timp ce pe tronurile altor state europene se numărau Ludovicii, Fredericii, Ivanii sau Franz-Josefi, pe tronurile statelor românești, sute de ani s-au succedat domnitori cu numele Vlaicu, Mircea, Iancu, Ștefan, Mihai, Vlad, Petru, Matei etc., expresie a permanenței și continuității vieții statale a românilor. Deși în cronică domnitorii românești există cîteva familii domnitoare de mare continuitate (Basarabii, Musatini etc.) sistemul de guvernămînt în Țările Române timp de cîteva sute de ani s-a deosebit de cel al monarhiilor ereditare din alte țări europene, prin aceea că el încorporează și principiul electiv. Sistemul s-a numit, convențional firește, de către istorici, electiv-ereditar. Alegerea presupunea existența permanentă a unui for investit cu dreptul de a alege. Că s-a numit sfat domnesc, divan sau obștească adu-

nare, că a fost mai restrîns numeric sau mai numeros, însemnătatea istorică a existenței acestui organ electiv în practica conducerii din Țările Române este incontestabilă. De unde venea această practică, această tradiție? Cercetări recente au semnalat supraviețuirea unor obiceiuri dacice în organizarea domniilor medievale la români. Oricît de puternice au fost presiunile și influențele din afară, statele românești și-au păstrat structurile proprii și o largă autonomie politică. Este interesant de observat că nici amestecul marilor puteri în treburile interne ale românilor nu a putut trece peste formele tradiționale, specifice de guvernare a românilor. Fenomenul este izbitor, mai ales cînd intervenția din afară venea din partea unui stat sau unor state cu forme de conducere cu totul diferite de a românilor. Este, de pildă, elocvent momentul domniilor pămintene din prima jumătate a secolului trecut, care la o privire mai atentă, semănau foarte mult cu forma republicană. Domnitorul era ales de o adunare, de o reprezentanță, pe timp limitat (șapte ani). Și,

lor a unor suverani aparținînd dinastiilor puternice din statele mari. Din această cauză și pentru a se dejuca complotul internațional împotriva poporului român, Cuza a abdicat în favoarea aducerii unui prinț străin dintr-o puternică familie domnitoare europeană care să se poată opune presiunii marilor puteri vecine, ostile unirii. În fruntea statului român modern a fost adus, în felul acesta, în mai 1866, prințul Carol de Hohenzollern, nepotul regelui Prusiei, Wilhelm al II-lea, și totodată rudă a împăratului Franței, Napoleon al III-lea. Prin aceasta, încercările marilor puteri vecine de a desface unirea din 1859 au fost definitiv blocate, iar statul român unit își va dobîndi independența deplină, la 9 Mai 1877, adică va înlătura, odată cu relațiile de tip feudal pe care le avea cu Turcia, și așa-zisa „garanție” a șapte puteri europene, statuată prin Tratatul de la Paris din 1856. În același timp însă s-a consolidat și poziția prințului străin în fruntea statului român care a devenit monarh ereditar în 1881. Nu este locul să analizăm aci epoca celor 81 de ani

venită agentură a Germaniei hitleriste în România, aspira spre putere, și în urma declanșării celui de-al doilea război mondial care a adus sfîrșecul trupului țării, regele Carol II a fost silit să abdice, în favoarea fiului său Mihai. Dar actul politic și militar de la 23 August 1944 a deschis zăgazurile revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă. Această revoluție nu era nemijlocit legată de evenimentele celui de-al doilea război mondial, însă acestea îi acceleraseră cursul. Ea fusese anunțată cu 50 de ani mai înainte de partidul clasei muncitoare din România, o dată cu făurirea sa. Partidul social-democrat al muncitorilor din România, creat în 1893 și transformat în 1921 în partid comunist s-a născut din necesitatea de a schimba societatea românească de tip capitalist în societate cu structuri noi, de tip socialist. Întreaga lui activitate de aproape o jumătate de veac s-a desfășurat în acest sens, al pregătirii acestei transformări revoluționare, în cadrul căreia era prevăzută și abolirea monarhiei și instaurarea republicii.

la sfîrșitul secolului trecut. De aceea, față de cuvîntul Republică, poporul avea înțelegerea sensului lui exact, de înlăturare a unei forme de guvernare care îi era străină mult milenarelor lui istorii, care îi amintea de legătura lui cu conducătorul țării, de participarea lui la luarea hotărîrilor care priveau obștea. De aceea el a salutată Republica, scotînd-o expresie a unei guvernări naționale și, în împrejurările social-politice concrete din 1947 cu un pronunțat caracter popular. Pentru a nu exista nici un dubiu în privința acestui caracter, noul nume al țării, Republica Populară Română, îl încorporează direct. În martie 1948 a fost adoptată prima Constituție a Republicii Populare Române care a rămas în vigoare pînă la 21 august 1965, cînd s-a adoptat Constituția Republicii Socialiste România. Proclamată la puțin timp după Congresul al IX-lea al partidului, Republica Socialistă Română era ea însăși o întrupare a spiritului și orientării istorice pe care le-a afirmat acest Congres. Republica socialistă exprima totodată imaginea nouă, vatra socialistă pe care o înfățișa societatea românească, poporul român care își făurise bazele economice, sociale, politice și culturale ale socialismului. Reflectînd o profundă și veche aspirație populară și o necesitate de stat, Plenara C.C. al P.C.R. din 25—26 martie 1974 a recomandat instituirea funcției de președinte al Republicii Socialiste România. Marea Adunare Națională l-a ales la 28 martie 1974 în funcția de președinte al României pe tovarășul Nicolae Ceaușescu. Reales în martie 1975 și apoi succesiv în 1980 și 1985, președintele Nicolae Ceaușescu a ridicat prestigiul țării noastre pe plan internațional pe o treaptă nîcînd atînsă vreodată de trecut. Republica Socialistă Română este un nume cunoscut, stimat pretutîndeni în lume, iar președintele ei, identificat cu țara, cu poporul român. „Epoca Ceaușescu” — așa cum a pătruns adînc în conștiința populară perioada istoriei patriei noastre după Congresul al IX-lea al partidului — are ca principală caracteristică identificarea omului, a conducătorului cu ființa Partidului Comunist Român, cu poporul. Fiu strălucit al patriei, legat de interesele și năzuințele milenare ale poporului său, președintele Nicolae Ceaușescu întruchipează în chip nou însăși istoria țării noastre din ultimii 20 de ani. Activitatea sa — prin care se înțelege lupta aspră începută cu peste cinci decenii în urmă, credința nestînsă în victoria cauzei partidului comunist și marea operă de constructor creator pe care o desfășoară după alegerea sa în funcția de secretar general al Partidului Comunist Român și președinte al Republicii Socialiste România, a protejat o imagine nouă și mărețată asupra destinului luminos al României socialiste.

N. COPOIU

VOINȚA ȘI PUTEREA POPORULUI

poate nu este intîmplător, tocmai în timpul acestor domnii s-au creat condițiile pentru afirmarea marilor idei ale pașoptismului românesc, în care principiul republicii era așezat la loc de frunte. Alegerea domnitorului Alexandru Ioan Cuza în 1859 a fost o alegere de tip republican. Adunările reprezentative din cele două țări care s-au numit chiar „elective” au ales la Iași și București, în chipul cel mai democratic, pe domnitorul unic al țării. Prezența maselor populare în jurul palatelor, unde aveau loc alegerile, conferă o certitudine și mai mare caracterului popular al actului politic săvîrșit. În cei șapte ani cît s-a aflat în fruntea țării, Cuza a fost în fapt un președinte de republică, deși termenii aceștia nu sînt încă folosiți de cărțile noastre de istorie. În 1866 Cuza și-a abdicat. Abdicarea lui Cuza și mai ales aducerea unui „prinț străin” continuă să fie și astăzi pentru istorici una dintre problemele cele mai greu de explicat și de înțeles deoarece actul în sine contrazice tradiția vieții statale românești. El a fost posibil și necesar numai în împrejurările vieții interne și internaționale de la mijlocul veacului trecut, cînd Unirea din 1859 se afla în mare pericol din cauza confruntărilor dintre marile puteri. Conform practicilor politice ale timpului, cînd statele Europei — și nu numai ale Europei — se aflau sub conducerea citorva familiilor domnitoare, statele mai mici își căutau sprijin politic în aducerea în fruntea

de prezență a monarhiei Hohenzollernilor în viața statului și a poporului român. În primul rînd, firește, ea a făcut corp comun cu clasele dominante, exploatoare, mai ales după ce, prin înzestrarea din 1865, primitiv în proprietatea coroanei o suprafață de peste 150 000 de hectare. Lupta clasei muncitoare, a țărănimii asuprite împotriva exploatareii capitalisto-moșierești a lovit și în monarhie, iar manifestul „40 de ani de sărăcie, de robie și rușine”, publicat de mișcarea socialistă în 1906 pentru a blama jubileul de 40 de ani de domnie a regelui Carol rămîne un document semnificativ al timpului, mai ales că el a prefăcut marea răscălă a țărănilor din 1907. Deși la sfîrșitul primului război mondial, multe tronuri s-au rostogolit (folosim expresia unuia din manifestele socialistilor români), dinastia Hohenzollernilor s-a menținut în fruntea României. În perioada interbelică, partidul clasei muncitoare, partidul comunist a fost interzis prin lege. Ca și în epoca anterioară, monarhia a făcut corp comun cu guvernele claselor dominante în exploatarea maselor muncitoare, astfel încît sentimentele antimonarhice au crescut în intensitate. Prin instaurarea dictaturii personale a regelui Carol II, sub pretextul concentrării forțelor poporului român în lupta pentru apărarea țării, regimul social-politic în fruntea căruia se afla monarhia, a slăbit și mai mult. În situația complexă a luptelor politice interne, în care Garda de fier, de-

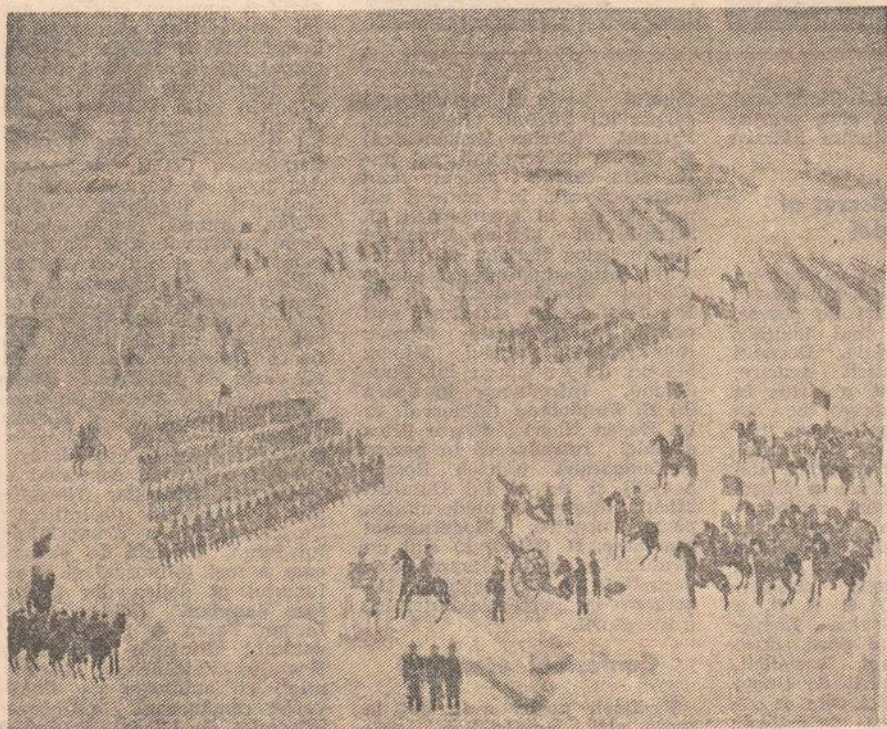
O parte însemnată a poporului, în primul rînd masele muncitorești de la orașe, aflate de multe decenii sub influența politică a partidului comunist, importante contingente ale țărănimii organizate în „Frontul Plugarilor” și numeroși intelectuali care cultivau ideile de stînga socialiste încă de la sfîrșitul veacului trecut, așteptau și doreau o adevărată renaștere a vieții social-politice a țării și evenimentele de la 23 August 1944 le-au stimulat în această direcție. Cum arăta secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în cuvîntarea rostită cu prilejul aniversării a patru decenii, marea act istoric în August 1944 „a marcat o eră nouă, de profunde transformări revoluționare în România, a deschis calea făuririi societății socialiste în țara noastră”. Abolirea monarhiei la 30 Decembrie 1947 face parte din veriga momentelor revoluționare ale acestui proces pe care masele populare, ele însele făuritoare ale acestor transformări, l-au înțeles și l-au salutată cu bucurie. La 30 Decembrie 1947, odată cu abdicarea ultimului rege, a fost proclamată noua formă de guvernămînt a statului român — Republica Populară Română. Acest act istoric desăvirșea cucerirea puterii politice de către partidul clasei muncitoare și aliații lui, îndeplinind totodată o veche aspirație a maselor — Republica — înscrisă încă în programul revoluției naționale de la 1848 și în documentele programatice ale mișcării muncitorești, ale partidului încă de

Arta –

oglină

a vieții

Trei imagini din ampla expoziție Magistralele socialismului, unul din evenimentele de referință ale vieții cultural-artistice din acest an. expoziție ce a omagiat împlinirea a 20 de ani de la Congresul al IX-lea al partidului

Povestitorul în lut

De șase decenii și mai bine, meșterul Ștefan Gănau din Mijloceni Birgăului învârtiște roata olarului, aducând pe lume forme și culori în stare să-i bucore și, adeseori, să-i uimească pe aceia care le privesc. Artist în înțelesul adinc al vorbei, re-inventind natura și făcind să viețuiască, smălțuite, păsări și plante numai de el știute, Ștefan Gănau este unul dintre rarii aleși de soartă care pot privi lucrurile dincolo de infățisarea lor obișnuită, dincolo de conturul adesea înșelător al primei vederi.

În tinutul Birgăielor, atît de bogat în istorii fantastice, Ștefan Gănau este, prin ceea ce face și oferă semenilor, o veritabilă legendă. Povestitor iscusit, cu vorba și cu lutul, el recom-pune poveștile tinutului, imbo-gătindu-le cu un har aparte.

Între bîldele și ceștile făurite de el și umplute, la schimbarea anilor, cu bucatele și licorile agonisite pînă în iarnă, oamenii Birgăielor se simt, cu adevărat acasă. Iar Ștefan Gănau lucrează mai departe, minat de crezul său dintotdeauna: viața omului trebuie să lase o urmă care să fie numai a lui.

DAN MUCENIC
Fotografie de
VICTOR RADULESCU

Acum, cînd se schimbă aerii și sufle-tul nostru ușcă muntii și se revăntă în sufletul colindelor, acum cînd fiecare ne simțim mai buni, mai înțelepți și mai aproape de ad-vîrurile lumii – pacea, dragostea, bucuria ființei – rup o ramură de brad și vă sevălați cu mireasmă Bucurilor și vă dorește sănătate, noroc, lumină și prietenie întinsă pe un mileniu.

Fănuș Keage

„Oamenii de litere, ca fii ai poporului lor, trebuie să exprime preocupările, dorințele, năzuințele de mai bine ale propriei națiuni, să redea în forme specifice, diverse, măreția epocii în care trăiesc.”

Anul literar 1985

Fără prejudecăți

După cărțile de poezie care au apărut anul acesta, putem trage concluzia că lirica noastră a devenit mai gravă și mai lucidă. Un exemplu de implicare, de conștiință artistică trează e, în acest sens, volumul **De veghe la anotimpuri** (Eminescu) de Nicolae Dragoș ● Reflexive, simplificate voit pînă la tiparul originar al gândirii poetice sînt versurile lui Cezar Baltag din **Dialog la mal** (Eminescu) ● Pe teme diferite, se exercită Alexandru Andrițoiu în **Poeme noi** (Cartea Românească), autor al unui lirism cantabil și grațios ● O probă de asceză a poeziei și a propulsării acesteia în zona fierbinte a spiritului avem în **Planta memoria** (Cartea Românească) de Constanța Buzza ● În linia aceleiași intelectualități severe se înscrie volumul lui Șt. Aug. Doinaș, **Vinătoare cu soim** (Cartea Românească), în care poetul încearcă o aproximare a experiențelor spirituale prin exercițiul formei ● Discret în consecvență și profunzime se arată Sorin Marculescu în **Fluviul intimplător** (Cartea Românească), un poet care vine, vine, vine ● Egali cu ei înșiși, fără scaderi și fără creșteri amețitoare sînt Petre Stoica, în **Numai dulceața porumbelor** (Cartea Românească), Aurel Rău, în **Mișcarea de revoluție** (Dacia), Gheorghe Istrate, în **Interiorul tăcerii** (Cartea Românească), Mircea Florin Șandru, în **Viața în infraroșu** (Eminescu), Miron Cordun, în **Cartea cu dragoste** (Cartea Românească), și Carolina Ilica, în **Tirania visului, II** (Eminescu) ● Într-un registru mai înalt decît cel obișnuit îl aflăm pe Nicolae Prelipceanu, cu a sa **Arma anatomică** (Eminescu) ● Ion Gheorghe, poet fascinat de istoria străveche și de rădăcinile adînci ale trecutului, continuă să imagineze fantasmе mitologice și lingvistice, într-un clăn înfrățit cu transa, așa cum face în **Și mai joaca jocului** (Albatros) ● O poezie întoarsă asupra ei înseși, discret lirică și conștientă de propriile mecanisme scrie Ion Pop în **Soarele și uitarea** (Dacia) ● Parabole lirice găsim în volumele **Stea de pradă** (Cartea Românească) de Ana Blandiana și **Rimbaud negustor** (Cartea Românească) de Mircea Dincoșu ● Liviu Ioan Stoiciu, Mircea Cărtărescu, Nichita Danilov, Magdalena Ghica, Ligia Holuță (o surpriză), Matei Vișniec, Dorin Sălăjan, Domnița Petri, Aurelian Titu Dumitrescu au arătat prin cărțile lor că și continuă cursa în chip temeinic.

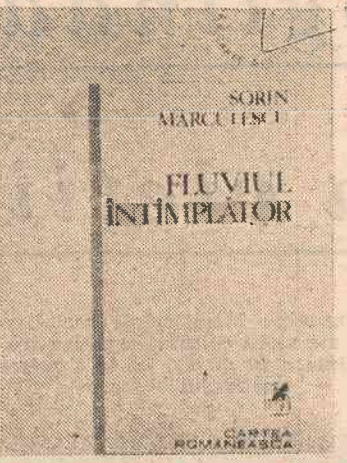
Ucenicii neascultători

Clasicii în viață ai prozei noastre nu s-au prea îngheșuit anul acesta cu aparițiile editoriale. Capodoperele se scriu nițel mai greu, iar accasta pauză a fost un bun prilej de afirmare a prozatorilor tineri care au arătat lumii literare că epica nouă și-a terminat anii de ucenicie ● Au apărut totuși romane de investigație socială și istorică, precum cel al lui Ion Brad, **Intilnire periculoasă** (Cartea Românească) și cele descinse din realitatea politică

intoarcere la realism, într-o formă superioară, descoperim în **Maestrul de lumini** (Cartea Românească) de Cristian Teodorescu ● Să amintim aici și pe ceilalți prozatori tineri care, prin cărțile publicate anul acesta, dau speranțe cititorului și ambiții colegilor mai în vîrstă. **Rochia de erin** (Cartea Românească) de Adina Kenereș, **Firese** (Cartea Românească) de Petru Cimpoieșu, **Spre Polul Sud** (Cartea Românească) și **Frigul verii** (Militară) de Alexandru Vlad, **Povestiri cu strada** **Depozitul** (Cartea Românească) de Daniel Vighi, Io-

Lucian Raicu ● Eleganța stilistică a lui Eugen Simion e confirmată o dată în plus de **Sfidarea retoricii** (Cartea Românească), o carte în care chiar și proza bate, delieat, la ușa criticii ● Disponibilitățile eseciste ale lui Radu Enescu ating, în **Ab urbe condita** (Facla), o diversitate a interpretării care poate umple de invidie pe orice erudit ● După o îndelungată și competentă activitate critică, Dinu Flămând ne pune la îndemînă rodul întreprinderii sale în volumul **Intimitatea textului** (Eminescu) ● Un triumf al folio-

strins sub un titlu paradoxal, ce-i stă bine, interviuri și traduceri din literatura universală. Se numește **Tratat de inspirație** (Scrisul Românesc) ● Diverse, aplicate pe literatura română clasică și contemporană sînt comentariile lui Ion Dodu Bălan din **Pietre pentru templul lor** (Cartea Românească) ● Confesiuni patetice pe teme patriotice sînt însemnările lui Ioan Alexandru din **Iubirea de patrie, II** (Eminescu) ● Paul Emil Miclescu a dat o carte insolită, plină de farmec, despre Capitala noastră, în **Din Bucureștii trăsurilor cu cai** (Litera) ● Însemnări vitoare și erudite cuprinde cartea lui Dumitru Radu Popescu, **Galaxia Grama** (Cartea Românească) ● Confesiuni și reflecții de actor stringe Mircea Diaconu în **Scaunul de pinză al actorului** (Meridiane).

Biblioteca literaturii române

Au continuat să apară pe măsura rivnei editorilor noi volume din edițiile complete de opere ale scriitorilor români, proiectate pe ani îndelungați. Ediția Vianu a ajuns la volumul XII, sub îngrijirea lui George Gană ● Dorli Blaga a publicat volumul IX, unul din cele mai importante, cuprinzînd **Trilogia culturii** ● Un ritm aparte a cunoscut editarea operei eminesciene, ajunsă la volumul XIV ● Ediția Arghezi, neîncăpută deocamdată pe mîna unui istoric literar, a sporit, prin grija Mitzurei Arghezi, cu volumul 34. ● Opera lui Bolintineanu (VI) și Duiliu Zamfirescu (VII) merg încet dar sigur ● Cornelia Pillat a continuat îngrijirea ediției Pillat, ajunsă acum la cel de-al doilea volum ● Un eveniment a fost, și anul acesta, seria „Biblioteca de filosofie a culturii românești”, în cadrul căreia editura Eminescu a publicat, sub forma resituirii, **Pentru o istorie a culturii române vechi** de M. Berza, **Opere de Constantin Antoniadă**, **Opere alese de C.I. Filitti și Kalokagathon** de Petru Comarnescu ● Răducerea în actualitate a culturii noastre a continuat cu reeditarea **Scrierilor filosofice** ale lui Hasdeu (Științifică și Enciclopedică), a memorialului lui Iorga, **O viață de om așa cum a fost** (Minerva) și a volumului al doilea din **Literatura populară** (Minerva) de Jordan Dacu ● Încetîc sînt volumul **Mitologie română** de Romulus Vulcănescu (Academiei) și antologia de **Poezie veche românească** (Minerva), înlocuită de Mircea Scariat ● Capul de serie al întreprinderilor editoriale îl reprezintă debutul ediției Cezar Petrescu, sub îngrijirea lui Mihai Dascal, care va rămîne multă vreme un model, prin minunție și devotament.

a zilei, precum **Careul de fugă** (Dacia) de Grigore Zanc ● Foarte mult a încetat pe cititori romanul lui Ion Băleșu, **Balanța** (Cartea Românească), ale cărui personaje, Nela și Mitică, au reușit să imbine cu subțel jocul dragostei și adevărul vieții ● Realiste și fantastice totodată, imbibate de comic prin neutralitatea bine jucată a narațiunii sînt povestirile lui Ion Cristoiu din **Personaje de rezervă** (Cartea Românească) ● Actualitatea, cu toate problemele ei acute și reprezentative, a revenit cu succes în proză și prin romanul **Ultima tentație** (Eminescu) de Platon Pardău ● Despre felul cum luciditatea e în stare să dea pe față păcatele tineretelor aflăm din **Logica** (Cartea Românească) de Radu Cosășu, carte tandră și duioasă în care un ochi al autorului ride iar celălalt plînge ● O reflexivitate superioară pune Tudor Octavian în **Firul principal** (Eminescu), o carte în două romane, subtilă, rafinată ● Cum am anticipat deja, tinerii prozatori și-au onorat promisiunile. Ioan Grosan a dat, în **Caravana cinematografică** (Cartea Românească), o admirabilă sinteză a tehnicilor de construcție de extracție textualistă și a celor de observație smulse din marca literatură clasică ● O

na și alte duminici (Eminescu) de Dumitru Toma sînt, printre altele, noile certitudini literare ale anului.

Farmecul discret al metodei

Critica literară și eseu n-au așteptat ca proza s-o măsoare și au urcat, alături de poezie, pe treapta cea mai înaltă a aparițiilor editoriale. Decanul de vîrstă al criticii noastre, Șerban Cioculescu, a strîns în **Eminesciana** (Minerva) tot ce-a mai avut de spus despre marile poet, semn că o capodoperă nu poate fi epuizată nici de o critică longevivă ● Edgar Papu și-a continuat radiografia literaturii din perspectivă ontologică, adăugînd celorlalte cărți ale sale o altă, despre **Apolo sau ontologia clasicismului** (Eminescu) ● A fi, a face, a avea (Cartea Românească) de Mihai Șora aduce filosofia în cîmpul esecistici, cu eleganță și spirit de finețe ● O carte receptată cum se cuvine este culegerea de articole și eseuri **Exactitatea admirației** de Mihai Ungheanu (Cartea Românească) ● Amestec de confesiune și comentariu, izvoarele din înclinația identificării, aflăm în **Fragmente de timp** (Cartea Românească) de

tonului poate fi considerată cartea lui Mircea Iorgulescu, **Prezent** (Cartea Românească) ● Critica universitară, cel puțin prin cărțile apărute anul acesta, se află în punctul cel mai de sus al emancipării ei. Studiile lui Marian Papahagi despre lirica italiană din Duecento, **Intelectualitate și poezie** (Cartea Românească), al lui Ion Pop despre structura noii poezii, **Joc și poezie** (Cartea Românească), al lui Mircea Martin despre opera lui Fundoianu, **Introducere în opera lui B. Fundoianu** (Minerva), al lui Eugen Negrici despre lirica actuală, **Introducere în poezia contemporană** (Cartea Românească) și cel al lui Dumitru Micu despre modernitatea poeziei noastre, **Modernismul românesc, II** (Minerva) sînt un strălucit exemplu despre buna vecinătate a metodologiei innoitoare cu percepția autentică a literaturii.

Confesiuni esențiale

Scriitorii noștri n-au dat la spate nici publicistica, scoțînd-o de sub presiunea veltarismului și punînd ei înșiși umărul la emanciparea acesteia. Fănuș Neagu a sporit numărul portretelor literare în **A doua carte cu prieteni** (Sport-Turism). ● Marin Sorescu a

CAP LIMPEDE

Dacă nu apucăm să citim toate cărțile unui an literar, nici măcar, probabil, pe toate cele importante, cine se poate plînge că n-ar avea timpul necesar să urmărească aparițiile revistelor literare? Va fi existînd și vreun simplu iubitor de literatură abonat la toate, dar e sigur că literatul, chiar neabonat, citește din obligație ori din curiozitate aproape toate publicațiile literare. Cu atît mai mult criticul. Pîinea lui cea de toate zilele revistele o frămîntă, cărțile fiind meniul propriu-zis ● Așadar, revistele. Unele mai citite, altele mai răsunătoare. O revenire, în spiritul tradiției care a făcut-o celebră, a avut anul acesta **Viața Românească**: o iunută de mare sobrietate, elegant-austeră,

semnături de prestigiu, articole de incontestabilă competență a judecăților ● Constante, judecînd după interesul stîrnit, au rămas **Steaua, România literară, Astra, Ateneu, Convorbiri literare, Cronica, Familia, Amiteatru, Transilvania, Vatra, Oriзон, Luceafărul, Contemporanul, Săptămîna, Argeș** ● Se citește cu tot mai mare curiozitate **Ramuri, Revista de istorie și teorie literară, Tribuna, Suplimentul literar-artistic**. Rețeta calității? Valoarea semnatarilor! ● Mai harnici decît altădată, autorii de teatru au făcut o serioasă concurență scenei prin piesele lor publicate în volume: Iosif Naghiu, Dumitru Solomon, Dumitru Radu Popescu, I. D. Șirbu. Acestora

li se adaugă alte două nume, desprînse din memoria literaturii noastre: Radu Stanca și Nelu Ionescu ● Posteritatea lui Nichita Stănescu a atins anul acesta un moment de vîrf prin apariția celor două albume omagiale îngrijite de Gheorghe Tomozei și Constantin Crișan, a ediției de poezii, în două volume, realizate de Alexandru Condeescu și a volumului de confesiuni și dialoguri **Nichita Stănescu însoțit de Aurelian Titu Dumitrescu** ● Umorul, ca gen, e pe cale de a-și pierde puritatea. S-a refugiat sub mantaua altor specii, precum proza scurtă și romanul polițist, de unde continuă să ne facă cu ochiul, ca un diavol ascuns ● Simțînd probabil excesul

de sobrietate care ne poate face ursuzi și ciufuți, revista **Urzica** și-a luat rolul în serios, sub conducerea lui Nicolae Stoian, dovedindu-se tot mai viguroasă și mai înțepătoare ● Infloresc reportajul, din păcate palid și fad, fiindcă, din numeroasele volume apărute, puține, foarte puține reușesc să-și depășească ingrata condiție. Anonimatul lor începe odată cu tipărirea ● Au văzut lumina tiparului destul de multe antologii de autor ale poezilor noștri: Cezar Ivănescu, Ioanid Romanescu, Mircea Ciobanu, Violeta Zamfirescu, Tudor George ● Premiul Herder pentru literatură a revenit anul acesta teoreticianului literar Adrian

Marino care a și anunțat că pregătește pentru editura „Dacia” volumul **Hermetica** ● N-am mai văzut aproape nimic prin librării din excelenta colecție „Biblioteca orientalis”, în care Editura Științifică și Enciclopedică a tipărit admirabile volume ● Ca și altădată, buletinul de semnal al editurii „Cartea Românească” s-a dovedit o publicație elegantă, consistentă, interesantă ● Chiar dacă au încetînit ritmul, traduceri n-au dezmințit așteptările. Printre cele mai reprezentative, să amintim romanele lui Vargas Llosa, Umberto Eco, Okudjava, Melville, volumele de

esuri ale lui Fernand Braudel, Erwin Rhode, Starobinski, Frobenius, Cesare Brandi, Vinkelmann, corospondența lui Flaubert și memoriile lui Cannetti ● S-au impuținat cenaclurile literare, dar s-au înmulțit coloquiile. Cele mai prestigioase, pînă acum, s-au dovedit „Zilele Călinescu” și cele două colocvii tulate de revistele **Transilvania** și **Ramuri** ● S-au implinit o sută de ani de la nașterea lui Liviu Rebreanu, Mateiu I. Caragiale, Mihail Sorbul și Al. T. Stamatiad. Evident că aniversările au fost pe măsura operei lăuate posterității ● Tot anul acesta s-au implinit o sută de ani

de la prima reprezentare a comediei **D'ale carnavalului**, pe scena Teatrului Național ● La mare cinste s-au aflat almanahurile, foarte diversificate, de la cel literar la cel forestier. Citește lumea! ● Un eveniment cultural, stimulat de momentul aniversar, l-a reprezentat ediția intereditorială Rebreanu, care a consfințit popularitatea romancierului în rîndul cititorilor ● Au lipsit din librării monștrii sacri ai prozei contemporane, semn că ne așteaptă surprizele ● Editura „Univers” își ține promisiunea de a ne da, în timp, seria de opere complete ale clasicii literaturii universale în ediții critice. O confirmă volumele din Flaubert și Balzac.

Un plus de frumusețe

Ceea ce rezultă din cele câteva zeci de scrisori, pe care le-am fi dorit mult mai numeroase (au fost, exact, 182 de scrisori semnate de elevi, studenți, muncitori, tehnicieni, ingineri, medici, profesori și, firește, artiști plastici), este, în primul rând, faptul că expozițiile de pictură, grafică, sculptură sau artă decorativă și, în general, cam toate manifestările legate direct de artele plastice sînt așteptate, primite și preluate de marele public, iubitor de frumos și artă, cu o imbușcătoare și stimulatorie lăcomie. Prietenii adevărații ai artei, vom recunoaște, fie că ne convine, fie că nu, că în câteva scrisori am fost admonestați, cu blîndețe, desigur, dar tot admonestare se cheamă, pentru tonul prea blînd, prea îngăduitor al citorva din comentariile apărute în presă. Respectivul reproșuri nu se referă doar la comentariile apărute în revista noastră. În ceea ce ne privește, ne-am însușit această critică și promitem a fi în anul viitor mai exigenți. În fine, nu puține sînt scrisorile care, printre alte opinii, au dat glas unor interesante aprecieri privind cele două ediții din acest an ale Tîrgului de artă. „Am înțeles, ne scrie un medic, că Tîrgurile de artă își propun să aducă în casele noastre un plus de frumusețe, un obiect de artă. Cred că prea puțini sînt artiștii plastici care au gândit cu seriozitate asupra acestui lucru. Nu-i vorba numai de prețuri, care sînt în general cam exagerate, ci de funcția estetică, prin care cu personal înțeleg și latura educativă, care funcție este pe-alcuiri în suferință. Un tablou, ajuns pe pereții unei case obișnuite, nu a unui colecționar, trebuie să fie o prezență familiară, caldă, plăcută, mai ales dacă avem în vedere că tabloul se va adresa, deopotrivă, părinților, sau celor mai în vîrstă, dar și copiilor. Aștept, cu alte cuvinte, acea ediție, poate următoarea, în care să am curajul și plăcerea de-a cumpăra o astfel de lucrare, frumoasă și educativă în același timp”. Am transcris o parte din această scrisoare pentru că ea exprimă nu numai un punct de vedere la care subscriem în bună parte, ci și pentru că ea punctează unul din importantele evenimente plastice ale anului în curs. Dar, de-adevăratelea, după părerea celor ce ne-au scris și, în același timp, după părerea noastră, inclusiv a specialiștilor, capul de alifis al anului l-a deținut un eveniment ce s-a produs spre sfîrșitul... anului trecut. Este vorba de ampla retrospectivă Nicolae Grigorescu, găzduită de Muzeul de Artă al R.S.R., poate cea mai de seamă, cea mai completă din cîte s-au făcut pînă acum, eveniment ce a continuat cu un deosebit succes de public pînă spre jumătatea anului ce se-ncheie. Un alt moment ce a dat culoare, lumină și prestigiu vieții artistice, tezaurului de artă și cultură de care dispunem, l-a constituit deschiderea

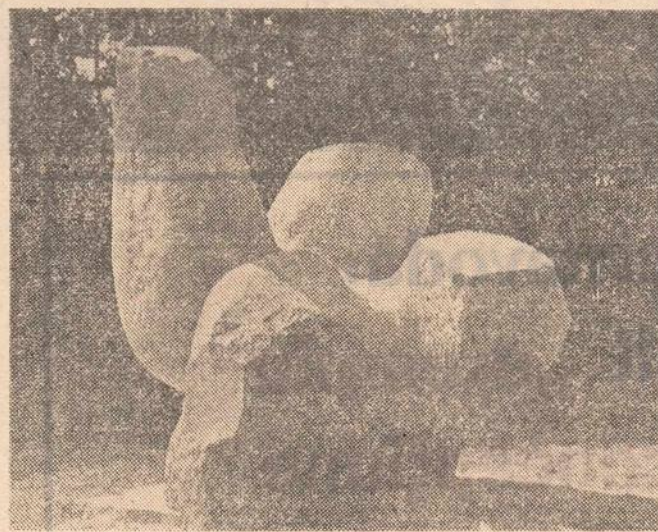
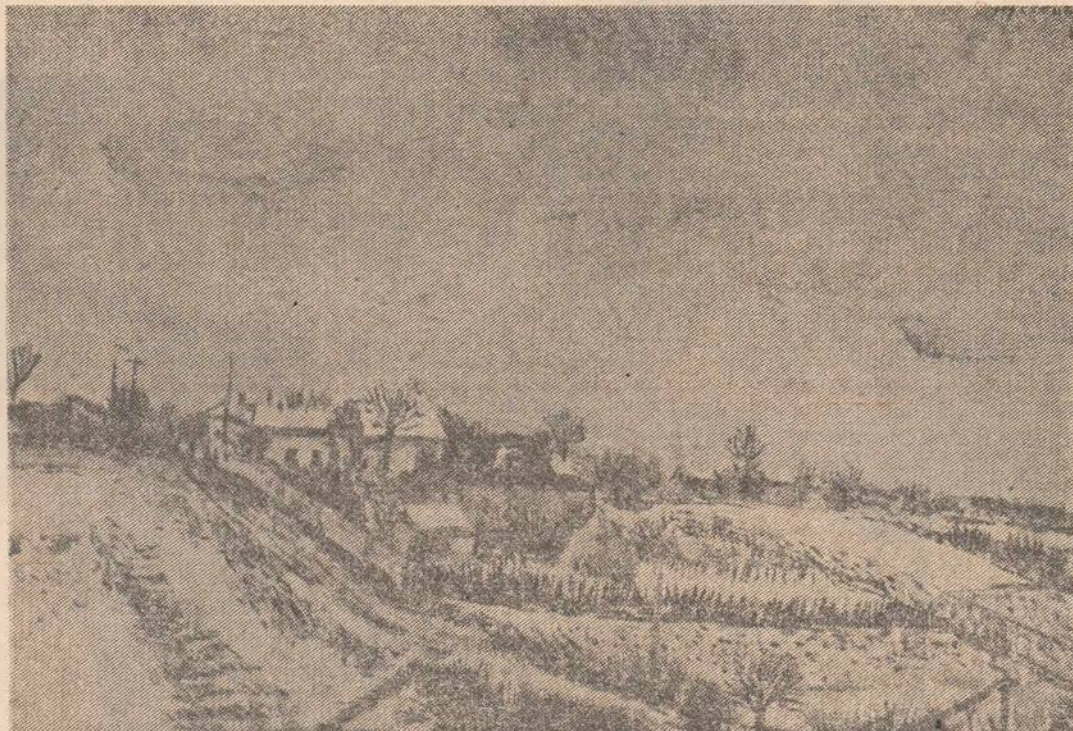
portilor (în luna august a acestui an) Muzeului Ceramicii și Sticlei, superb lăcas ce-nconurează fruntea Bucureștiului. Milenara ceramică de Cucuteni, de o tulburătoare și inegalabilă frumusețe, dialoghează cu ceramica dacică, acesteia adăugîndu-i-se ceramica și sticla romanică și grecească, la loc de cinste aflîndu-se, în imediata lor vecinătate, cu nimic mai prejos, piesele olăritului popular, oalele de Oboga sau Cocoșul de Hurez, de exemplu, fericit continuată cu tot ceea ce s-a produs mai apoi, în timp, cu un rafinament desăvîrșit și cu un simț artistic ce exprimă însuși geniul creator al poporului român, calități ce sînt puse în evidență de prezența în cadrul muzeului, la

etajul superior, a unor piese provenind din marile centre de ceramică și sticlă ale lumii, semn limpede și clar că, în lungile și întortocheatele ei drumuri, arta cea mare a lumii a băut și meleagurile noastre. Tot în acest an a avut loc, la Măgura, cea de-a XVI-a ediție, ultima a taberei naționale de sculptură, manifestare de proporții care a dăruit țării un veritabil muzeu în aer liber, un argument în plus ce pledează pentru ideea că, la ora actuală, școala românească de sculptură este una din cele mai puternice și mai dotate din lume, că arta celor trei titani ai sculpturii noastre, Brâncuși, Paciurea și Gheorghe Anghel, a fertilizat cu generozitate și autentică trăire sculptura ro-

mânească. În același an, în care peste Măgura se așternea tăcerea și singurătatea dobîndite printr-o inverșunată muncă ce-a durat, iată, 16 ani, în Maramureș se pornea la drum o nouă tabără cu caracter național, o tabără de sculptură în lemn, iar la Babadag se desfășura ediția a doua a unei foarte interesante tabere de sculptură în piatră. Din auzite doar, pentru că de văzut (a se citi materializat definitiv) încă nu poate fi vorba, se zvonește că Brăila a fost în acest an gazda unui foarte talentat grup de tineri artiști ce și-au încercat talentul și puterea într-o tabără de sculptură în metal. Ar mai putea fi vorba de numeroase alte tabere, de sculptură și pictură, de grafică sau

artă decorativă, dar ne grăbim a consemna între evenimentele anului ampla expoziție colectivă găzduită de sala Dalles sub genericul Magistralele socialismului, expoziție dedicată împlinirii a 20 de ani de la istoricul Congres al IX-lea al partidului, moment ce-a însemnat, aidoma aceluia țare al primăverii, decătușarea tuturor energiilor creatoare ale poporului nostru, inclusiv a energiilor din domeniul artei și culturii. A fost o expoziție ce a făcut dovada că arta poate cînta, poate glorifica marile prefaceri ale țării, ctitoriile ei ce strălucesc, asemeni unor piscuri semețe, impresionantele realizări ale unei epoci pe care cu mindrie o numim Epoca Nicolae Ceaușescu. Și pentru că am vorbit despre sala Dalles, perimetru expozițional de primă mărime, să notăm cel puțin trei din retrospectivile de anvergură ale acestui exigent spațiu expozițional: Vasile Grigore, Gheorghe I. Anghel și, foarte recent, Ovidiu Maitec, plasticieni a căror maturitate artistică a atins un înalt punct de expresie. În ceea ce privește expozițiile găzduite de sălile Muzeului de Artă al R.S.R. ne gândim că între cele mai reprezentative le putem numi pe cele semnate de Sorin Hfoveanu, Horia Bernea și, chiar în aceste zile, Dan Halmanu. Un cuvînt aparte despre ediția din acest an a „sculpturii mici”, în cadrul căreia au semnat și cîțiva tineri a căror confirmare, s-a produs cu cîțiva ani mai în urmă: Dinu Rădulescu, Tiberiu Mosteanu, Doru Drăgușin, Ion Măndrescu, Elena Hariga, Neculai Păduraru... Continuăm cu alți trei plasticieni ale căror expoziții s-au impus atenției publicului și specialiștilor, Teodor Bogoi, Dan Băncilă și, mai recent, Aurel Bulacu. Interesante și definitorii, credem, pentru devenirea lor artistică, ieșirea în public a doi tineri precum Nicolae Golici și Ion Lucian Murnu, acestora adăugîndu-li-se doi debutanți, în sensul că sînt la prima lor „personală”, precum Ștefan Rămnicănu și Eugen Bratfanof. În fine, fără pretenția de a fi trecut în revistă toate momentele mai importante ale vieții plastice din acest an, o consemnare de ultimă oră despre prima expoziție largită la nivel național, de „artă postală” sau „mail art” cum este cunoscută în limbajul internațional, o expoziție de real interes, intruciva mai specioasă, atunci cînd se cer explicate argumentele acestui gen de artă de largă popularitate, dar cu nebanuite frumuseți ce pot însoți tulburătorul act al comunicării dintre oameni. Cu alte cuvinte, a fost un an bogat în evenimente, un an ce a confirmat increderea investită de public și specialiști în cîteva din numele de marcă ale vieții artistice din țara noastră, sau a impus cîteva nume aflate în plină afirmare.

VICTOR NIȚĂ

Desene pe asfalt

Simplă glossă

Cu trei săptămîni înainte de a trece în neființă, Nichita Stănescu se despărțea de cititorii Suplimentului literar al „Scintilei tineretului” ce-i citiseră, publicată în foileton, „Antimetafizica” printr-un interviu din care citez: „...nu este o carte de dialoguri și nici de convorbiri, așa cum, în mod eronat am numit-o noi. „Antimetafizica” este o carte foarte vie în intenția noastră, care folosește poezia, dialogul, confesia și eseul ca materiale de alcătuire ale ei”. Și, tot de acolo, vorbind despre proximitatea scrierii a încă două cărți cu profil similar: „Nu aș putea să spun sută la sută că ele vor fi scrise, dar, în principiu, am intenția aceasta. Viitorul unei cărți nu poate fi planificat cu exactitate,

precum nici destinul ei și al autorului ei.”

„Antimetafizica” există acum și ea vîlm ce completează o operă fundamental constituită și, din capul locului, trebuie precizat că meritul acestei apariții editoriale sărbătorite (apariție ușor intîrziată) nu aparține doar marelui poet ale cărui „respirări” le conservă și și tinărului poet cu care el s-a însoțit în călătoria spre sine, Aurelian Titu Dumitrescu. Rămasă fără probabilele ei continuări cartea devine absolut necesară cercetătorilor literari și nici o exegeză, nici un excurs biografic nu s-ar mai putea lipși de ea.

Cum numai Florin Mugur a încercat (și a izbutit cu strălucire) înaintea sa, convorbînd cu Marin Preda și Paul Georgescu, poetul și gazetarul Aurelian Titu merită laude unanime pentru inspirata-i inițiativă (fiindcă a fost a lui), pentru truda exemplară (era greu să dialoghezi cu Nichita Stănescu, greu să-l urmărești, să-i îți piept, să-i

consemnezi curgerea dramatică a frazelor), pentru devoțiunea cu care s-a dedicat unui proiect doar fermecător la început, acaparant pe parcurs, de o copleșitoare însemnătate în final. Final ce a coincis cu cel al poetului...

E un noroc pentru cultura noastră că sintem în posesia unui document ce luminează ultimul an, ultimele luni, ultimele zile din viața marelui poet. Și care există validat de propria-i semnătură, spulberînd orice eventuale dubii asupra autenticității-lui și, încă o dată o spun a fost un noroc pentru noi că un proiect ce părea himeric a devenit realitate grație eforturilor și harului lui Aurelian Titu.

Nichita Stănescu și-a dictat frazele în zile, de cele mai multe ori, de suferință, în momente dificile și rostirea sa a trecut prin auzul și scrisa juneului interlocutor cu dureroasă anevoință. Avem o probă, singura de asemenea proporții, ce reface cumva misterul Nichita

Stănescu. Da, așa vorbea, pot spune cititorii „Antimetafizicii” care l-au cunoscut bine pe poet, da, e el! Plin de umor, devălmășînd pe parcursul unei singure fraze preiozitățile tonului „academic” și coloratele ziceri ale graiului ploieștean; aforismul articulat cu eleganță speculativă a filozofului eîin și stenica, mucalita rememorare a unor picareșli episoade de viață, poemul degizat în cuvintele și necuvintele prozei cu proza confesivă colorată savuros...

O sculă magnetică de înregistrare ar fi fost inhibantă, chiar pentru un spontan de tipul Nichita Stănescu. Un disc de gramofon ne-o mărturisese.

Era nevoie pentru o carte ca aceasta de un senzoz deosebit. Putea fi altul decît inima unui tinăr poet?

Îl supăram pe Nichita Stănescu mărturisindu-i că la „Antimetafizica” îmi place totul în afara...titlului. E o frapantă inadecvare între materia cărții și titlul de pe copertă. Iubitorii de „mistere” nichitastănesciene

vor intîlni în cartea de care vorbim mai de grabă o metafizică a așului creator. Exprimat în literă de carte, poetul era parcă incapabil de...antimetafizică.

Din modestie, Aurelian Titu se definește doar ca pe un „însoțitor” al lui Nichita Stănescu. Așa va fi fost? Doar atît? E limpede că la recitarea se va renunța la textul doar sentimental al copertei, nu și exact și se va apela la o formulă potrivită.

Sînt prea mari meritele lui Aurelian Titu pentru ca el să nu găsească locul unde să-și așeze o iscălitură pe care i-o dorim cit mai curînd învăluită de nimbul celebrității.

Pînă atunci, în decembrie ce ne amintește ziua încă nespuse de apropiată de noi a morții lui Nichita Stănescu, primim „Antimetafizica” așa cum am primi un dar pe care Poetul ni-l face și din postumitate, prelungindu-și printre cei ce l-au iubit, existența...

GHEORGHE TOMOZEI

„Și-i prevăz prin secolii a ei

Cernavodă: un alt „exemplu de concepțiune și îndrăzneală“

Între dorul de casă și dorul de a construi, se ridică aici, la Cernavodă, un nou pod peste Dunăre. S-au strins meseriași din toate părțile Ialomiței și de aiurea, au venit cu certificate serioase semnate la marile poduri sau viaducte, la marile șantiere portuare sau de cale ferată construite în România acestor ani, și, iată, timpul a trecut, construcția de la Cernavodă intrând azi în linie dreaptă.

O construcție de excepție pe care, spun podarii, o prinzi la o sută de ani, fără să uite însă că mulți dintre ei au crescut la Giurgeni. O construcție care face dintr-un stagiar un specialist matur, și care, ca orice construcție de elită, atestă înalta competență.

La cîțiva zeci de metri deasupra fluviului, unde, spre noapte, frigul devine ger sadea, lipindu-ți mina de metal, podarii montează ultimul tronson al primei deschideri a podului. Segmente uriașe, cîntărind între 500 kg și 50 tone, și bare lungi de 23 m sînt miscute cu îndemînarea și precizia proprie unui domeniu delicat, cum ar fi, de pildă, mecanica fină, acești bărbați deosebiți dovedind că marile șantiere, înalte academii ale

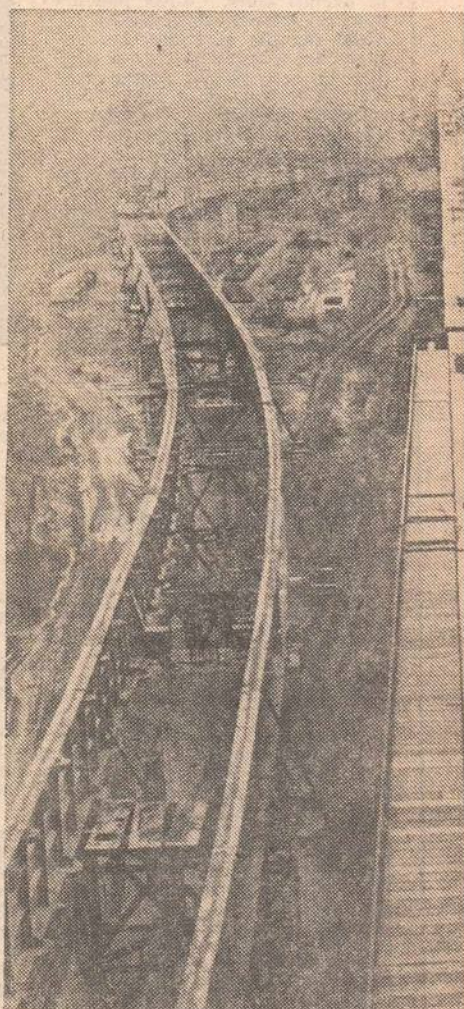
muncii, le-au format și priceperea dar și caracterul.

Și fiindcă, într-un fel, înocăm performanța, să amintim că gigantul care cîntărește 9500 tone (podul de cale ferată) și are o lungime de 470 metri este opera întreprinderii mecanice de utilaj tehnologic Moreni, oțelul fiind unul special, realizat anume pentru podurile de la Borcea și Dunăre.

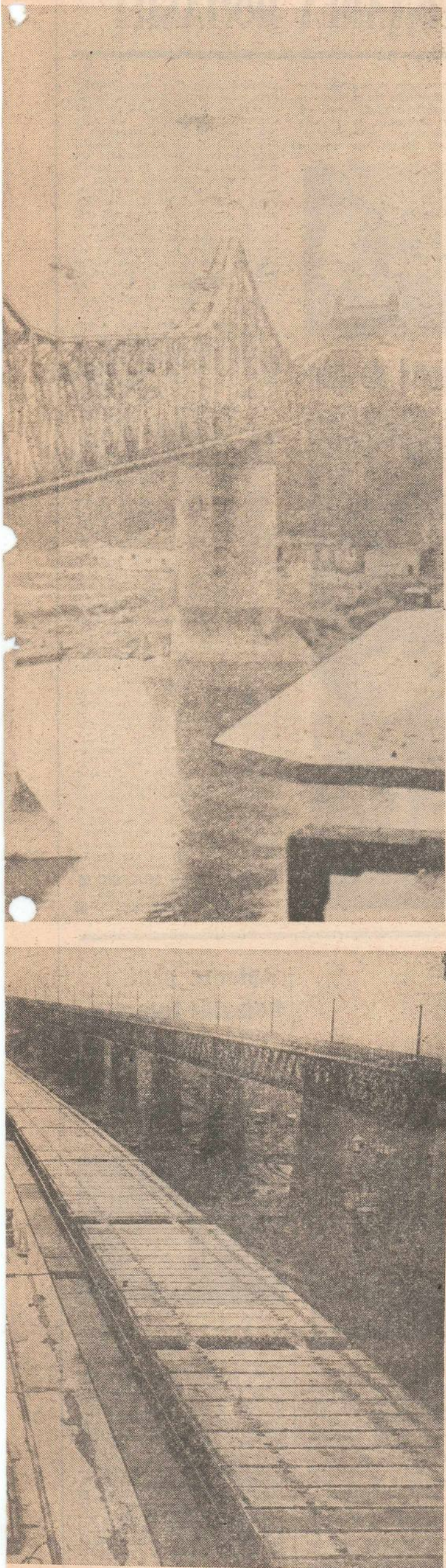
Într-o toamnă splendidă de acum 90 de ani, în uralele a mii de oameni, în șuieratul sirenelor vapoarelor și în bubuitul tunurilor, primul tren format din 15 locomotive „a sburat“ cu 80 km la oră peste Dunăre. Astăzi, construcția lui Anghel Saligny se apropie de ceasul odihnei, pregătindu-se să facă loc unui alt „exemplu de concepțiune și îndrăzneală“, un pod pentru secolul viitor.

O construcție mărturisind înaltul potențial economic și tehnic al României de azi, o construcție definitivă, într-aițea altele, pentru înalta forță de creație a socialismului.

RĂZVAN BĂRBULESCU
Fotografii de ELENA GHERA

„năltare“

Un fapt care vorbește despre drepturile omului

SATUL CARE A URCAT SPRE MUNTE

Spre a fi bine și cu dreptate văzută, Colibița se cuvine privită mai întâi de departe. Să zicem întâi — din departele timpului („departe“ însemnând numai vreo șapte ani, atunci când au început lucrările la hidrocentrala ce va purta numele satului și s-a întins zvonul pe Birgaie cum că la Poarta Călimanilor va muri, prin inundare, o localitate străveche). Ce vor fi simțit și gândit atunci oamenii din Colibița, numai ei știu. Ba nici ei, uitând momentele de cumpănă furați de treburi multe și care nu puteau fi aminate la nesfârșit. Trebuia să se ia o hotărâre. Trebuia ca ei să ia o hotărâre. Primul gând care i-a bîntuit pe toți a fost risipirea satului. Sint largi Birgaiele și s-ar fi găsit repede loc pentru câteva gospodării. Sufletul omului se leagă și de cel al locului, dar mai tare de acela al megiesilor. Cum să se dea dus cutare de lingă cutare, cită vreme împreună și alături au trudit afit amar de vreme, de și-au văzut pruncii mari și gospodăriile întemeiate așa cum au dorit? Încotro s-o apuce? Când unul dintre ei a zis — spre munte, cei mai mulți au zîmbit, cit erau ei de amărîți și de în voia soartei. Apoi au stat iarăși la sfat și au văzut că altă cale nu e. Chiar dacă și la acea vreme Colibița era ultima dintre așezările ce alcătuiesc, după zisa locului „satele unite ale Birgaielelor“, chiar dacă aveau să mai urce zece kilometri, pînă unde se găsea un cătun căruia i se zicea Mița, satul se voia tot laolaltă, așa cum a fost din veci. Hotărîrea obștii sâtești a mirat pe mulți, dar a fost respectată cu sfințenie, astfel, că, începînd din 1982, au început lucrările la noua vatră a satului. Și nu niște lucrări oarecare, niște simple ulițe și niște simple garduri, și niște simple case și niște simple grajduri. Nu. Un sat adevărat, un sat așa cum se cuvine el întemeiat acum, în pragul veacului XXI.

S-a muncit mult. Nimeni n-a ținut și nici n-ar putea ține nici acum socoteala numărului de ore de muncă patriotică. Nici n-a avut, de fapt, vreo denumire oficială, toată această muncă. A fost muncă și atita tot. Intreaga zonă era șantier parcă fără început și sfîrșit; eolo se năruia un munte, dincolo se ridica un altul, numai din piatră — barajul viitoare hidrocentrale, — iar aici se năstea un sat. Un SAT, nicidecum un oraș, cititorile de acest ultim fel fiind, în anii noștri, destul de obișnuite. Dar, în cazul unui sat, primul lucru la care te gîndești este vechimea lui, relația lui de veacuri cu pămîntul pe care a fost așezat și din care s-a hrănit. Ei bine, birgăuanii au gîndit întocmai așa. Adică și-au luat cu ei, în urma unei trude de mai bine de-un an, și strămoșii, spre a le fi aproape, și a-i lega pe mai departe cu glia. Și-au mutat acolo, înspre munte, cimitirul. Moș cu moș și os cu os. Total a fost făcut fără urmă de tristețe, ducîndu-se cu gîndul către străvechimea dacică. Oamenii erau de-a dreptul bucuroși că pot duce la împlinire această adîncă dorință a lor. Așadar, la Colibița pînă și cimitirul este nou! Nou și vechi în același timp, așa cum și oamenii, la rîndu-le, sint vechi și noi. Și-au adus portul și cîntecele, obiceiurile de muncă și animalele, femeile, copiii și părinții, cliile de fin și sentimentul statorniciei, care parcă te obligă să scrii — așa cum s-ar cuveni și în cazul Cîmpului Libertății de la Blaj — Birgaiele cu ă din a.

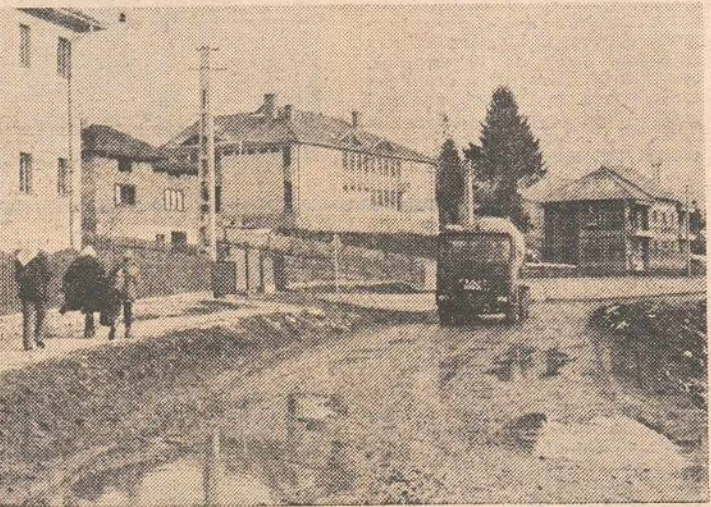
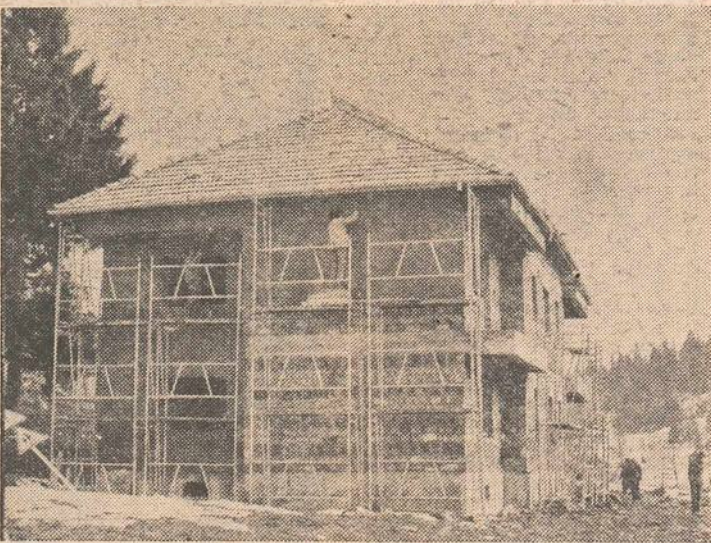
Spuneam la început că e bine și drept să privești Colibița de departe. De pe o înălțătură de deal, satul cel nou pare — și înțelegi lesne că și e — o așezare cu totul aparte față de ceea ce noi ne-am învățat să numim sat. Este mai curînd — fără exagerări sau vorbe de circumstanță — satul viitorului, satul-etalon, adică sat în esență și oraș ca înfățișare. Centrul său (ii spunem așa dintr-o simplă obișnuință, deoarece aici totul este centru) cuprinde un magazin universal, poșta, farmacia, dispensarul, școala, sala de sport polivalentă și un cămin cultural (iarăși impropriu zis; în adevăr — o casă de cultură).

În jur — case cu etaj, vile de-a dreptul, gospodării vorbind de pe acum, cînd lucrul încă nu e isprăvit, despre hărnicia, priceperea și belșugul ce fac viața oamenilor de aici.

În rest — e de vorbit cu sătenii și e de apropiat de ei, mai ales pentru că sint oameni comunicativi, plini de dragul de-a-ți vorbi despre întemeierea la care participă. În curtea școlii, tînărul director Adrian Bogza — care a renunțat la postul oferit la repartiție, într-un mare oraș, pentru a veni aici, pe Birgaie — spune cald despre elevii săi, 55 la număr, niște adevărați oameni ai muntelui de pe acum, mergînd zilnic kilometri buni (unii — opt la dus și opt la întors) pentru a deprinde știința de carte, tîind, ca niște bărbați ce se consideră cu dreptate, lemne de foc pentru încălzirea

căutînd fără contenire, noi coltoane, unde să se ascundă. Casa e în construcție, așa că mai sint multe spații care sînt le îngăduite joaca. Vecinii nu sint acasă. Acolo, chiar lingă ei, se va muta un maistru de la baraj, venit de prin Mara-mureș și care nu se mai dă dus de-aici. Bărbații satului sint pe la treburi, doar constructorii se zăresc, pe coame de case, pe la temelii, pe schele...

Ce ziceți de Colibița noastră? — întrebă vicepreședintele Consiliului popular al comunei Bistrița Birgăului, de care aparține satul. Zicem de bine. Dumitru Vlad pare puțin nemulțumit. Ați mai văzut un sat ca ăsta pe undeva? Zicem că nu. Știți ce înseamnă construcțiile astea aici, în plin munte? Nu zicem nimic, așteptînd. Înseamnă că ne știm

claselor și laboratoarelor, dar și ca niște copii ce știu să-și trăiască vîrsta, chiuînd și sărînd într-un picior la plecarea de la școala. În urma lor — educatoarea Liliana Bugnar și învățătoarea Teodora Moldovan rămîn spre a-și mai istorisi cite ceva din multele lucruri citite și a-și mai împărtăși din speranțele lor de tinere pentru care timpul n-a început încă să fie un dușman de temut.

Pe mijlocul drumului trece o femeie cu un sac în spate. De ce nu urci pe pasarella aceea de beton? — întrebăm. Nu, zice, merem prin tînă. De ce? Așa ne suferă mai bine... La o poartă nouă, o bătrînă — Maria Moldovan, de 84 de ani — își așteaptă nepoțelele, Ileana și Mariana, să se întoarcă de la școală. E încă în putere bunica, mai ales în puterile minții. Da' de ce-mi faceți poză? Pentru film?, Nu, pentru revistă. De-ai de vine la poșta? De-ai. O s-o cumpăr și eu, să vedem ce-ați lucrat ne mai zice și se îndepărtează zîmbînd. În jurul casei familiei Deloga — Adrian, Teodora, și Laura se joacă de zor,

duce neamul și viața mai departe, înseamnă că au ce învăța copiii de la noi, înseamnă că n-avem inimile uscate și că tot ținutul Birgaielelor e o singură inimă ce nu se vrea plecată din pîpturile noastre. Mergeți și vedeți de la un capăt la altul și veți avea ce afla. De-aici, dinspre Poarta Călimanilor, se deschide unul dintre cele mai frumoase și mai curate românești dintre țările României, Birgaiele. Pășii, priviți și căutați a înțelege!

Am pornit. Avînd permanent în amintire și în suflet noua Colibița — simbol de nouă civilizație izvorită dintr-o alta, curată și multimilenară. Aici, în apropiere, la Pasul Birgăului, se mai pot zări urmele drumului roman care indică cel mai nordic punct atins de romani în Dacia. Urmărindu-l, la înapoiere, am avut a cunoaște și a ne minuna de ținutul Birgaielelor, locul unde se naște cel mai tînăr sat din țară — Colibița, semn că știm dura.

DAN MUCENIC
VICTOR RĂDULESCU

Marele Festival național «Cîntarea României» constituie cel mai larg cadru de intensificare a activității cultural-educative, a participării maselor largi populare la dezvoltarea valorilor spirituale noi ale patriei — o formă nouă de afirmare a talentului, sensibilității și geniului creator al poporului nostru”

S-a făcut noaptea de-a binelea, iar ceafa te împiedică să mai zărești, chiar și de foarte aproape, contururile și luminile Casei de cultură a sindicatelor din Bistrița. Numai muzica, o muzică plină de viață, cu bruste ruperi de ritm, te conduce către locul unde se desfășoară una dintre obișnuitele repetiții ale ansamblului „Codrișorul”. Pe scena din sala de spectacole — câteva zeci de tineri, iar în sală — un singur bărbat, metodistul Tiberiu Danciu, fost dansator acum 15 ani, cînd s-a înființat ansamblul, în prezent instructor coregraf. Se reiau de zeci și zeci de ori aceleași mișcări, sincronizarea este, la început, mai greoaie, dar, se simte cum, cu fiecare reluare, greșelile se împuținează. Se asudă mult la repetiții. Dar, știu foarte bine toți dansatorii, prestigiul trebuie apărat cu mari eforturi. Pînă să se sfîrșească repetiția, schimb câteva cuvinte cu Dorcel Cosma, directorul Casei. Aflu cu acest prilej amănunte despre modul în care „Codrișorul” ne-a reprezentat țara la cel mai important și mai dificil dintre festivalurile internaționale de folclor ale anului 1985, cel de la Dijon, din Franța, considerat de către specialiștii un adevărat campionat mondial de folclor.

Ansamblul „Codrișorul” s-a prezentat la Dijon cu o carte de vizită impresionantă: deținător, la toate cele cinci ediții de pînă acum ale Festivalului național „Cîntarea României”, al locului I și distins cu medalia de aur și cu aceea a televiziunii sovietice la Festivalul internațional de folclor Moscova 1978. La Dijon s-au confruntat reprezentanțele a 41 de țări. Concurînd în cadrul secțiunii de folclor tradițional (cealaltă secțiune fiind de folclor stilizat), bistrițenii au reușit performanța de a câștiga cel mai rîvnit trofeu — „Colierul de aur” — în cel mai dificil și mai prestigios dintre festivalurile de folclor organizate în lume! Prezentînd, conform uzanțelor concursului, un program de 12 minute (regulamentul prevede scoterea din festival a ansamblurilor al căror program depășește 12 minute sau este mai scurt de 10 minute), apreciat de către juriu drept cel mai frumos, mai omogen și mai „curat” din întreaga întrecere, membrii „Codrișorului” și-au onorat atât aniversarea unui de-

ceniu și jumătate de activitate, cât și încrederea de a fi mesagerii artei populare din România, readucînd, după 20 de ani, prețiosul trofeu în țara noastră, trofeu care mai fusese cuce-

rit de ansamblul „Balada”.

A fost, într-adevăr, cum nu se poate mai greu. Au învins cei care au reușit să-și învingă tracul și să prezinte un program în forță, dansînd continuu și in-

locuind numerele personale, solistica, momentele de scădere a ritmului printr-o participare a întregului ansamblu la fiecare din momentele programului. Suita de pe Someș s-a impus

atenției juriului și spectatorilor prin exuberanță, prin bucuria de a cînta și a dansa. Atunci cînd ceasurile electronice ale sălii din Dijon arătau că trecuseră 11 minute și jumătate de evoluție aplaudată în permanență, românii au mai avut la dispoziție o jumătate de minut pentru a saluta pe cei care-i ovacionau. Pînă la festivitatea de premiere, tinerii „Codrișorului” au mai trecut printr-un moment impresionant: au fost invitați să dea un mic spectacol la un cămin de bătrîni. Spectacolul s-a lungit mult peste timpul planificat, gazdele ajungînd, în final, să cînte — împreună cu oaspeții — melodii românești.

Dar viața de spectacole a ansamblului nu se reduce doar la reprezentările din cadrul fazelor superioare ale Festivalului național sau la cele din străinătate. Săptămîna de săptămîna, la sediul sau în județ, ba chiar și în alte județe, „Codrișorul” se află mereu în fața publicului, prezentînd mereu noi programe, dovedind că are un repertoriu vast, care se îmbogățește continuu, cuprinzînd suite de dansuri din toate zonele folclorice ale țării.

Repetiția s-a terminat și am reușit să-i văd de aproape și să stau de vorbă cu membrii ansamblului. Oamenii de profesii diferite, din toate marile unități economice ale orașului, mindri de rezultatele obținute, dar modesti atunci cînd sînt solicitați să-și rostească singuri meritele — ei reprezintă un nucleu de prietenie sinceră, un grup bine sedat, în care există și șase familii (iar alte câteva sînt pe cale de a se închege), dar, mai presus de toate, saizeci de suflete apropiate unul de celălalt.

Felicitudinî-i pe ambasadorii bistrițeni ai artei noastre populare, pe talentații dansatori ai ansamblului (Rodica Pușcaș, Simona Dărăban, Maria Danciu, Corina Iulia Baba, Ion Simionca, Aurel Muntean, Vasile Purav, Grigore Marțian, Nicolae Moldovan și toți ceilalți), pe membrii orchestrei acompaniatoare — să mai spunem doar că folclorul românesc și-a vădit, prin evoluția „Codrișorului”, încă o dată, valoarea, frumusețea fără seamăn și originalitatea.

DAN MUCENIC
Fotograf de
VICTOR RĂDULESCU

La Bistrița se poartă „Colierul de aur”

Roumanie :
L'autre médaille d'or

Almanahurile sau de la lume adunate

La fiecare sfîrșit de an trebuie să ne inchipuim și un Moș Gerilă erudit, crescut printre cărți și tipăriți, grijuliu cu fiecare din noi. Almanahurile sînt cele care fac farmecul cultural al sezonului, cadourile insolite din care cititorul poate să aștepte cel mai multe lucruri de la lume adunate și-napoi la lume date. Almanahul este desertul oricărei reviste, pregătit cu migală de-a lungul anului, fiindcă iarna se numără bobocii tuturor publicațiilor. ● Intîmplările din lumea literară, din trecut și de azi, le aflăm, cum e și firesc, din Almanahul literar, editat de Asociația Scriitorilor din București. Ceea ce nu știam încă despre Topirceanu, Pasternak, Cella Serghi, Ion Barbu, Victor Eftimiu, Evtuşenko, Jean Cocteau, Marcel Proust, Călinescu ori Churchill descoperim acum, din inedite, memoriile și confesiunile publicate în paginile almanahului. Lor li se adaugă poezii semnate de Ion Brad, Virgil Teodorescu, Gheorghe Tomozei, Constanța Buzea, Ion Horea, Al. Andrișoiu, Marius Robescu, Florin Mugur, Traian T. Coșovei, Ana Blandiana, Nicolae Ioana, Florența Albu, Florin Iaru, Eugen Suciu, Petre Stoica, Dinu Flămînd, Mariana Marin, Elena Ștefci, Ion Stratan, Nichita Danilov și alții, traduceri din Mallarmé, de Gaulle, Marguerite Yourcenar, Roland Barthes, Chandler etc. Sărea și piperul almanahului cititorul le descoperă în viața și intîmplările năstrușnice ale detectivilor și, de bună seamă,

în careurile rebusiste, excelente, ca în fiecare an. Cită literatură, atîta viață! Judecînd doar după cum arată grafic publicația, se vede treaba că autorii au muncit eficient sub îndrumarea tehnică a lui Traian Stoica. ● Bogat, cu materiale interesante despre cele mai variate intîmplări politice ale anului este Almanahul Lumea. Paginile acestuia combină, după criterii bine alese, informația politică și cea științifică, documentul cu divertismentul, într-un caleidoscop util pentru toți, mai cu seamă

în această epocă în care informația e tot mai greu de sistematizat. Cum nu putem afla totul despre ceea ce ne înconjoară, căci o asemenea carte gigant, demnă de inchipuirea swiftiană, n-ar putea fi citită nici măcar într-o viață, putem în schimb să ne facem o idee, pe scurt, despre viața noastră cea de toate zilele. ● O îngemănăsoasă introducere în lumea copilăriei și adolescenței ne sugerează Almanahul Cutezători, în care chiar și cititorul ursuz poate descoperi lucruri interesante, pentru copii și

pentru părinți, de la povești cu ținci șturlubatici, ilustrate cu meșteșug, pînă la informații științifice de ultimă oră și, ca varietatea să fie deplină, chiar sfaturi practice pentru copiii noștri coșeți. ● Nu se dezminte nici Almanahul Elôre, preocupat și de astă dată să ofere informații de toată mîna, căci, nu-i așa, almanahurile sînt publicațiile cele mai democratice, singurele în stare să strîngă la gura sobei, într-un elan înfrățit, pe bunici, părinți și copii. (Radu G. Teșosu).

Aplauze pentru Romulus Vulpesu...

Încă o dată, Romulus Vulpesu, în stilul unui veritabil om de știință, știință a textului tipărit, a realizat un lucru mai puțin obișnuit: o piesă de teatru. Și mai puțin obișnuit, piesa de teatru a obținut anul acesta un premiu internațional „Off la Avignon 1985”.

„Les aigles rampent” („Vulturii se tirăsc...”) este o piesă de teatru construită pe baza colajului de texte din: Hugo, Benjamin Constant, Klebert Hatenes, Goncourt... O trupă a teatrului Nottara a prezentat piesa în Franța: Dan Micu, Alexandru Repan, Dana Dogaru, Lucia Mureșan, Elena Albu și Emilia Dobrin Besoiu. Interpretînd în limba franceză, aducînd un premiu în țară, slujitorii Thaliei își merită aplauzele... Dincolo de cortină, adică aproape peste tot, cu bucurii și cu griji, cu teamă și curaj, de la „forte” la „pianissimo” de la insomnie la somnul mulțumirii, lui Romulus Vulpesu un înfînit ecou al aplauzului noastre...
PAUL AGARICI

FILMUL de partea tinereții

În 1985, Anul Internațional al Tineretului, filmul românesc a fost — decis, de partea tinereții. Mai bine de trei sferturi din producția cinematografică ajunsă pe ecrane s-a adresat într-un fel sau altul tinerilor: filmul de actualitate — în care protagoniștii au fost de cele mai multe ori tineri în postura de proaspeți absolvenți de facultate (**Căsătorie cu repetiție**, **Sosese păsările călătoare**) ori aflați în căutarea unui statut și a unei profesii onorabile (**Rideți ca-n viață**, **Declarație de dragoste**, **Acasă**) —, filmul „psihologic”, în care problema nu mai este în primul rând aceea a integrării tinărului în viața socială, ci aceea a acomodării sale cu ritmul vieții pur și simplu, a deprinderii de a se cunoaște și de a-i cunoaște pe ceilalți, de a-și stabili criteriile sănatoase de apreciere. **Declarație de dragoste**, **Promisiuni**, **Mireasma ploilor tîrzii**, **Sper să ne mai vedem**, **Fapt divers** pun astfel probleme ale conștiinței tinere, ale căutărilor acestei vârste, ale nevoii firești de repere, de modele, de principii.

Literatura cinematografică — trebuie spus — a făcut mulți pași înainte. Cele mai multe scenarii au lăsat să se întrevadă efortul de captare a adevărului vieții de toate zilele, în general, tinerii filmelor acestui an au câștigat publicul prin credibilitatea lor ca personaje. Ambianța, gesturile, în cele mai fericite cazuri chiar și dialogul s-au apropiat în bună măsură de idealul firescului artistic. Așa se explică succesul doborât în rîndul tinerilor spectatori al unui film cum este **Declarație de dragoste** (scenariul George Sovu, regia Nicolae Corjos), care, în ciuda unor naivități, a găsit în chip eficient punțile de legătură cu orizontul de așteptare al tinerilor spectatori. Tot aici își află motivația și numărul mare de spectatori cu care au fost întâmpinate primele proiectii cu filmul lui Virgil Calotescu și Francisc Munteanu — **Căsătorie cu repetiție**, deși aici miza succesului de casă a fost serios împărțită cu seria anterioară (**Buletin de București**). Filmul cu tineri tinde să părăsască schematismul ce i se reproșa adesea. **Modelul** oferit pe ecran devine unul dinamic, activ, nu ni se mai prezintă portrete retusate, ci portrete retușabile prin însăși deliberarea de conștiință a spectatorului, prin antrenarea lui într-o dezbateră interioară. **Rideți ca-n viață**, parțial chiar și **Acasă** (în regia lui Andrei Blaier și respectiv Constantin Vaeni), pledează pentru spectatorul lucid, inteligent, direct participant la dezbateră propusă de film. În cele mai curajoase și mai dense realizări artistice ale sale, filmul românesc al anului 1985 se racordează tot mai evident la o viziune artistică modernă, pe care alte arte (literatura, artele plastice, muzica) o avansează deja de decenii.

Nu e cazul însă să trecem cu prea mare îngăduință peste ceea ce înseamnă rabat de la calitate. **Fapt divers** (regia Andrei Blaier, scenariul Ioan Grigorescu) rămîne un film construit pe o idee generoasă, dar ratată prin conventionalism, prin rezolvările de rutină. **Mireasma ploilor tîrzii**, în regia lui Mircea Moldovan, a fost un film fără personalitate, după cum **Sosese păsările călătoare** și **Rideți ca-n viață** au avut — în ansamblul unor construcții bine încheiate cinematografic — nu puține momente facile ori dimpotrivă, îngroșate. **Acasă** a încercat un compromis între filmul de acțiune și metafora cinematografică a **înțoarcerii**, a păstrării nealterate a legăturii organice cu pămîntul, rezultatul fiind însă neconvingător mai ales sub raport epic, cu toată strădania strict cinematografică a echipei de realizatori. S-au impus însă lecția dură și candidă în același

timp, lecția de omenie, de camaraderie, de curaj din **Rideți ca-n viață** (de Andrei Blaier), ca și aglutinarea sincopată a datelor unor personaje cvasimorometiene, în filmul lui Dumitru Dinulescu (scenariul de Ion Băieșu), **Sper să ne mai vedem**.

Sînt de pus alături, prin anume convergențe tematiche, **Promisiuni** (regia Elisabeta Bostan, scenariul Vasilica Istrate) și **Piciu** (regia Iosif Demian, scenariul Mircea Diaconu), două apeluri tandre la ocrotirea acelei plăpînde materii care este sufletul unui copil. **Promisiuni** a optat pentru narațiunea obiectivă și, cu unele scăpări de motivație logică, a reușit o expunere coerentă, emoționantă chiar. În **Piciu**, Iosif Demian a preferat filtrul comediei lirice, ridicînd filmul pe o altă treaptă de subtilitate și reușind o admirabilă placare a ochiului naiv, infantil, pe sensurile grave ale

întîmplărilor.

Două filme de acțiune, de factură foarte diferită — **Masca de argint** (scenariul Eugen Barbu și George Paul Mihail, regia — Gh. Vitanidis) și **Racolarea** (scenariul Constantin Voivozeanu, regia — George Cornea) ilustrează un gen oarecum neglijat pentru anul 1985. Primul, continuarea a aventurilor lui Mărgelatu, este o repovestire cu alte cuvinte a aproximativ aceluiași întîmplări, bătînd adesea (probabil involuntar) către parodie. **Racolarea** este un „policier” autohton, bine condus și destul de bine interpretat.

Fără îndoială, marile reușite ale anului au fost ecranizările. **Adela** (scenariul și regia de Mircea Veroiu) a primit deja recunoașterea valorii artistice și peste hotare. Încercare ce presupunea, ab initio, nu puține riscuri — fiind vorba de o operă literară mai puțin epică, în

schimb extrem de bogată sub raportul analizei psihologice — **Adela** a devenit, în varianta sa pentru ecran, una din puținele transcrieri ce nu trădează nici spiritul, nici litera textului. **Ciuleandra** (regia, Sergiu Nicolaescu, scenariul A. Salamanian, Sergiu Nicolaescu) este o peliculă de mare încălțătură psihologică, gîndită în primul rînd ca pretext pentru interpretări memorabile. **Cantonul părăsit** (filmul lui Adrian Istrătescu-Lener, după o nuzelă de Fănuș Neagu) exagerează însă enorm în presupusul spirit al operei literare, ajungînd la o suită de simboluri cinematografice, cărorora le lipsește liantul, forța de impact și, în ultimă instanță, chiar suflul înconfundabil al scriiturii lui Fănuș Neagu.

Singurul film istoric al anului, **Ziua „Z”** (în regia lui Sergiu Nicolaescu și după scenariul lui Ioan Grigorescu) a fost o reconstituire a zilelor premergătoare actului istoric de la 23 August. Înodînd faptele așa cum au fost ele păstrate de memoria documentelor, adăugînd necesara doză de ficțiune și punînd la bătaie un arsenal impresionant de personaje, figurație și cadre, filmul lui Sergiu Nicolaescu este o reușită a genului (dacă genul este aici restituirea documentară), excesiv preocupată însă de detaliu, uneori în defavoarea ansamblului.

Filmul pentru copii pare să-și fi propus în acest an prea puțin. **Mușchetarii în vacanță**, **Aripi de zăpadă** și **Rămășagul** sînt producții de minimă rezistență (ceva mai izbitut primul), în care prezența copiilor (acolo unde a fost) n-a putut salva subțirimea scenariilor. Despre **Rămășagul** ar mai fi de adăugat că, din intenția parodică lesne observabilă, filmul lui Ion Popescu Gopo a alunecat iremediabil în infantilism.

De bun augur pare să fi fost în acest an colaborarea unor scriitori de talent cu arta cinematografică. Fără să punem la socoteală colaborarea „pasivă” a celor doi clasici — Rebreanu și G. Ibrăileanu — au scris scenarii pentru filmele anului 1985 Ion Băieșu, Constantin Chiriță, Fănuș Neagu, Francisc Munteanu, Eugen Barbu, Precum și Mircea Diaconu și George Sovu. Chiar dacă nu întotdeauna rezultatul a fost pe măsura așteptărilor, „profesionalizarea” scenariului de film este o tendință deja manifestă.

Un an marcat, deci, de cîteva izbînzii artistice incontestabile și de mai multe căutări. Alegînd dintre acestea din urmă drumurile adevărate de cele false, ne putem aminti de zicala: călătorului îi stă bine cu drumul. Așadar, cineaștilor noștri le stă bine cu filmul. La mai mare!

TANIA RADU ■

Scene din filmele Promisiuni, Rideți ca-n viață, Ziua „Z”, Adela

Recunoașteri pe plan internațional

● Din 36 de participări la festivaluri și concursuri internaționale filmul românesc (de toate felurile) a obținut 14 premii și distincții! ● Filmul regizorat de Dan Pița, **Concurs** a obținut Premiul FIPRESCI la al X-lea Festival al filmului de la New Delhi. **Dreptate în lanțuri**

(semnat de asemenea de Dan Pița) a obținut Premiul special al juriului pentru valoarea artistică și Premiul criticilor pentru interpretarea actorului Ovidiu Iuliu Moldovan la Festivalul filmului de la Santarem (Portugalia). ● La Santarem, în Italia, **Adela** (regia Mircea Veroiu) a primit Marele pre-

miu la Festivalul filmului de autor. ● Cele trei documentare românești premiate în acest an se intitulează **Coconii de mătase** (regia Liliana Petringenu) — „Ciorchinul de aur” la Festivalul Filmului agricol, Santarem, Portugalia), **Muguri** (regia Mircea Popescu — Premiul

„Fritz Fiegel” la al XVI-lea Festival Internațional al filmului științific de la Rio de Janeiro, Brazilia) și **Schif** (regia Doru Matei — Premiul „Cigala” pentru cel mai bun scurt metraj pe 35 de mm la al XIV-lea Festival Internațional al filmului naval și maritim de la Cartagena, Spania).

CAP LIMPEDE

● Anul 1985 a însemnat, pentru producția cinematografică românească, nici mai mult nici mai puțin decît 301 filme. Casele de filme și Centrul de producție cinematografică „București”, Studiourile „Al. Sahia” și Animafilm au semnat în cele douăsprezece luni ale anului de care ne despărțim în aceste zile ● 19 filme artistice de lung metraj ● 4 filme artistice de scurt metraj ● 1 film artistic de metraj mediu ● 74 filme documentare ● 54 filme de animație. ● Așa, ca **Fapt divers** (regia Andrei Blaier) vă reamintim că a fost o **Vară scurtă** (regia Tereza Barta), chiar și pentru **Mușchetarii în vacanță** (regia Savel Stîpou), o vară în care se simțea teribil **Mireasma**

ploilor tîrzii (regia Mircea Moldovan), că după o **Declarație de dragoste** (regia Nicolae Corjos) urmează deobicei tot felul de **Promisiuni** (regia Elisabeta Bostan) de genul... **Sper să ne mai vedem** (regia Dumitru Dinulescu) la **Cantonul părăsit** (Adrian Istrătescu-Lener), mai ales că **Ciuleandra** (regia Sergiu Nicolaescu) nu e totuși un dans potrivit pentru **Adela** (Regia Mircea Veroiu). Ce ar mai fi de spus? Poate faptul deloc întîmplător că pentru **Piciu** (regia Iosif Demian) **Sosese păsările călătoare** (regia Geo Saizescu) în orice anotimp, că vara nu e bine să pui **Rămășagul** (regia Ion Popescu-Gopo) pe niște **Aripi de zăpadă** (regia Adrian Petringenu) și că pentru

Ziua „Z” (regia Sergiu Nicolaescu) e bine de purtat **Masca de argint** (regia Gh. Vitanidis). În ultimul moment s-a anunțat, iată (tot ca... fapt divers) al 20-lea film al anului: **Racolarea** (regia George Cornea). Cineaștii par să ne dea un sfat înțelept, acum, în prag de sîrbători: **Rideți ca-n viață!** (pentru conformitate, regia — tot Andrei Blaier). ● Au debutat în film în 1985 actrițele **Teodora Mares**, **Carmen Enea**, **Mioara Itrim**, **Roxana Ionescu**, **Luminița Gheorghiu**, **Ileana Harșa-Negru**, **Virginia Mirea**, **Lucretia Maier**, **Camelia Maxim** ● actorii **Valentin Mihail**, **Valentin Popescu**, **Bujor Marcin**, precum și cunoscuta cântăreață de muzică ușoară **Angela Similea**. ● E bine să

ne mai amintim din cînd în cînd că filmul nu-l fac numai regizorii și actorii, ci și scenariștii, operatorii, creatorii de costume și decoruri, compozitorii și sunetiștii. ● SCENARIILE filmelor anului '85 au fost semnate de Ioan Grigorescu (**Fapt divers**) și **Ziua „Z”**, Ion Băieșu (**Sper să ne mai vedem**). Constantin Chiriță (**Aripi de zăpadă**), George Anania (**Mireasma ploilor tîrzii**), Vasilica Istrate (**Promisiuni**), Andrei Blaier (**Rideți ca-n viață**), Fănuș Neagu (**Sosese păsările călătoare**), Alecu Popovici (**Mușchetarii în vacanță**), Dumitru Carabă (**Acasă**), Mircea Diaconu (**Piciu**), Eugen Barbu și George Paul Mihail (**Masca de argint**), George Sovu (**Declarație de dragoste**), Francisc Munte-

anu (**Căsătorie cu repetiție**), Constantin Voivozeanu (**Racolarea**). Trebuie adăugată aici colaborarea lui Mircea Veroiu (**Adela**) și a cuplului Sergiu Nicolaescu — A. Salamanian (**Ciuleandra**) și opera ilustrilor interbelici pe care i-au ecranizat. ● Ce mai solicitați autori de muzică de film au fost în acest an Adrian Enescu (**Adela**, **Ciuleandra**, **Racolarea**) și Temistocle Popa (**Promisiuni**, **Sosese păsările călătoare**, **Căsătorie cu repetiție**). Au mai scăldat în plăcute efluvii sonore celelalte filme cu marca '85 Marius Teicu, Vasile Șirli, Radu Șerban, George Grigoriu, Florin Bogard, Horia Moculescu, Nicu Alifantis, Johnny Răducanu, Cornelia Tăutu și alții. ● S-au ostenit

de două și trei ori privind prin obiectivul aparatului de filmat OPERATORII Marian Stanciu (**Promisiuni**, **Racolarea**), Dumitru Costache-Fonț (**Fapt divers**, **Rideți ca-n viață**), Nicolae Girardi (**Ziua „Z”**, **Ciuleandra**), Doru Mițan (**Adela**, **Declarație de dragoste**). ● S-au ostenit o singură dată și bine în același nobil scop Alexandru Groza, Sorin Chivuțescu, Alecu Popescu, Aurel Kostrakiewicz, Adrian Drăgușin, Nicu Stan, Călin Ghibu, Ion Anton, Liviu Pojoni, Vlad Păunescu, Ion Marinescu, Valentin Ducaru și alții. ● Două din filmele românești de lung metraj ale acestui an au însemnat și debuturi în regie: Dumitru Dinulescu (**Sper să ne mai vedem**) și

Adrian Istrătescu-Lener (**Cantonul părăsit**). ● Genericele celor 20 de filme etalează un număr neobisnuit de mare de interpreți copii. ● Copiii filmului românesc '85 se numesc: Medeea, Marinescu, Răzvan, Rădulescu, Dan, Bordeianu, Vlăduț Pop, Adriana Stamatescu, Răzvan Baciu, Alexandru Rotaru, Alina Dumitrescu, Robert Enescu, Andrei Guran, Horațiu Medveșan, Alina Croitoru, Alexandra Duca, Mihai Mitoșeru, Andrei Duban, Bogdan Carp, Simona Băducu, Bogdan Nițescu, Dana Mladin, Laurențiu Sas. Filmele lor s-au numit **Promisiuni**, **Aripi de zăpadă**, **Declarație de dragoste**, **Piciu**, **Mușchetarii în vacanță**. ●

Evenimente '85 ale creației muzicale românești

„Minunata noastră comoară de balade, doine, hore, cîntec corale și instrumentale, în care palpita deosebit de emoționant aspirațiile, idealurile de veacuri și particularitățile morale ale poporului român (...) constituie un patrimoniu artistic de neprețuit, a cărui faimă a trecut de mult hotarele țării. El oferă un nesecat izvor de inspirație artistică pentru compozitori...”

● „MIORIȚA” — opera-oratoriu la care compozitorul **Sigismund Toduța** a lucrat ani îndelungați, a ajuns, în sfîrșit, să pătrundă pe estrada de concert, în varianta finală, la Filarmonica din Cluj-Napoca. Este, poate, evenimentul central al creației compozitorului, consfințind astfel, la cea 77 de ani ai săi, harul și știința deosebită a marelui maestru transilvan. După cum se vede, „Miorița” continuă epopeea istorică românească (așa cum a făcut-o și cu alte prilejuri, cu opera „Meșterul Manole”, în oratoriul „Pe urmele lui Horea”, sau prin „Balada Steagului”), păstrînd neîntinată, cunoscută, am spune, clasică sa linie compozițională, care are ca semn distinctiv folosirea intonațiilor populare, omofoniile cu structurile lor modale și ritmice, ca și întrebuințarea intensă a polifoniei, trăsătură specifică a școlii clujene.

● Cunoscutul compozitor și muzicolog **Wilhelm Georg Berger** ne-a oferit, prin intermediul Filarmonicii „George Enescu” „SIMFONIA a XIV-a B.A.C.H.”, dedicată tricentenarului BACH. Apelînd la aceste patru simboluri (în limbajul obișnuit al muzicii cele patru litere însemnînd și prescurtarea în limba germană a patru note muzicale: B=Si; A=La; C=Do; H=Si bemol), Berger folosește cu o mare forță expresivă cîntecurile simple și corale cromatice. Proporțiile celor patru părți și ale introducerii au fost păstrate și măsurate cu rigurozitate, revelînd și severitatea contrapunctică a ilustrului preclasic căruia i-a fost dedicat acest remarcabil opus, ce a primit Premiul Uniunii Compozitorilor pentru anul 1985!

● SIMFONIA a II-a „VIA LUCIS” a prolificului și înzestratului tînar **Șerban Nichifor** își merită pe deplin titlul de „drum al luminii”, deoarece muzica lui poartă însemnul inspirației folclorice românești, aici folosindu-se chiar citate din cîntece străvechi bizantine, ori din colinde. Pe de altă parte, dinamismul și deosebitul simț al culorilor timbrale, caracteristic la Nichifor, formează alte elemente care au condus la succesul cu totul neobișnuit pe care această lucrare l-a dobîndit chiar la prima sa audiere; iată, deci, un real eveniment muzical al anului care se încheie.

● De asemenea, tînarul compozitor **Vlad Ulpiu**, modest și rezervat, serios și cumpătat în meserie, ne-a oferit tot o simfonie, a doua în ordinea lucrărilor sale de gen, intitulată „DIN INIMI” și dedicată Anului Internațional al Tineretului. În general, lucrarea emană o intensă expresie lirică, plină de poezie datorită temelor autentice din folclor, alese pe motive de buclum din regiunea Maramureșului, cu pulsațiile lor ritmice, cu asimetria lor, avînd un discurs curgător, diatonic, prelucrate și recreate într-un ansamblu cu numeroși instrumentiști. Ea ne-a lăsat speranța că va putea fi reascultată cit mai curînd, cu aceeași satisfacție estetică încercată în seara primei audieri.

● O ultimă lucrare aleasă din domeniul muzicii simfonice se intitulă „COSMOFONIE III” fiind compusă de **Dinu Petrescu**. Ea constituie — în fapt — o simfonie vocal-instrumentală. Pentru acela care n-a participat „pe viu” la prima audiere, să notăm măcar aparatul interpretativ: orchestră simfonică, cor de copii, cor mixt, benzi magnetice, sintetizator și modulație electronică! Care muzician ar mai putea să-și permită în sălile de concert europene, un asemenea lux de interpreți, oameni și mașini? Iată însă că la noi, e drept, mai rar, se poate! Iar ideea spațializării, impusă ascultătorului prin sonoritățile ample care se susțin și se anihilează reciproc, avînd drept fundal un coral ce constituie nu adevărat refren al întregii lucrări, devine limpede, mai ales pentru acela care este oarecum

familiarizat cu muzica lui **Dinu Petrescu**, formată din opusuri succesive, toate urmărînd același conglomerat acustic și aproape aceeași echipă de interpreți.

● „CVARTETUL PENTRU COARDE Nr. 2”, subintitulat „Compoziție în tonuri de culoare pură pe fond alb”, care poartă semnătura unui talent de excepție — **Corneliu Dan Georgescu**, constituie o operă de maturitate artistică a compozitorului, el însuși aflat în

diatonice, în stilul caracteristic al compozitorului, adică un academism plin de muzicalitate, cu o arhitectură fără reproș. **Premiul Uniunii Compozitorilor**, pentru anul 1985, ca și titlul de **Laureat** la ediția a V-a a Festivalului „Cîntarea României”, deci, glăsuiesc elocvent în sprijinul valorii de necontestat la care se situează simfonia celor patru saxofoane!

● „Soroc II”, septet pentru flaut, oboi, clarinet, fagot, corn, violă și percuție, opus aparți-

nu, de la Liceul de artă „George Enescu”, este astăzi un nume cunoscut și destul de des întîlnit pe afișele bucurestene. Sensibilitatea ei deosebită, tehnica instrumentală pe care o cunoaște, deosebitul simț al proporțiilor care se întrevede cu claritate în opurile sale, se revelă din plin și în splendidul „Joc de oglinzi”, scris pentru flauti, o exemplară panoramare de sonorități, cu folosirea la minimum a mijloacelor acustice, avînd la bază nu numai price-

ale creației lui **Constantin Arvinte**.

● **Omniprezentul Doru Popovici**, compozitor, critic, eseist și organizator al vieții concertistice românești, a obținut și el aceeași onorantă distincție pentru poemul coral mă a muzicianului, de transfigurare a melodiei populare românești bazată pe moduri vechi ce amintesc — de departe — ethosul bizantin. **Doru Popovici** are o dragoste aparte pentru genul coral, moștenită probabil din copilărie, căci cine s-a născut în Banat, s-a legănat în spiritul muzicii lui **Ion Vidu** și a lui **Sabin Drăgoi**, devenind astfel — în suflet — muzician, poet și patriot!

● **Marele maestru** al muzicii ușoare românești, **Henry Mălineanu**, unul dintre cei mai importanți contemporani și urmași ai lui **Ion Vasilescu**, ne dăruiește în cunoscutul său spirit umoristic, șlagărul **Rock, Rock**, (pe versuri proprii) pentru care — alături de cîntecul „Brigadierii ai tineretii românești” (textul de **Harry Negrin**) a fost distins cu **Premiul Uniunii Compozitorilor 1985**. Publicul larg cunoaște, desigur, esența muzicii lui **Mălineanu**, melodice și ritm popular adaptate la timpourile specifice dansului modern, iar anii i-au adus compozitorului atita meșteșug, incit, cu toată modestia sa proverbială, poate purta liniștit titlul de **Maestru!**

● **Compozitorul Vasile Vasilache-junior** urmează, fără tăgadă, drumul creator al tatălui său, marelui actor **V. Vasilache**, ce adusesse în muzica românească parfumul șlagărului. Sigur, în anii noștri compozitorul are la dispoziție alte mijloace de expresie, pe care le stăpînește temeinic, fie în slujba muzicii ușoare, fie în genul muzicii corale. Cunoscuta melodie lansată de **Mirabela Dauer**, „De ce nu-mi spui că mă iubesti?” (text **Eugen Rotaru**) dovedește din plin cele afirmate mai sus și pentru el, ca și pentru cîntecul „Două decenii de împliniri mărețe” (text **Eugen Rotaru**), **Vasile Vasilache-junior** a primit în anul 1985 **Premiul Uniunii Compozitorilor**.

● Cel mai tipic reprezentant al compozitorilor care au urmat cu tenacitate crezul folclorului și al dansului românesc în creațiile lor, fie că este vorba de romântă, fie că lucrarea este dansantă sau cu tentă de șansonetă de tip modern este, poate, **Horia Moculescu**. **Corina Chiriac** a interpretat în concursul de la Mamaia, din acest an, lucrarea intitulată „Păi, de ce?” care a primit marelui premiu al Festivalului. Ea a fost ascultată de milioane de telespectatori și radioascultători, prețuită și îndrăgită, constituind în mod cert unul din evenimentele muzicii ușoare românești din anul 1985, fiind totodată una din marile reușite ale lui **Moculescu**.

● Cîteva din aparițiile editoriale atrag în mod deosebit atenția publicului larg ca și a specialiștilor: „Capodopere enesciene”, de **Pascal Benteoiu**, „Catalogul tematic al creației lui **George Enescu**” (volumul I) de **Cleomansa Firca**, „Motivul premioric în lumea colindelor”, de **Nicolae Boboc**, toate distinse cu **Premiul Uniunii Compozitorilor** pentru anul 1985, la care se alătură studiul **Hrisantel Trebici-Marin**, intitulat „Relații și structuri în muzica de tradiție bizantină”, ca și alte volume extrem de interesante semnate de **Iosif Sava** și **Titus Moisescu**. Încercarea de a face o cit de mică analiză critică, în doar cîteva rînduri ar fi total nepotrivită. Iată motivul pentru care ne rezervăm plăcerea de a recenza cîteva dintre aceste titluri în numerele viitoare; este, de altfel și în folosul cititorilor de a cunoaște mai pe larg, gîndirea profundă a muzicologiei și cercetării în spațiul mioritic, ale marilor valori de artă românească.

CLAUDIU NEGULESCU ■

Ca în toate domeniile, și viața spirituală a poporului nostru a cunoscut în acest an o linie de creștere continuă, iar — în cadrul acesteia — muzica a ocupat un loc de seamă, atît prin marile manifestări care s-au numit Festivalul „Cîntarea României”, ediția a cincea, sau derularea acelor zile fierbinți din ediția a zecea, jubiliară, a Festivalului Internațional „George Enescu”, amîndouă — alături de altele — constituind tot atîtea prilejuri fericite, pentru etalarea potenței valorice a nenumăraților noștri interpreți, adevărate virfuri în ierarhia europeană. Revista noastră a inserat, în genere, la timpul potrivit, cele mai importante momente ale concertisticii; de aceea, credem că acum — la sfîrșitul de an — este timpul să arătăm și cîteva dintre marile creații din genurile muzicii simfonice, camerale, corale și ușoare. Alegerea lor, restrînsă, din motive de spațiu, s-a dovedit a fi foarte dificilă, deoarece — în 340 de zile — s-au creat mii de opuri, iar din acest număr, cel puțin 200 sînt de o reală valoare. Sprijiniți și călăuziți de **Wilhelm Georg Berger**, **Laurențiu Profeta**, dr. **Vasile Tomescu** și de dr. **Octavian Lazăr Cosma**, secretari ai Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din R.S.R. și conducători ai birourilor de secții, publicăm, fără a avea pretenția de a arbitra, primele titluri, lăștînd locul deschis — pentru viitor — și altor colegi, care, de-a lungul anilor, și-au demonstrat talentul, meritele artistice și valoarea.

Sigismund Toduța

Wilhelm Berger

Șerban Nichifor

Vlad Ulpiu

Dinu Petrescu

Anatol Vieru

Doina Rotaru-Nemțeanu

Anton Zeman

Vasile V. Vasilache

Horia Moculescu

plină maturitate, ca vîrstă! Intensele studii făcute asupra folclorului nostru (artistul este cercetător la Institutul de folclor), i-au marcat — în mod clar — cariera compozițională. Și în acest cvartet este pilduitor modul în care el tratează, prelucurează și chiar re-crează folclorul, iar ritmica și apeliul său deosebit pentru jocul popular constituie, de asemeni, alte elemente care asigură linia creatoare, ca și succesul, ce i-a adus **Premiul Uniunii Compozitorilor** pe anul 1985.

● Trei maeștri, adevărați creatori de școală, conferențieri universitari **Ștefan Niculescu**, **Anatol Vieru** și **Aurel Stroe**, se dovedesc neosteniți, iar în anul acesta ne-au dăruit, fiecare, cite o bijuterie a genului cameral. Astfel,

„CANTOS”,

simfonie concertantă pentru saxofon și orchestră, scrisă la solicitarea marelui saxofonist francez **Daniel Kientzy** și interpretată de el, în primă audiere, continuă stilul creator pe care îl cunoaștem mai de mult vreme la **Ștefan Niculescu**. Formată din opt secțiuni, cuprînzînd un aparat orchestral cameral, ce folosește doar grupe de 3-4 instrumentiști, fiecare partidă fiind folosită periodic — în funcție de instrumentul solist, care schimbă patru tipuri de saxofoane (sopranino, alto, tenor, bariton), la care se adaugă percuția și corzile, lucrarea stăruie asupra muzicii modale —

nînd încercatului compozitor **Anatol Vieru** a obținut și el **Premiul Uniunii Compozitorilor**, în anul care, iată, aproape s-a încheiat. În cazul de față, Vieru parăsește rigoarea sa obișnuită și aduce un suflu aleatoric, avînd deplină încredere în posibilitățile improvizatorice ale interpretelor. Dincolo de aceasta, el alternează momentele instrumentale solistice cu un discurs monodic, suprapunînd apoi diferite linii melodice, vîdînd în tot ce face nu numai talentul și meșteșugul care l-au consacrat, ci și înțelepciunea creatorului care construiește și privește de pe un pisc semet desfășurarea și înlăntuirea perfectă a artei sunetelor.

● „QUINTANDRE”, cvintet pentru flaut mic, oboi, clarinet, fagot și corn, acest titlu mai neobișnuit, înmănunchează în el trei piese, care urcă, treptat, spre o formă tripartită. Temele arhaice folosite, ca și ingeniozitatea instrumentației, păstrarea stilului plin de neprevăzut, au făcut ca **Aurel Stroe**, care a creat minunatul opus în memoria marelui compozitor american de origine franceză **Edgar Varèse** (22 decembrie 1885, Paris. — 6 noiembrie 1965 New York, deschizător de drumuri în muzica conerată) să obțină un strălucit succes și să-și întregască distincțiile de pînă acum, cu un prețios **Premiu al Uniunii Compozitorilor** pentru anul 1985.

● Tînra și talentată profesoară **Doina Rotaru-Nemțeanu**

pere, dar și atît de multă poezie...

● „E TÎNĂR PĂMÎNTUL”, cantată pentru cor mixt și orchestră, lucrare distinsă cu **Premiul Uniunii Compozitorilor** pentru anul 1985, incheie suita noastră de prezentări din genurile simfonice, vocal-simfonice și camerale. Creatorul ei, conferențiarul universitar ieșean **Anton Zeman**, este, poate, mai puțin cunoscut melomanilor bucureșteni, datorită — desigur — unei mai slabe reprezentări pe afișele de concert ale Capitalei, dar apreciat la justa sa valoare de colegii săi, compozitori din întreaga țară, ca și de un numeros public din Iași, Timișoara, Cluj-Napoca, Oradea și Tîrgu Mureș. Inspirată de versurile poetului **Lucian Tușlagan**, muzica sa este accesibilă, luminoasă și, fiind dedicată Anului Internațional al Tineretului, folosește în discursul sonor citate din cîntecele și melodiile de dans ale diferitelor popoare.

● **Compozitor și dirijor** cunoscut, **Constantin Arvinte** a obținut **Premiul Uniunii Compozitorilor** pentru anul 1985 cu valorosul său cîntec patriotic „Congresul Comuniștilor Români” care are drept suport poetic versurile lui **Angel Cărsătea**. Muzica mobilizatoare, insufletită, inamică, meșteșugul de care a dat întotdeauna dovadă, folosirea intonațiilor folclorice — în care este maestru — au făcut ca această lucrare să devină una din reușitele de seamă

O știință care câștigă teren: Medicina nucleară

Maior doctor Ioan Codorean; specialist în medicină nucleară la Spitalul Militar Central; autor a peste 80 de lucrări științifice, publicate în țară și peste hotare; cărți: „Insuficiența cardiacă” (sub redacția Cezar Macarie, Dan Dominic Ionescu), Editura Militară, 1982, „Imagina scintigrafică în practica clinică” (cu Gheorghe Bugeag), Editura Militară, 1985, „Tratat de oftalmologie” (sub redacția Mircea Olteanu), în curs de apariție, Editura Medicală; membru al Societății europene de chirurgie oncologică (1985).

— Citiți ani aveți, tovarășe doctor?

— 41, de ce?

— Pentru că mi se pare că sinteți prea tânăr pentru o carte atât de importantă cum e, susțin specialiștii, „Imagina scintigrafică în practica clinică”!

— Vă rog să rețineți că nu-i numai cartea mea, ci și a colegului Gheorghe Bugeag din Galați, care se ocupă tot de medicină nucleară.

— Doctorul Bugeag e mai în etate?

— Sintem de-o vîrstă.

— Vedeti! Cînd ați avut timpul necesar să aflați ați-tea, să adunați atitea date?!

— În ceea ce mă privește, e simplu: în cei 10 ani de cînd lucrez ca medic specialist în medicină nucleară la Spitalul Militar Central.

— Am înțeles. Să nu intrăm în amănunte pînă nu precizăm o chestiune: ce oferă medicina nucleară în plus, dacă oferă, față de medicina clasică?

— Să explic mai întîi ce e medicina nucleară, nu?

— Definiția ei sună așa: „ramură care folosește radioizotopii în stabilirea diagnosticului și aplicarea tratamentului”.

— Ea etalează posibilități de diagnostic și tratament competitive cu cele clasice, uneori chiar superioare, fiind o știință interdisciplinară care pune la dispoziție mijloace de investigație rapide, precise, inofensive și confortabile. Ea e, de fapt, o pagină mai nouă a medicinei clasice.

— În ce sens e interdisciplinară?

— Bazîndu-se pe radioactivitate, ea provine, logic, din chimia nucleară, dar mai implică, pe lîngă chimie, fizică, electronică, biologie, automatică, informatică etc.

— Am o nedumerire: dacă se bazează, cum ziceți, pe radioactivitate, de ce e considerată o ramură nouă, doar soții Curie au descoperit poloniul la sfîrșitul secolului trecut?!

— Exact, în 1898. Dealtfel, prima utilizare a unei substanțe radioactive în scopuri medicale n-a întîrziat mult, francezii Danlos și Bloch tratînd cu radiu o leziune tuberculoasă cutanată încă în 1901. Începuturile au fost însă timide și adevărată detență a medicinei nucleare, legată de progresul tehnologic, s-a petrecut abia după război.

— Noi, românii, putem vorbi despre precursori în acest domeniu?

— Da, fără teama de a fi contraziși. În 1955, bunăoară, cînd s-a ținut la Geneva prima conferință pentru folosirea energiei atomice în scopuri pașnice, C.I. Parhon, Ana Aslan și colaboratorii au prezentat cea dintîi lucrare românească din sfera izotopilor, referitoare la acțiunea novocainei asupra funcției tiroidiene. În tratatul său intitulat „Medicina nucleară. Diagnostic și tratament”, tipărit în 1963, colegul meu Tiberiu Pop, care e șeful unității nucleare de la Spitalul „Panduri”, includea pe lista promotorilor noii discipline cîțiva profesori iluștri, între care pe Octavian Fodor, Theodor Burghel, Tiberiu Spirchez, Benedict Gheorghescu și Constantin Arseni.

Deci, noi, cei de azi, generația mai tină de medici nucleariști putem invoca o tradiție bogată. Nu doar atît: ne mindrim cu ea și vrem să fim la înălțimea ei.

— O clipă! Simt nevoia să intervin pentru a le spune cititorilor că sinteți nu numai coleg cu doctorul Tiberiu Pop, ci și consătean! Așa-i?

— Se întîmplă ca amîndoi să fim ardeleni, din aceeași comună, Bobilna, intrată în istorie pentru răscoala din 1437.

— Deci nu m-am înșelat.

— Vă rog să reluați.

— Faptul că România s-a bucurat, încă din 1957, de serviciile unui reactor nuclear de cercetare și producție, fiind între primele 10 țări din lume cu asemenea instalație, a înlesnit mult pătrunderea și afirmarea medicinei noastre nucleare, care deține, și azi, o poziție respectată, nu o dată prioritară, pe plan mondial. Îmediat după întemeierea Institutului de Fizică Atomică, în 1956, academicianul Horia Hulubei a organizat acolo un curs de utilizare a radioizotopilor în medicină, deschis medicilor și farmaciștilor militari.

— Încă puțină istorie nu strică: de cînd e în funcțiune cea mai veche unitate de medicină nucleară din România?

— În 1958 a luat ființă, la Institutul oncologic, primul laborator autorizat de izotopi radioactivi din rețeaua medicosanitară. În anul următor s-a înființat cel de la Institutul de endocrinologie, pentru ca în prezent să funcționeze, în Capitală și în teritoriu, peste 50 de astfel de unități, majoritatea inaugurate după 1965, adică în anii Epocii Ceaușescu, cînd știința medicală românească a înregistrat, în toate compartimentele ei, progrese uriașe. În medicina militară aceste progrese sînt cu atît mai evidente cu cît armata acordă o deosebită atenție dotării materiale și formării de cadre cu înaltă calificare.

— Dumneavoastră, tovarășe doctor Codorean, ce formație aveți, ce specialitate?

— Sint radiolog. E, dacă-mi pot permite să afirm așa ceva, un avantaj. Un altul ar consta din faptul că am avut și am privilegiul să lucrez într-un spital care, deținînd multe secții, îmi poate pune la dispoziție, și îmi pune, un material clinic bogat și divers.

— S-o luăm metodic: ce-ar însemna că proveniți din radiologie?

— În această disciplină, imaginea joacă un rol decisiv. Aparatură de ultimă oră există peste tot, cameră de scintilație „Picker” au japonezii, au americanii, avem și noi, cheia succesului ține de interpretarea imaginii, cu care trebuie să fii cît mai familiarizat. Cel mai obișnuit cu imaginea e, orice s-ar zice, tot radiologul.

— Al doilea avantaj?

— Un așezămint medical de amploare Spitalului Militar Central oferă mult mai multe posibilități de investigație decît altele. În ceea ce ne privește, colaborăm cu toate secțiile S.M.C. și dacă se poate vorbi, cu măsură firește, despre interesul pe care l-a stîrnit în lumea medicală „Imagina scintigrafică”, atunci una din explicații, cea dintîi, de aici vine.

— Adică, dacă pricep, de la abundența și varietatea cazisticii, da?

— Exact. Am să mai dau un exemplu: toate cazurile pe care le operează generalul maior Mircea Iacob, somitate a neurochirurgiei, sînt scintigrafiate, fără excepție.

— Încet, încet, am ajuns și aici: ce e o scintigrafie, tovarășe doctor?

— Se administrează pacientului un radiofarmaceutic care, avînd tropism pentru un organ, un proces sau o leziune, e captat electiv, în raport cu capacitatea funcțională a elementului vizat. Radiațiile gamma pe care le emite redau pe ecranul osciloscopului, sub formă de imagine scintigrafică, distribuția lui spațială, oferînd informații despre morfologia și funcția organului respectiv. Fără a intra în amănunte, menționez că aparatura de care dispunem, camera de scintilație, calculator etc, permite înregistrarea și redarea unor fenomene care se produc extrem de rapid. O revoluție cardiacă, de pildă, durează 0,8 secunde.

— Am înțeles. Cum se administrează substanțele radiofarmaceutice?

— De regulă, se injectează. — Cît timp se scurge între injectare și obținerea imaginii?

— Depinde. Pentru ficat, intervalul de vizualizare, așa se cheamă, e de 20—30 de minute. La os, timpul crește pînă la 3 ceasuri, dar bolnavul nu stă lîngă aparate, își vede de treabă.

— Deci scintigrafia e foarte rapidă, e clar. Dar ea mai e, scrie însuși profesorul doctor docent Victor Ciobanu în prefața „Imagini”, „cap de serie al metodelor moderne de explorare noninvasivă a organelor interne”. Adică?

— O scintigrafie de ficat, asta cred că spune totul, iradiază de 10 ori mai puțin decît o banală radioscopie pulmonară.

— Eram convins că e exact invers!

— De-aici și provin, fertați-mă, reținerile față de scintigrafie. Din necunoaștere. Lumea, care nu știe ce și cum, se sperie: „adică ce, să mă iradiez, să mă expun?!” Lucrurile nu stau deloc așa, mai ales de cînd lucrăm, și eu lucrez în mod curent, cu tehniciu 99 metastabil, un izotop produs în țară, la Măgurele.

— Ce-i cu acest tehniciu 99?

— Am renunțat la aur și la indiu, constatînd virtuțile tehniciului: timp de înjumătățire scurt, emisia unei singure cuante gamma, energie joasă etc. Aurul, ca să vă satisfac curiozitatea, emite și radiații beta, care în scintigrafie nu se folosesc, nu interesează. Numai că, emise, iradiază bolnavul mai mult decît e necesar.

— Există, ca să fii și mai explicit, vreun risc?

— Nici unul.

— Tovarășe doctor Codorean, dați-mi un exemplu din care să reiasă limpede că scintigrafia completează și amplifică performanțele diagnosticului paraclinic.

— Ea e prioritară față de metodele obișnuite în detectarea afecțiunilor osoase. Modificările osoase sînt depistate radiografic cînd pierderile locale de calciu se ridică la 30 pînă la 50 la sută. Pînă atunci, radiografia nu e concludentă, ea evidențînd doar consecințele procesului patologic indus în os. Scintigrafia vine cu un timp sau cu mai mulți înainte, vizualizînd însuși procesul metabolic.

— În ce fel?

— Radiotraserul e captat la nivel biochimic, dînd informații înainte ca modificările calcice să se producă și să se demaște radiologic. Asta duce, în cancerule de prostată, de sin, în cele bronhopulmonare, care implică modificări osoase, la un diagnostic precoce și, totodată, la măsuri terapeutice adecvate.

— Să adaug că, în urma unor lucrări din domeniul oncologiei osoase, întocmite în colaborare cu generalul maior profesor doctor docent Gheorghe Niculescu, ați fost ales recent membru al Socie-

tății europene de chirurgie oncologică. Felicitări.

— Dacă tot ați început o treabă, duceți-o pînă la capăt!

— ?!

— Scrieți că alți 2 colegi ai mei din Spitalul Militar Central, Lucreția Cotună și locotenent colonel doctor Silviu Diaconescu, au fost onorați cu aceeași alegere.

— Mă conformez și-i felicit și pe dînsii, observînd încă o dată că Spitalul Militar Central a fost și a rămas un avanpost al științei medicale românești. Continuăm, da? Ce evaluări mai permit radiotraserii?

— În cardiologie, noutățile sînt socotite, fără exagerare, uimitoare: detecția ischemiei miocardice, evaluarea viabilității tesutului miocardic, a tulburării hemodinamice coronariene, determinarea fracției de eiecție a ventriculului sting, aprecierea performanței ventriculare în repaus și la efort etc.

— Lăsînd cardiologia?

— Chiar în spitalul nostru, am izbutit să codificăm tehnicile care atestă diagnosticul de hepatită cronică. După explorările biologice, transaminaze, tymol, electroforeză etc., adăugate semnelor clinice, posibilitatea de diagnostic merge, susțin statisticile cele mai autorizate în materie de hepatologie, pînă la 60—65 la sută. Corelată cu aceste date, scintigrafia ridică procentajul de diagnostic pînă la 85—95 la sută, dovedînd o dată în plus rolul ei prioritar.

— Și punctia bioptică? Parcă e lămurea cel mai bine într-o hepatită?

— Față de punctia bioptică, grevată de riscuri, greu acceptată de bolnavi, scintigrafia e noninvasivă. Elimină durerea.

— Scintigrafia a ajuns departe, mai poate ea progresa?

— Camera de scintilație a fost, la timpul ei, o realizare tehnologică de vîrf. Tomograful computerizat de emisie însă, care începe să se răspîndească, funcționînd pe același principiu, înlesnește vizualizarea organelor în plan tridimensional, pătrunzînd în interiorul lor, în intimitatea lor.

— Cum?

— Pe „felii”. În plus, oferă și date funcționale, completîndu-le pe cele morfologice. Acuratețea diagnosticului capătă dimensiunile unei performanțe.

— E adevărat că scintigrafia poate interveni și în recuperarea mai rapidă a sportivilor de performanță?

— Într-o comunicare alcătuită împreună cu doctorul Barbu Alexiu, am îndrăznit să afirmăm asta! Am urmărit, timp de 6 luni, un lot mai larg de sportivi de la Steaua, hocheiști, fotbalști, voleibaliști, rugbyști și baschetbaliști, folosînd scintigrafia în evaluarea afecțiunilor articulare și, parțial, osoase. Afecțiunile existau, de vreme ce existau durerile, dar ele nu puteau fi justificate din punct de vedere radiologic. Pe film, ca să zic așa, nu se vedea nimic.

— De-aia a terminat Steaua turul campionatului de fotbal fără înfrîngere?

— Nu e nici o legătură, dar nici loc de glumă! Ajutat scintigrafic, astfel de traumatisme, întinderi, leziuni sinoviale etc, pot fi mai repede și mai complet recuperate.

— Tovarășe doctor Codorean, pentru o cît mai deplină edificare, cît costă o astfel de cameră? Dar un calculator?

— Înțeleg unde bateți, dar am să vă răspund altfel.

— Dacă preturile sînt mari, și bănuiesc că sînt, această escaladă tehnologică nu amenință să conducă oare la împovărarea economică a asistenței medicale?

— E una din obligațiile noastre de căpătîi, și nu abdicăm de la ea, să examinăm progresul și prin prisma raportului dintre cost și beneficiu. Iar pentru a avea în spitalul nostru o unitate puternică de medicină nucleară, partidul și statul au investit sume considerabile, punînd omul și sănătatea lui mai presus de orice. Dar toți acești bani, vă asigur, au o deplină acoperire.

— Cum?

— Prin beneficiile aduse sănătății publice.

— Asta o știu, dar nu asta v-am întrebant!

— Și mai concret? Fie: o scintigrafie hepato-splenică, codificată de Ministerul Sănătății, costă 110 lei. Una renală coboară la 65 de lei. Aveți idee cît costă o urografie așază clasică?

— Nu.

— Vă spun eu: mai mult. Iar informațiile pe care le furnizează scintigrafia sînt evident superioare. Recunoscute ca atare.

— Colegii dumneavoastră, medicii, cunosc toți această situație?

— Acum, da. Ce să vă zic că, în urmă cu ani, un distins coleg, care ulterior m-a ajutat mult și cu care am colaborat și colaborez cu deosebit succes, s-a uitat la o imagine și m-a luat la rost: „Codorene dragă, ce vezi tu în puricii ăștia?!” Apoi, convingîndu-se, a devenit un adept al scintigrafiei, lucrările întocmite împreună, cele privitoare la hepatitele cronice, bucurîndu-se de un mare succes.

— N-am să vă cer numele colegului, dar am să vă cer altceva: să-mi spuneți care e sursa acestei rezerve?

— Rezerva s-a cam spulberat. Cîtă mai e, tot mai puțină, provine din tot felul de prejudecăți. Dar ne găsim, asta e sigur, pe un drum bun.

— Ce statut universitar are medicina nucleară?

— De curs facultativ, deși peste tot în lume ea e, și nu de ieri, de azi, o disciplină de sine stătătoare. Cu catedre, cu reviste, cu organisme științifice etc. Va fi, sint convins, și la noi. Dealtfel, un prim pas a și fost făcut, în mai 1985 desfășurîndu-se, la „Fundeni”, cea dintîi Conferință națională de diagnostic imagistic în gastroenterologie.

— Adunînd ce ramuri?

— Medicina nucleară, ecografia și tomografia computerizată.

— Tot ce am discutat pînă acum se referă la evaluarea in vivo a diferitelor afecțiuni. Are medicina nucleară și aplicații in vitro? Adică în afara organismului?

— Ea nu înseamnă numai scintigrafie, ci permite și unele determinări extrem de precise, din lichidele biologice, a unor parametri biochimici cu valoare diagnostică deosebită în depistarea în faze incipente, încă nemarcate clinic, a unor substraturi patologice. Dealtfel, pentru o cercetare din această sferă a radioimunologiei, două femei, Berson și Yallow, au primit în urmă cu cîțiva ani Premiul Nobel.

— Mai concret, ce-au făcut?

— Marcînd cu un izotop radioactiv elementul anticorp din reacția imunologică antigen-anticorp, au obținut rezultate de interes excepțional în identificarea cantitativă a unui mare număr de antigene. În temeiul acestor descoperiri, reușim și noi în mod curent, la Spitalul Militar, să depistăm, prin intermediul unei baterii complete de teste radioimunologice, o serie de boli în stare precoce. Afecțiuni tiroidiene, anemii, neoplazii etc.

— Am început cu cartea dumneavoastră, cu ea să terminăm: să fie apariția ei un eveniment?

— Iarși am să vă răspund indirect, fără ca asta să fie o falsă modestie, căci eu știu bine ce sînt și cît datorez, imens, colectivului în mijlocul căruia muncesc, alături de biolog Cornelia Uleu și de Cecilia Canciu și Ioana Hrabovschi, asistente. Aveți aici citeva cărți socotite de referință în materie, „Nuclear Medicine. Focus on Clinical Diagnosis”, scrisă la New York în 1980, „Nuclear Medicine Procedures”, editată un an mai tîrziu, la Saint Louis, tot în America, „Freeman and Johnson's Clinical Radionuclide Imaging” din 1984, ce observați?

— Nimic! Cred că dacă le-aș răsfoi și 5 zile tot n-aș putea să mă pronunț!

— Imaginile sînt rare și, în general, mai puțin concludente decît cele din cartea românească, iar iconografia e net mai săracă. Sintem deci, fără laudă, competitivi, iar recentul Congres al științei și învățămîntului a deschis și cercetării noastre, medicinei nucleare, noi posibilități, noi orizonturi, mai largi, mai cutezătoare decît oricînd.

— Nu-mi rămîne decît să vă mulțumesc și să vă doresc un 1986 și mai rodnic!

VIDIU IOANIȚOIA ■

• Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități •

„De Anul Nou — numai de bine!”

...Se incheie încă un an, stimate cititori — și realizatori de fapt ai paginii „Flacăra la dispoziția dumneavoastră” (sau pur și simplu: „F.L.D.D.” — așa cum e denumită ea în traficul săptămânal existent între coridoarele redacției, și tipografie), un an plin de împliniri și speranțe, de comunicări reciproce, un an de fructuos dialog. Sperăm, reciproc avantajos. Și în care, mai ales, subliniem acest lucru, atât dumneavoastră cit și noi am beneficiat de sprijinul consistent și prompt al celor mai diverse organisme cărora ne-am adresat — sau v-ați adresat, prin intermediul nostru — în rezolvarea unor probleme de interes general sau particular, în luarea în considerație a unor propuneri, pentru transcrierea acestora în viață.

Fie-ne permis — în acest ultim număr al anului — să părăsim tonul sec, de altfel strict necesar redacției unei astfel de pagini, în favoarea unor comentarii mai colorate, mai calde, am îndrăzni a spune: sintem, totuși, în prag de AN NOU! ... Așadar:

■ Lui Aurel Dinu din Brăila căruia, analizându-i-se situația locativă de către biroul permanent al Consiliului popular municipal, s-a constatat că, într-adevăr, aceasta este nesatisfăcătoare și, drept urmare, i s-a atribuit o garsonieră, în ansamblul Dorobanților, blocul B-6. Îi rugăm, dacă va crede că este necesar, să închine un pahar cu vin, de revelații și pentru toți cei care i-au prilejuit bucuria aceasta, a unui cămin.

■ Un „fost” necăjit (Emil Radu din Arad, blocul 245, scara C., apartamentul 12 — care sesiza că blocul în care locuiește, dintr-o întinzere nejustificată, nu este racordat la rețeaua de gaz metan), se poate bucura: Consiliul popular municipal Arad ne transmite că blocul respectiv, în care locuiește E.R., a fost racordat la rețeaua de gaz metan, fiind executate și legăturile la apartamente; de asemenea s-au efectuat în zonă lucrări de sistematizare și amenajare a căilor de acces pentru deschiderea unei rețele de magazine și unități prestatoare de servicii.

■ Mă numesc Ioan Bologa, domiciliul în strada Liliacului nr. 5, Mediaș: Știm cu toții, este un imperativ pentru fiecare cetățean — că trebuie să facem economii la curentul electric. Dar, iată că în Mediaș nu se găsește în comerț, cam de mult timp, becuri de veioze...! Ce facem, citim un roman la un bec de 150 wați?!

Citeva răspunsuri posibile: a.) — nu citiți romane la 150 w., s-ar putea să uitați numele autorului; b.) — folosiți, drept sursă luminoasă a veiozei, unul

dintre becurile instalației electrice pentru pomul de iarnă, pe care v-ați procurat-o cu siguranță, atenție: folosind astfel veioza, luminile pomului de iarnă nu mai funcționează; c.) — de unde ați procurat becul în cauză?! Și un singur răspuns real: stimatei tovarăși din Mediaș faceți, totuși, ceva! O mică sursă de lumină, introdusă în circuitul comercial firesc poate echilibra, prin sumum, o mare risipă energetică.

■ Fără comentarii: „Vă scriu aceste rânduri pentru că, mărturisesc, sint un om care nu poate fi ușor convins; dar am vizitat nu cu mult timp în urmă complexul sportiv „Voința” din Capitală: auzisem de la alții de existența unui „caz special”, dotat cu o rară ambiție, dar — mea culpa! — nu eram sigur că poate fi chiar așa; lungul drum parcurs pînă la stadion a fost răsplătit din plin. Nicolae Popcov există și luptă în continuare cu handicapul său poliomicelitic. Tocmal atunci — 12 XI — avea „ceva ușor”, cum spunea chiar el: 3000 metri. Curios, m-am uitat la ceas: după cele 7 ture și jumătate ceasul meu marca 15 minute și 23 secunde! Frumos pentru un handicapat fizic, nu credeți?... Am stat de vorbă după antrenament cu Nicolae Popcov, tehnician la Institutul politehnic București. Mi-a mărturisit că iubește alergarea ca pe o a doua natură, că face „bicicletă” acasă și recomandă tuturor această formă simplă de fortificare fizică, făcînd el și după spusele sale circa 10 kilometri pe ședință, în 21—22 minute. Exemplul său merită a fi subliniat cu majuscule, poate fi chiar întreprins asupra metodelor de antrenare psiho-fizică, cu ajutorul — a subliniat tot N.P. — celor de la C.S. „Voința” — București. Cu deosebită stimă: Eugen Nițu, bd. Energeticienilor 27.”

■ Preluînd o notificare scrisă, sosită la redacție din partea Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor, vă comunicăm stimată Gheorghe Dobre din comuna Nucet, județul Dimbovița, că dosarul depus de către dumneavoastră pentru pensionare la limită de vîrstă, înregistrat cu nr. 17984 la Oficiul de pensii al județului, a fost rezolvat în sensul propunerii de ieșire la pensie, începînd cu data de 1 ianuarie 1986. Vă dorim, la rîndul nostru — așa cum se obișnuiește în astfel de cazuri — un „baston de aur”, sprijin al unei noi tinereți pe care o veți începe abia de acum înainte: multă sănătate!

■ O veste bună și pentru Elena Pirjol din București, strada Timișana nr. 9: în ședința de lucru a biroului permanent al Consiliului popular al municipiului București, re-

analizîndu-se situația locativă a dumneavoastră, s-a dispus prelungirea cazării provizorii în municipiu pe timp de 12 luni; urmează ca în acest rînd să vă rezolvați problemele legale legate de stabilirea domiciliului dumneavoastră definitiv. O șansă vi s-a dat, folosiți-o!

■ De la telefoane, trei vești bune:

1. — Vă facem cunoscut că scrisoarea numitului Marin Maria, domiciliat în strada Visternicul Stavrinov 153, scara II, ap. 75 — prin care acesta solicita instalarea unui post telefonic la domiciliu — a fost rez-

Scrisoare

Citesc în Cronică Radio-TV. din revista Flacăra, nr. 51/20. XII. 1985: „N-am găsit în programul de săptămîna trecută un Moment poetic dedicat lui Nichita Stănescu.”

Intr-adevăr, numele lui Nichita Stănescu nu apare în programul Moment poetic, în cea săptămîină fiind menționat la alte emisiuni. Eu credeam că totuși un cronicar radio face în primul rînd cronica emisiunilor ascultate și nu (numai) a programului Tele-radio. Pentru informarea corectă a cititorilor (mai ales că această cronică a apărut după și nu înainte a celei săptămîni), cronicarul, după ce a răsfoit programul, ar fi trebuit să albe curiozitatea să asculte și Momentul poetic. Ar fi aflat atunci că emisiunea de luni, 9 decembrie a.c., ora 22.30 a cuprins versuri de Nichita Stănescu în lectura actorului Ovidiu Iuliu Moldovan, iar cea de vineri, 13 decembrie, în pauză de concert, versuri de același poet, în lectura actorului Victor Rebengiuc.

Programul Tele-radio poate fi un ghid, dar el nu suplînește emisiunile. Dacă ar fi avut curiozitatea să asculte și emisiuni, cronicarul ar fi avut surpriza să constate că Nichita Stănescu și alți mari poeți români sint o prezență permanentă în emisiunile de poezie. Și nu doar la aniversări și comemorări.

Vă mulțumesc.

DAN VERONA

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11 — 14.

Ghigrea, din municipiu; Ioan Iftode, Spria, Bacău; Dănilă Savunpeț, Iași — și încă altele, spațiul nostru tipografic neîngăduindu-ne o înșiruire „în extenso”.

■ Intreprinderea de frigidere Găești: „Urmare sesizării tov. Florea Boeșă din Arad, apărută la rubrica... (F.L.D.D.), vă comunicăm că s-au transmis nimitului instrucțiunile de folosire a congelatorului. Menționăm că la secția Service a I.F. Găești, numitul F.B. nu a solicitat instrucțiuni, așa cum specifică în scrisoarea trimisă dumneavoastră.”

Tarasi: bine că e bine, dar — stimatei și „calzi” tovarăși ai icebergurilor noastre diurne — nu este, oare, firesc, ca la fiecare dintr-un astfel de agregat să se găsească și instrucțiunile respective?! „Sorcova, vesela/ Mi-am luat un frigider / Instrucțiunile mister! / Bag în priză, apă — ioc / Nu răcește mai deloc / Dau să scot, dar o las moartă / Apa e de-acuma, fiartă...!”

■ Matilda Buldur, din Craiova, strada bd. Titulescu, bloc G, scara A, apartamentul 6, ne scrie: „Olteneacă fiind, prin natura serviciului meu am avut ocazia să călătoresc pînă multe orașe ale țării, multe dintre acestea fiind capitale de județ; mărturisesc că nu am găsit încă un corospondent noulu pentru cratoavean construit în zona străzii Unirii, adică nu am putut afla ceva mai frumos decit noua arhitectură din capitala Băniei, propusă și realizată, în timp, sub ochii mei. Credeți că propunerea mea — aceea de a se organiza, anual, un concurs, sau mai bine zis o întrecere de genul, să-i zic eu, acum: „Cel mai frumos centru urban al anului 1986...” — ar fi deplasată?!”

Dimpotrivă: subscriem, cu întreg sufletul, acestei idei!

...Și încheiem, iată, cu aceste câteva rînduri primite la redacție: „Cu ocazia Anului Nou 1986 vă transmit cele mai calde salutări și urări de bine, precum și succese în activitatea pe care o desfășurați, urîndu-vă tradiționalul LA MULȚI ANI!” (semnează, pe spatele unei superbe ilustrate: Alexandru Lovasz — localitatea Reteag nr. 650 — județul Bistrița Năsăud).

Pagină realizată de HORIA PATRAȘCU

Fotografiile de DINU LAZAR

La Bucur-Obor, ca-ntr-o casă a modei

Dacă reclama e sufletul comerțului, atunci cine e sufletul reclamei? Mi-am pus această întrebare mai serile trecute, la tradiționala, de-acum, paradă a modei de la marelui complex comercial Bucur-Obor. Cum întreprinderea și-a onorat sarcinile pe cincinal încă de la 29 noiembrie, cum indicatorii planului anual se realizează și ei și cum, în aceste zile, febra cadourilor aduce cumpărătorii, mai numeroși și mai chelțuitori decit oricînd, pentru ce, s-ar fi putut întreba cineva, această bătaie de cap?! Pentru ce această alergătură la care, în fine, nu te obligă nimeni, pentru ce acest efort, căci nici nu ne închipuim noi, privitorii, din cite lucruri mari care pot să-ți scape și din cite lucruri mici care-ți solicită inima ca un urcșu pe Himalaia nu se alcătuieste acest spectacol, această vitrină insuflită care se cheamă parada modei. Cu-atît mai mult cu cit nu dispui de un spațiu anume, nu ești dotat cu un știu ce mijloace tehnice speciale, nu ai, cum au alții, un serviciu anume pentru astfel de acțiuni, pe care, iată, le faci, e puțin spus, bine, în spațiul și în fluxul obișnuit al producției, cu mijloace proprii ale activității de fiecare zi, cu entuziasmul descoperit în colectivul de muncă și al unor colaboratori.

Pentru ce? Mi-ar fi putut

răspunde Gabi, Ana, Nadia, Mirela, Cristina, care, suplînute de colege, și-au părăsit raioanele unde lucrează pentru ca timp de citeva zeci de minute să arate cumpărătorilor ce tricotașe și confecții, ce rochii, ce jachete, ce îmbrăcăminte sport și ce paltoane sau pantaloni se poartă în iarna aceasta; mi-ar fi putut răspunde cei doi tineri lucrători ai magazinului, Miha și Vali, care au înfăișat noutățile modei pentru bărbați sau chiar cei trei copii — admirabili în această trudă la locul de muncă al părinților — care ne-au dat a înțelege că inspirația creatorilor din întreprinderile noastre de confecții și tricotașe, fie ele din București sau din țară, se arată tot mai fertilă și în privința celor mici și frumoși oricum.

Alegînd dintre numele pe care, în minuțioasa și colorata sa prezentare, Ion Ghițulescu nu le-a rostit, dar a căror contribuție la reușită a lăsat să fie subînțeleasă, aș fi putut s-o întreb pe Mariana Voinicu de la Serviciul comercial Textile-încălțăminte pentru ce și-a sacrificat atîtea și atîtea ore din timpul ei liber, zbatîndu-se, după aprecierea colegilor, cel mai mult ca totul să iasă cit mai bine. „Nu v-a plăcut?!” mi-a adresat ea întrebarea mirată, divulgînd prin aceasta că motivația strădanilor sale și ale tuturor celorlalți este tot

una cu sursa satisfacției adevărate a lucrătorului din comerț: mulțumirea cumpărătorului.

Marian Bogdan, director adjunct al marii întreprinderi comerciale, în grija și strădania căruia s-a aflat și această paradă a modei ar fi fost, bănuiesc, omul cel mai în măsură să-mi deslușească, cu argumentul competenței și experienței toate detaliile de care aș fi avut nevoie pentru a-mi răspunde eu însumi la întrebarea sugerată de spectacolul acesta, oferit în interiorul unui magazin, cu oamenii și produsele magazinului în fața cumpărătorilor obișnuiți sau întâmplători ai magazinului, cu privire la motivele ce-l fac pe oameni să-și refuze viața comodă. L-am urmărit tot timpul, alături de colegii săi din conducerea magazinului, cum veghea pas cu pas, cu atenția încordată, realizarea scenariului, cum se preocupa pentru prezența scenică a actorilor ca și pentru a asigura vizibilitate fiecăruia din zecile de spectatori și cum, la sfîrșit, ca-ntr-o anchetă sociologică, se interesa de ecoul stîmrit, dînd prompt și bucuros oricui i se adresa detalii despre colorit și mărimi, despre calitate și prețuri, despre raionul la care pot fi găsite imediat.

Și n-am mai întreprins nimic: Oamenii care-și iubesc meseria și cărora le place să-și facă n-au timp de explicații. Sufletul reclamei? Neîndoielnic, priceperea și dragostea de profesie a celor care fac comerțul.

A. NICOLAE

Bucurii esențiale

„Am avut de curind o mare bucurie pe care vrem să v-o împărtășim și dumneavoastră: ni s-a repartizat un admirabil apartament de trei camere. Anul Nou ne va găsi în casă nouă. Până atunci vom aranja toate camerele. Curățenia aproape am terminat-o.”

(Cristina și Călin Plețaru, calea Cringași nr. 10, blocul 19 A, scara 1, etajul 1, apartamentul 4, București)

Mai estompat ori mai intens, omul care se instalează în casă nouă trăiește sentimentul întemeierii. Mai ales dacă e vorba de un tinar. În București sînt numeroase familii de tineri care — asemenea celor din imaginea alăturată — au primit anul acesta locuința nouă. În primele 11 luni, 16 000 de familii au trăit evenimentul. La Centrala Antrepriză Generală Construcții Montaj București (director general ing. Petre Emilian Petroșanu), stadiul construcțiilor de locuințe este următorul: zi de zi. Această activitate reunește eforturile a vreo 19 000 de oameni, dintre care 14 000 sînt chiar bucureșteni. Mai bine de 15 meserii se cuprind în ceea ce numim indeobște constructori, de la zidari și dulgheri pînă la mozaicari și geamgii. Centrala, care execută și alte lucrări, nu doar construiește de case, și care are binișor peste 30 000 de oameni în total, și-a realizat pînă în prezent 8 500 de locuințe de serviciu (apartamente și garsoniere), iar în cămine de nefamilisti are 9 000 de locuri pentru oamenii săi. Bucuria intrării în casă nouă a fiecărei familii se întemeiază, în penumbră, pe munca — anonimă pentru omul care primește repartiția și cheile — a acestor mii de muncitori care lucrează zece ore în medie pe zi tot anul. Se construiește intens, blocurile Capitalei sînt din ce în ce mai frumoase. Con-

tribuie la aceasta, hotărîtor, fantezia creatoare și profesionalismul arhitecților de la Institutul Proiect București. O probază și blocurile date în folosință în 1985 în zonele Crîngași, Aviației, Lacul Tei—Cheile Zănoagei, Linăriei—Văcărești, Socului, Răcari—Miraj, Dristor—Unității, șoseaua Olteniței Nord, Rahova—Ferentari, Mărgeanului, ca să nu mai vorbim de

drumuri. În 1986 planul de apartamente crește la 30 000 (din acestea, 2 000 în comunele suburbane). Se vor construi apartamente cu suprafețe locuibile sporite și cu izolație termică îmbunătățită. Se vor încheia ori se vor apropia de terminare lucrările la ansamblurile arterelor Mihai Bravu, Socului, șoseaua Pipera (în zona cartierului Aviației), Văcărești.

ticipat la punerea în operă a proiectului, așa cum ne explica de curind tovarășul inginer Gheorghe Dan, directorul tehnic al centralei. Nu este singurul contract care demonstrează această conlucrare. Actualii studenți fac o bună școală participînd la realizarea contractelor și lucrînd chiar pe șantiere alături de mai vîrstnicii lor colegi.

Constructorii duc o viață aspră, în anonimatul de care vorbeam. Dar ei nu clădesc doar case. Cu truda lor — fie că sînt ori nu zidari — ei mai așază și un alt fel de cărămizi la temelie și în zidirea unei alt fel de lucrări: a uneia din cele mai calde bucurii din cite se întînesc într-o viață de om, aceea a clipeilor cu vorbe puține, în care o pereche de tineri intră pentru prima dată într-un apartament și știu ce se află, acolo, acasă la ei. Sigur că toate acestea se cuprind în limitele simple ale firescului, fac parte din starea normală a vieții. Numai că, poate, uităm uneori prețului, valoarea stării normale. Din tot ce se poate întîmpla pe lume, nimic nu este, de fapt, mai învăluitor prețios decît acest lucru banal: starea normală a lucrurilor. Pentru, că formulînd așa, această banalitate, acest fapt comun aproape nu observăm că este desprins din sfera înțelesului uriaș al cuvîntului pace.

DORIN GHERGHINESCU ■

Ei întemeiază cu ora, cu ziua, cu viața

acelea din centrul civic. În acest an s-au pus în funcțiune și remarcabile obiective social-culturale, între care Complexul comercial „23 August”, Piața Pantelimon — Defilului, casele de sănătate din Socului și Șerban Vodă, două școli, pe lângă spațiile comerciale de la parterul a numeroase blocuri. Tot muncitorii amintitei centrale sînt autorii unor importante lucrări tehnico-edilitare: pasajul Muncii, apeductul Arcuda-București (19 kilometri), apoi 31 de kilometri de rețele de apă, 30 de kilometri rețele de canalizare, 10 kilometri rețele de termoficare, 410 000 metri pătrați de

Specialiștii centralei cultivă permanent o căldă și rodnică legătură profesională de colaborare cu foștii lor profesori de la Institutul bucureștean de construcții. Atunci cînd, de pildă, pentru Piața Pantelimon-Delfinului s-a pus problema protecției unei uriașe cupole metalice, cum proiectantul consacrat era specializat mai ales în altfel de lucrări, acest proiect l-au elaborat cadrele didactice de la catedra de construcții metalice a Institutului de Construcții București, împreună cu studenții. Și tot împreună cu acești tineri, viitori ingineri constructori, au mers pe șantier, au par-

„Mă numesc Neaga Maria, am 25 de ani și locuiesc în satul Căpățineni, comuna Aref, județul Argeș. Aș dori să adresez mulțumiri doctorului Ioan Păunescu, doctorului Petrișor și întregului colectiv de cadre medicale de la secția de copii a Spitalului din Curtea de Argeș, pentru deosebita grijă și atenție pe care mi-au acordat-o de fiecare dată cînd am născut aici. Pe 21 decembrie am născut încă o fetiță a patra, o fetiță Valentina, și aș vrea să fac și eu o bucurie celor care au vegheat la sănătatea mea și a copilului. Cu mulțumiri, Neaga Maria.”

E o femeie normală, chiar drăguță și inteligentă. Față de vîrstă, are în plus o anume siguranță de sine, o anume maturitate. Aș zice chiar că, după cum gîndește și vorbește, este o mică Vitoria Lipan. S-a căsătorit la 16 ani, abia terminase școala de 10 ani în Corbeni. Cel care avea să-i fie soțul locuia peste drum de școală și se vede treaba că-i căzuse cu tronc puștoaica blondă cu ochi albaștri care cobora din rata de Aref taman în dreptul școlii și casei lui. Au întemeiat ceea ce se cheamă o căsnicie reușită. El e cu nouă ani mai mare și lucrează ca mecanic de întreținere. Și-au făcut casă în Căpățineni, peste drum de casa părintilor ei. De la început au croit-o pentru copii mulți — are cinci camere și toate celelalte acareturi. Desi — sau poate tocmai pentru că — fiecare din ei are numai cîte un frate.

În '76 se naște Lilliana, e acum în clasa a treia. Urmează Maria, e acum în clasa întâi. În '83 se naște Adriana — va împlini 2 ani pe 30 decembrie, adică peste trei zile. Iar cu nici o săptămînă în urmă s-a născut Valentina, al patrulea copil.

Viața de 25 de ani a Mariei Neaga este deja o poveste; alții nu și-o pot scrie sau spune nici la 50. Nu puteam să nu rețin aceste repere fundamentale de viață care sînt, pentru orice femeie, nașterea propriilor copii,

deși inițial nu m-a interesat o performanță demografică în sine, cît mai ales contextul social în care aceasta apare și, îndeosebi, se menține. Cu alte cuvinte, mă interesa acel spațiu din existența unui copil dintre poarta maternității și restul vieții sale. La Căpățineni, acest spațiu este generos,

a fiecărui copil. Copiii sînt primii și priviți aici la dimensiunea exactă a memoriei lor primordiale: de izvor de viitoare și putere a întregii nații române. Există un tacit cult pentru nașterea și creșterea copiilor. Ar trebui poate amintit că o vecină a Mariei, Lucia Enache are opt fete, că o altă

Satul cu cele mai multe vise pe cap de locuitor

populat cu toate datele cerute de o copilărie fericită. Oameni harnici și sănătoși, oameni gospodari și obișnuiți cu asprimea vieții dinspre munte, oameni care la binefacerile naturii au adăugat pecetea de noblețe a propriei lor munci — acești căpățineni de la poalele barajului care veghează asupra întregului ținut al Argeșului au știut să facă din satul lor o așezare demnă de civilizația pe care o trăim. Și cum sănătatea trupului și a casei și a așezării dă sănătate și seninătate gîndului și minții, deloc întîmplătoare sînt aici bucuria și dorința și speranța care însoțesc venirea pe lume

femeie din sat, Cătană Vasilica, are 12 copii (din care două fete sînt căsătorite) dar că recordul îl deține Maria Dobrin, cu 15 copii! Inșă, cum spuneam, nu căutam senzaționalul pe care-l reprezintă fiecare din aceste experiențe materne, ci elementul social comun pe care ele se întemeiază. La Căpățineni acest element social vine să incurajeze și să întîmpine această dorință a oamenilor de a avea mulți copii. Fiecare gospodărie este instărită, creșterea animalelor fiind preocuparea elementară a fiecărui locuitor, rare sînt curțile în care nu sînt cel puțin două vaci. Ai lu' Neaga au două vaci („aveam trei, dar

astă vară ne-a mîncat ursul o junincă”), au 15 oi, au doi porci („al treilea l-am predat la contract pe 4 octombrie”), au 15 curci și bătătura plină, de orătăni. Părinții lor de peste drum sînt singurii din sat care au o pereche de boi cu care fac treburile cîmpului sau lucrează în pădure, „la forestierii”, dar alții au cai. Satul este arătos, existența șantierului de la Vidraru repercutîndu-se în bine asupra veniturilor oamenilor, dar mai ales asupra ambițiilor lor de a trăi ca la oraș.

La 400 de familii există o școală generală de 8 ani, există cămin și grădiniță pentru copii, s-a construit un dispensar modern, deși mai exista unul în centrul de comună, la Aref. Cei doi medici, Dana Constantinescu și Florin Badea sînt adevărați luminători în această așezare care are, cred media de vîrstă printre cele mai mici din țară.

Toate aceste lucruri au fost răscolite de cele cîteva rînduri ale Mariei Neaga — un om frumos la chip și la suflet, cu care ți-e drag să stai de vorbă și care-ți intră, fără să vrei, în galeria de conștiință a acelor prieteni pe care, dacă nu i-ai fi cunoscut, ar fi trebuit să-i inventezi.

OCTAVIAN ȘTIREANU ■

„Am fost repartizați, după absolvirea Facultății de Mecanică, la Întreprinderea de Utilaj greu din Giurgiu. Acum, după numai cîteva luni de muncă aici, ne simțim de parcă am fi dintotdeauna ai întreprinderii și ai orașului. Dacă ar fi să alegem între satisfacțiile pe care ni le-a oferit acest an, am alege, fără ezitare, încadrarea într-un loc de muncă așa cum ne-am dorit cînd eram studenți.”

(Familia Anca și Doru Căpățînă)

Municipiu, care se reconstruiește din temelii, Giurgiu apare privitorului, mai ales celui obișnuit cu vechea-i înfățișare, drept un loc al marilor ambiții. Întreg procesul de schimbare a înfățișării localității a început odată cu construirea și, apoi, punerea în funcțiune a unor mari obiective economice, în primul rînd a Întreprinderii de Utilaj greu și a Combinatului chimic. Aceste unități, avînd dimensiuni și ridicînd probleme cum n-a cunoscut, pînă acum, municipiul de la Dunăre, au determinat profunde mutații de ordin economico-social. Începînd cu necesitatea construirii de noi locuințe, și continuînd cu acoperirea necesarului de forță de muncă în profesii absolut noi pentru giurgiuveni, așezarea aceasta a devenit, în ultimul deceniu și jumătate, dar mai ales de cînd a devenit și reședință de județ, un punct fierbinte, solidificînd din plin eforturile locuitorilor săi și ale celor veniți de pe alte meleaguri pentru a se stabili aici. Aceasta ar fi, în rezumat, prezentarea orașului făcută de un bărbat de nici patruzeci de ani, născut-crescut aici, muncind, după terminarea facultății, ca inginer și, în prezent ca director — unul dintre cei mai tineri din țară — al I.C.M.U.G., Lucian Iliescu. În biroul său am avut posibilitatea să stau de vorbă și

cu soții Anca și Doru Căpățînă, expeditorii scrisorii din care am reprodus un fragment, tot aici am avut prilejul să aflu gîndurile și speranțele unui alt stagiar, Nicolae Constantinescu, șeful unei formații — la numai patru luni de la prezentarea la post! — care urmează să realizeze reparațiile capitale ale unor utilaje extrem

de multă grijă, de atenția a parte cu care tratați proaspeții încadrati, fie că sînt absolvenți de școală profesională, de liceu sau de facultate. În 1985, în industria giurgiuveană au fost încadrati peste o mie de tineri, școlari — în liceele din oraș. La Liceul industrial nr. 2, de pildă, profesorul Ion Radu, directorul unității, ne spunea că,

Tineri bucureșteni care se simt bine la Giurgiu

de complicate și de diverse. Cei trei tineri, bucureșteni cu toții, se simt bine la Giurgiu; au locuri de muncă în conformitate cu pregătirea lor, li se arată multă încredere, sînt chiar solicitați să vină cu propriile idei, cu propriile soluții, astfel încît prezența lor ca specialiști să se facă și mai mult simțită. Din discuția purtată de ei cu directorul Lucian Iliescu am mai desprins și faptul, extrem de îmbucurător pentru noii veniți, că urmează a primi, pînă la sfîrșitul anului, și locuințe, astfel încît să poată sărbători revederea în propriile lor case.

Este vorba, la urma urmelor,

în afara unei cincimi din absolvenții — care au reușit la concursurile de admitere în facultăți —, restul promoției din acest an se află deja la I.C.M.U.G. și la Șantierul naval. Mai mult, resimțindu-se, nevoia, la nivelul marilor unități, de tineri pregătiți în școli profesionale, liceul amintit va repartiza Întreprinderii de Utilaj greu, în februarie viitor, 280 de absolvenți, iar peste încă un an, alți 240.

Și mai mult, este tot mai mare nevoie de constructori, mai ales avînd în vedere că, începînd din 1986, la Giurgiu va începe construirea viitoare zone centrale, fapt ce

presupune multă forță de muncă și o calitate a lucrărilor cu totul deosebită.

Da, în ciuda vechimii atestate de hrisoave, Giurgiu este un oraș tînar, sau, mai bine spus, unul cu vocația tinereții. Calitatea deosebită a muncii de formare a elevilor ca viitori muncitori și specialiști desfășurată în școli, precum și modul în care unitățile industriale se preocupă de continua desăvîrșire profesională a celor care intră pe porțile lor și cărora li se valorifică pregătirea și inițiativa — toate acestea, alături de care se cuvine așezată și efort. Lucrul acesta este bine înțeles atît de conducerea unităților economice și ale școlilor, cît și tinerii care activează acolo și de a căror harnicie și pricepere deinde viitorul însuși al orașului.

În 1986, la Giurgiu se vor crea peste 2 500 de noi locuri de muncă. Este o cifră care vorbește de la sine despre faptul că toți absolvenții școlilor din oraș, precum și toți cei repartizați aici după terminarea studiilor în învățămîntul superior vor putea beneficia de locuri de muncă în specialitatea pe care o au, dar și desro răsînderea ce le revine pentru a-si îndeplini, așa cum se cuvine, mandatul de încredere ce le este oferit — acela de a ridica, frumos și durabil un oraș.

DAN MUCENIC ■

Cel mai bun fotbalist al anului

Opțiunea cititorilor

Deși răgazul lăsat cititorilor pentru a ne scrie a fost la fel de scurt ca și anul trecut, acum am primit mai multe scrisori: 1533 față de 1416. Am anulat 28 dintre ele, majoritatea anonime, dar și una semnată Sgăbeartă Iftode! Cea mai amuzantă a fost misiva semnată de Constantin Roșu din București, Calea Văcărești 312, care a lipit pe plic fotografia lui Stoica și, în interior, l-a trecut pe Hagi pe locul 1, explicând că numai Balaci a mai fost ca el! Ca și în anii anteriori, cele mai multe scrisori au sosit din municipiul București și din județele Dolj, Prahova și Constanța, fețele (cu precădere eleve) oferind aproape 40 la sută din răspunsuri! Recordul l-au bătut cele din Teișani, Prahova, care ne-au trimis 31 de scrisori!

Folosind sistemul de punctaj obișnuit, acordând 10 puncte pentru locul 1, 9 pentru locul 2, 8 pentru locul 3 ș.a.m.d., am stabilit următorul clasament întocmit pe baza opțiunilor cititorilor:

1. Ștefănescu	8 542 p
2. Hagi	7 834
3. Cămătaru	5 469
4. Lung	5 033
5. Stoica	4 040
6. Băloni	2 910
7. Klein	1 710
8. Pițurcă	1 082
9. Iovan	940
10. Negriță	890
11. Belodedici 708, 12. Ungureanu 690, 13. Bicu 660, 14. Moraru, Balaci 628, 15. Rednic 610, 16. Mateuț 342, 17. Bumbescu 303, 18. Majaru 290, 19. Geolău 281, 20. Coraș 217 etcetera. Cu totul 52 de nume, din care nu lipsese I. Guse, Gheară, Bișcă și chiar Ionuț Popa de la Victoria Ineu! <p>Înainte de oricărui comentariu, să reamintim ordinea primilor 10 (la cititori) de anul trecut: 1. Ștefănescu, 2. Lung, 3. Cîrțu, 4. Hagi, 5. Ungureanu, 6. Cămătaru, 7. Negriță, 8. Moraru, 9.</p>	

Votul ziariștilor

Am apelat pentru întocmirea celui de al doilea clasament al anului nu doar la gazetarii de sport din presa scrisă și vorbită, ci și la cei care scriu și vorbesc în ziarele noastre, deținători de rubrici în cotidiane și săptămânale. Iată preferințele lor: Radu Coșău: 1. Hagi, 2. Stoica, 3. Ștefănescu, 4. Iovan, 5. Băloni, 6. Moraru, 7. Lung, 8. Cămătaru, 9. Klein, 10. Balint; Fănuș Neagu: 1. Ștefănescu, 2. Hagi, 3. Băloni, 4. Lung, 5. Stoica, 6. Moraru, 7. Bumbescu, 8. Iovan, 9. Cămătaru, 10. Bărbulescu; Eugen Barbu: 1. Hagi, 2. Băloni, 3. Ștefănescu, 4. Belodedici, 5. Stoica, 6. Orac, 7. Cămătaru, 8. Lung, 9. Moraru, 10. Iovan; Dan Claudiu Tănăsescu: 1. Hagi, 2. Bumbescu, 3. Stoica, 4. Profir (Gloria Buzău), 5. Pițurcă, 6. Lăcătuș, 7. Juncă (F.C. Argeș), 8. Coraș, 9. Lung, 10. Cristian.

S-au mai pronunțat 20 de comentatori de la ziarul de specialitate, Cornel Popescu, Constantin Alexe, Jack Berariu, Ioan Chirilă, Ion Cupen, Laurențiu Dumitrescu, Modesto Ferrarini, Constantin Firănescu, Eftimie Ionescu, Mircea M. Ionescu, Gheorghe Nerica, Gheorghe Nicolae, Aurel D. Neagu, Ion Ochsenfeld, Paul Slăvescu, Ștefan Trandafirescu, Mircea Tudoran, Radu Urziceanu, Adrian

Rednic, 10. Irimescu. Ce-ar fi de spus? Singurul care își păstrează locul este Ștefănescu. Urcă Hagi și Cămătaru, coboară Lung și Negriță. Apar, și încă masiv, jucătorii Stelei, cel mai bine clasat dintre ei anul trecut, Băloni, ocupând abia locul 14. Sintem ispițiți, și e destul adevăr în asta, să-i socotim pe cititori drept sentimentali, exprimându-și punctele de vedere într-un astfel de sondaj (și) în funcție de simpatia pentru o echipă sau alta. Ei nu au, vă veți lămurii, judecata „rece” a comentatorilor, de regulă mai obiectivi, iar ascensiunea lui Cămătaru, absent tot finalul sezonului, tocmai așa trebuie interpretată. Ca și venirea spre rampă a lui Balaci. Cu toate acestea, observând intrarea în corpore a steliștilor și ieșirea, de asemenea în grup, a craiovenilor (justificată din alte rațiuni doar pentru Cîrțu, multă vreme indisponibil), se cuvine să acceptăm că votul cititorilor reflectă cu destulă fidelitate situația de fapt a fotbalului nostru în 1983, dominat de Steaua pe plan intern și, în această toamnă, și internațional. „Reflexul” lui Dinamo este, și el, marcat, Moraru și Rednic ieșind de pe listă.

Ca și în 1984, Costică Ștefănescu a câștigat detașat. El n-a mai avut de luptat, acum, cu coechipierii săi Lung și Cîrțu, ci cu Gheorghe Hagi (atenție, locul 24 în 1983!), cel mai autorizat reprezentant al „noului val” din fotbalul nostru, purtătorul de cuvânt. Sintem tentați să credem că, votând pentru Ștefănescu, electorii au avut în vedere atât experiența și rigurozitatea căpitanului echipei naționale cât și, greșim?, lipsa lui în tristul meci cu Irlanda de Nord! O explicație pe marginea acestei argumentări caută însuși Ștefănescu în interviul alăturat, iar nouă ni se pare că are dreptate.

Vasilescu, Pompiliu Vintilă. Cum sufragiile lor au apărut, pentru primii 5 clasări, în numărul din 16 decembrie al ziarului „Sportul”, să ne fie permis să publicăm numai câteva „esantioane”. Cornel Popescu: 1. Hagi, 2. Ștefănescu, 3. Băloni, 4. Lung, 5. Klein, 6. Moraru, 7. Stoica, 8. Iovan, 9. Balaci, 10. Rednic; Ioan Chirilă: 1. Ștefănescu, 2. Hagi, 3. Băloni, 4. Klein, 5. Pițurcă, 6. Cămătaru, 7. Lung, 8. Moraru, 9. Gabor, 10. Stoica; Eftimie Ionescu: 1. Ștefănescu, 2. Hagi, 3. Pițurcă, 4. Băloni, 5. Belodedici, 6. Lung, 7. Moraru, 8. Cămătaru, 9. Rednic, 10. Mateuț; Mircea M. Ionescu: 1. Hagi, 2. Ștefănescu, 3. Băloni, 4. Lung, Moraru, 5. Klein, 6. Cămătaru, 7. Pițurcă, 8. Belodedici, 9. Iovan, 10. Mateuț; Aurel Neagu: 1. Ștefănescu, 2. Hagi, 3. Klein, 4. Lung, 5. Mateuț, 6. Moraru, 7. Iovan, 8. Gabor, 9. Cămătaru, 10. Orac; Paul Slăvescu: 1. Hagi, 2. Stoica, 3. Moraru, 4. Ștefănescu, 5. Băloni, 6. Klein, 7. Belodedici, 8. Lung, 9. Cămătaru, 10. Mateuț.

Urmează reprezentanții așezii prese vorbite. Dumitru Tănăsescu (TV): 1. Hagi, 2. Ștefănescu, 3. Băloni, 4. Lung, 5. Negriță, 6. Cămătaru, 7. Belodedici, 8. Mateuț, 9. Ungureanu, 10. Iovan; Dumitru Graur (TV): 1. Ștefănescu, 2. Hagi, 3. Mo-

raru, 4. Cămătaru, 5. Lung, 6. Băloni, 7. Mateuț, 8. Belodedici, 9. Rednic, 10. Stoica; Teoharie Coca-Cozma (TV): 1. Hagi, 2. Stoica, 3. Cămătaru, 4. Băloni, 5. Rednic, 6. Moraru, 7. Belodedici, 8. Ungureanu, 9. Mateuț, 10. Ispir; Ion Ghițulescu: 1. Hagi, 2. Cămătaru, 3. Stoica, 4. Klein, 5. Ștefănescu, 6. Lung, 7. Băloni, 8. Rednic, 9. Pițurcă, 10. Gabor; Nicolae Soare: 1. Pițurcă, 2. Ispir, 3. Băloni, 4. Stoica, 5. Iovan, 6. Hagi, 7. Rednic, 8. Klein, 9. Majaru, 10. Balint; Dan Voicilă: 1. Hagi, 2. Stoica, 3. Băloni, 4. Ștefănescu, 5. Klein, 6. Belodedici, 7. Mateuț, 8. Bumbescu, 9. Bărbulescu, 10. Moraru, Lung; Corneliu Mihăilescu: 1. Lung, 2. Hagi, 3. Ștefănescu, 4. Cămătaru, 5. Băloni, 6. Stoica, 7. Rednic, 8. Majaru, 9. Vaiscovi, 10. Bejenaru; Sebastian Domozină: 1. Ștefănescu, 2. Băloni, 3. Stoica, 4. Lung, 5. Cămătaru, 6. Hagi, 7. Iorgulescu, 8. Klein, 9. Belodedici, 10. Pițurcă; Teodor Mateescu: 1. Ștefănescu, 2. Stoica, 3. Băloni, 4. Pițurcă, 5. Hagi, 6. Lung, 7. Klein, 8. Cămătaru, 9. Belodedici, 10. Rednic; Gheorghe Minoiu: 1. Hagi, 2. Cămătaru, 3. Lung, 4. Stoica; 5. Băloni, 6. Ștefănescu, 7. Klein, 8. Cîrțu, 9. Majaru, 10. Rednic; Ion Ghiță: 1. Hagi, 2. Lung, 3. Băloni, 4. Pițurcă, 5. Pană (Sportul studențesc), 6. Klein, 7. Bărbulescu, 8. Orac, 9. Soare (A.S.A.), 10. Balaur (Gloria Buzău); Dumitru Pelican: 1. Hagi, 2. Stoica, 3. Ștefănescu, 4. Moraru, 5. Pițurcă, 6. Băloni, 7. Lung, 8. Cămătaru, 9. Klein, 10. Rednic; Vasile Arhire: 1. Hagi, 2. Ștefănescu, 3. Stoica, 4. Lung, 5. Băloni, 6. Klein, 7. Cămătaru, 8. Mateuț, 9. Rednic, 10. Belodedici; Ilie Dobre: 1. Hagi, 2. Ștefănescu, 3. Băloni, 4. Lung, 5. Stoica, 6. Pițurcă, 7. Rednic, 8. Klein, 9. Ispir, 10. Soare; Dan Ștefănescu: 1. Hagi, 2. Moraru, 3. Ispir, 4. Lung, 5. Stoica, 6. Cămătaru, 7. Băloni, 8. Ștefănescu, 9. Rednic, 10. Klein; Nicolae Secoșan (toți Radio): 1. Lung, 2. Hagi, 3. Băloni, 4. Cămătaru, 5. Stoica, 6. Ștefănescu, 7. Rotariu (Politehnica Timișoara), 8. Klein, 9. Rednic, 10. Majaru.

Alte sufragii. Cristian Mantu („Munca”): 1. Ștefănescu, 2. Hagi, 3. Băloni, 4. Iorgulescu, 5. Lung, 6. Majaru, 7. Balaci, 8. Moraru, 9. Pițurcă, 10. Lăcătuș; Alexandru Nedelcu („Munca”): 1. Hagi, 2. Băloni, 3. Ștefănescu, 4. Moraru, 5. Lung, 6. Lăcătuș, 7. Gabor, 8. Iorgulescu, 9. Balaci, 10. Cămătaru; Hans Franck („Neuer Weg”): 1. Ștefănescu, 2. Băloni, 3. Hagi, 4. Stoica, 5. Klein, 6. Lung, 7. Moraru, 8. Belodedici, 9. Cămătaru, 10. Giuchici; Vasile Căbulea („Știința tineretului”): 1. Hagi, 2. Ștefănescu, 3. Băloni, 4. Lung, Cămătaru, 5. Stoica, 6. Rednic, 7. Klein, 8. Moraru, 9. Iorgulescu, 10. Mateuț, Coraș; Horia Alexandrescu („Știința tineretului”): 1. Stoica, 2. Hagi, 3. Pițurcă, 4. Ștefănescu, 5. Cămătaru, 6. Moraru, 7. Belodedici, 8. Băloni, 9. Orac, 10. Majaru; Marcel Popescu („Săptămîna”): 1. Hagi, 2. Ștefănescu, 3. Stoica, 4. Băloni, 5. Moraru, 6. Rednic, 7. Cămătaru, 8. Klein, 9. Lung, 10. Orac; Andrei Antal („Előre”): 1. Ștefănescu, 2. Hagi, 3. Lung, 4. Băloni, 5. Cămătaru, 6. Klein, 7. Stoica, 8. Belodedici, 9. Lăcătuș, 10. Mateuț; Bodor Tamas („Ifjumsunkas”): 1. Hagi, 2. Băloni, 3. Stoica, 4. Ștefănescu, 5. Klein, 6. Iovan, 7. Bărbulescu, 8. Rednic, 9. Lung, 10. Belodedici; Valeriu Mironescu („Știința”): 1. Hagi, 2. Cămătaru, 3. Lung, 4. Ștefănescu, 5. Băloni, 6. Klein, 7. Negriță, 8.

Iovan, 9. Moraru, 10. Rednic; Constantin Vrinceanu („România liberă”): 1. Hagi, 2. Ștefănescu, 3. Băloni, 4. Lung, 5. Stoica, 6. Rednic, 7. Cămătaru, 8. Klein, 9. Moraru, 10. Iovan; Ion Bocioacă („România liberă”): 1. Hagi, 2. Stoica, 3. Ștefănescu, 4. Băloni, 5. Lung, 6. Moraru, 7. Pițurcă, 8. Balaci, 9. Bumbescu, 10. Klein; Lorin Vasilovici („Viața studențească”): 1. Hagi, 2. Ștefănescu, 3. Lung, 4. Băloni, 5. Cămătaru, 6. Stoica, 7. Moraru, 8. Balaci, 9. Majaru, 10. Mateuț; Traian Ungureanu („Viața studențească”): 1. Hagi, 2. Lung, 3. Ștefănescu, 4. Băloni, 5. Cămătaru, 6. Klein, 7. Stoica, 8. Moraru, 9. Balaci, 10. Bicu; Mihai Popescu („Viața studențească”): 1. Hagi, 2. Ștefănescu, 3. Cămătaru, 4. Lung, 5. Klein, 6. Moraru, 7. Lăcătuș, 8. Cămătaru, 9. Iorgulescu, Băloni, 10. Cîrțu, e de semnalat dispariția lui Ungureanu, a lui Rednic (totuși al 12-lea), a lui Lăcătuș, a lui Iorgulescu (surprinzător de slab clasat) și, din motivele amintite, a lui Cîrțu. Oricît ar fi subiectivul de activ, eclipsa celor de mai sus, tot internațional și, cițiva (Rednic, Lăcătuș), foarte tineri, trebuie să dea de gândit. Firește, celor în cauză în primul rînd!

Remarcabil e, și în acest clasament, „asaltul” steliștilor, cu 4 jucători în cei 10 și cu alți 4, Belodedici, Majaru, Bumbescu și Bărbulescu, foarte aproape de „titularizare”. Ne bucură mai ales încrederea acordată lui Belodedici, pe care mulți îl văd capabil să preia tricoul lui Ștefănescu, dat fiind faptul că Ștefănescu și-a anunțat, după meciul de la Izmir, retragerea din activitatea internațională. E prematur de discutat despre asta, tragerea la sorți pentru europenele din 1988 se va efectua (la Frankfurt pe Main) abia la 14 februarie, iar naționala își va relua calendarul oficial abia în toamna lui 1988, dar faptul rămîne: Belodedici reprezintă tot mai mult o certitudine.

1. Hagi	609 p
2. Ștefănescu	518
3. Băloni	427
4. Lung	372
5. Stoica	343
6. Cămătaru	278
7. Moraru	184
8. Klein	168
9. Pițurcă	129
10. Iovan	92

11. Belodedici 86, 12. Rednic 74, 13. Mateuț 59, 14. Majaru 54, 15. Bumbescu 50, 16. Bărbulescu 44 etc. etc., 44 de nume (mai puține decît la public), între care și

Clasamentul final

Adunînd punctele din cele două clasamente intermediare, dar punctînd după sistemul locului egal 20 p, locul 2 — 19, locul 3 — 18 etc. (spre a evita excesele de egalități și a-i include în calculul general și pe cei aflați într-o ierarhie sau alta sub locul 10, locul 20 — 1 p), se obține următoarea ordine finală:

1. COSTICA ȘTEFĂNESCU	39 p
GHEORGHE HAGI	39 p
2. Silviu Lung	34
3. Ladislau Băloni	33
Rodion Cămătaru	33
4. Tudorel Stoica	32
5. Michael Klein	27
6. Victor Pițurcă	25
7. Ștefan Iovan	23
8. Dumitru Moraru	21
9. Miodrag Belodedici	20
10. Mircea Rednic	15

Grăitor e faptul că echipa campioană include între primii 10 fotbaliști ai anului 1985 (de fapt, 12...) 5 jucători. Craiova are 3, Dinamo 2, Sportul studențesc și Corvinul cîte 1. Cîntărind după acest criteriu, cele „4 mari” ale fotbalului nostru sînt 5, intercalîndu-se, prin Klein, și Corvinul, ceea ce, în linii mari, respectă realitatea campionatului intern la jumătatea lui. Să mai notăm că, dacă anul trecut (1. Ștefănescu, 2. Lung, 3. Hagi, 4. Ungureanu, 5. Rednic, 6. Moraru, 7. Cămătaru, 8. Cîrțu, 9. Iorgulescu, 10. Băloni), Hagi era singurul atacant

cele ale divizionarilor B Vaiscovi (citit și anul trecut) și Bejenaru.

În raport cu votul public, urcă (și încă vertiginos!) Hagi, singurul prezent pe toate cele 65 de „buletine”, de 33 de ori plasat pe locul 1! „Rocadă” între Băloni (care cîștigă 3 locuri) și Cămătaru, în vreme ce Lung și Stoica își păstrează pozițiile. Apare Moraru (și încă pe locul 7!), coborîndu-i pe Klein, Pițurcă și Iovan, în aceeași ordine și la public, un loc. Creditat de spectatori, Negriță nu intră aproape de loc în preferințele cronicarilor, lui revenindu-i abia locul 21.

Față de topul 1984 (1. Ștefănescu, 2. Lung, 3. Hagi, 4. Ungureanu, 5. Rednic, 6. Moraru, 7. Lăcătuș, 8. Cămătaru, 9. Iorgulescu, Băloni, 10. Cîrțu), e de semnalat dispariția lui Ungureanu, a lui Rednic (totuși al 12-lea), a lui Lăcătuș, a lui Iorgulescu (surprinzător de slab clasat) și, din motivele amintite, a lui Cîrțu. Oricît ar fi subiectivul de activ, eclipsa celor de mai sus, tot internațional și, cițiva (Rednic, Lăcătuș), foarte tineri, trebuie să dea de gândit. Firește, celor în cauză în primul rînd!

Remarcabil e, și în acest clasament, „asaltul” steliștilor, cu 4 jucători în cei 10 și cu alți 4, Belodedici, Majaru, Bumbescu și Bărbulescu, foarte aproape de „titularizare”. Ne bucură mai ales încrederea acordată lui Belodedici, pe care mulți îl văd capabil să preia tricoul lui Ștefănescu, dat fiind faptul că Ștefănescu și-a anunțat, după meciul de la Izmir, retragerea din activitatea internațională. E prematur de discutat despre asta, tragerea la sorți pentru europenele din 1988 se va efectua (la Frankfurt pe Main) abia la 14 februarie, iar naționala își va relua calendarul oficial abia în toamna lui 1988, dar faptul rămîne: Belodedici reprezintă tot mai mult o certitudine.

„rătăcit” în primii 6, actuala ierarhie e mai generoasă cu marcatorii de goluri, nu doar cu Hagi, ci și cu Cămătaru și Pițurcă. Dar una peste alta, tot apărătorii domină, 9 din cei 12 „aleși” fiind portari (2), fundași și mijlocași. Deși ușor schimbată în bine, ordinea aceasta e, dacă vreți, grăitoare pentru starea fotbalului nostru, a naționalei, tot atacul fiind cel care ridică cele mai mari probleme.

În lipsa unui candidat serios pentru postul de fundaș stînga, să încercăm să alcătuim, din cei 12, păstrîndu-l doar pe Moraru ca rezervă, echipa anului, care ar fi:

LUNG — REDNIC, BELODEDICI, ȘTEFĂNESCU, IOVAN, STOICA, KLEIN, BĂLONI, HAGI, CĂMĂTARU, PIȚURCĂ,

Lăsîndu-vă dumneavoastră, dragi cititori, plăcerea de a continua comentariile, autorii acestui demers publicistic țin să mulțumească, celor care au avut amabilitatea să dea curs invitației lor, corespondenților care au făcut posibilă, prin scrisori, ancheta de față, urîndu-le tuturor, întreg fotbalului românesc, un sincer La mulți ani!

OVIDIU IOANIȚOIAIA ■
OPREA GEORGESCU ■

Un caricaturist: Virgil Militaru

De ce doi laureați?

Costică Ștefănescu și Gheorghe Hagi sau Gheorghe Hagi și Costică Ștefănescu vin să-și împartă, în varianta sondajului nostru, titlul de cel mai bun fotbalist al anului 1985. Alături (ca altădată) un al treilea clasament, așa-zis al specialiștilor (antrenori, F.R.F. etc.), am fi putut să-i departajăm, alegând pe unul sau pe celălalt. Și din motive „tehnice” (specialiștii s-au pronunțat în „Sportul”), am optat pentru prezentul sistem, ajungând, ne place să credem, la un ex-aequo echitabil, care așază pe locul 1 pe cei mai merituosi.

Alesul publicului pare, la aproape 35 de ani (și va împlini la 26 martie), la capătul carierei. Poate că va reveni asupra deciziei de a se retrage din națională, dar cit schimbă asta datele problemei? Fie că va continua, fie că va renunța, Ștefănescu rămâne, el având dreptul să fie considerat, fără nici o exagerare, unul dintre cei mai mari jucători din istoria fotbalului românesc. A avut nenorocul să înceapă mai târziu decât alții, descoperindu-și postul (de libero) abia la 22 de ani (când a trecut la Craiova) și debutând în națională la 26. Dar tehnica lui desăvârșită, rigoarea și echilibrul său (și din afara terenului) i-au conferit nu doar banderola de căpitan al Universității Craiova, echipă pe care a condus-o până într-o semifinală europeană, ci și pe aceea de căpitan al tricolorilor. Nu i-a venit nici o răsplătă ușor, le-a dobândit cu multă sudoare, achitându-se de toate misiunile cu fruntea sus. Rămânând statornic în virful ierarhiilor, acest fotbalist muncitor și modest a făcut mai mult decât să-și țină rangul și să-și respecte numele. A dovedit că se poate și la 34 de ani, reconsiderând vârsta maximelor posibilități, a performanței, demonstrând la modul cel mai concret că talentul și inteligența precumpănesc în lupta, nu ușoară, cu datele din buletinul de identitate. Dacă nu așteaptă numărul anilor, valoarea, iată, nici nu-i limitează!

Cu 14 ani mai tânăr decât egalul său, Gheorghe Hagi (n. 5 februarie 1965) a fost preferat de ziaristi. Această desemnare, adresată atacantului și omului de gol, e cu atât mai imbușurătoare pentru fotbalul nostru cu cât Hagi reprezintă și ziua de mâine a acestuia. Adică perspectiva lui, aspirația către mai bine și mai tainic. Speranța de ieri a devenit, în pas grăbit, certitudinea de azi, golgeterul Sportului studentesc fiind cel mai precoc dintre toți laureații unui an fotbalistic românesc iar această alegere, venită într-un moment în care Hagi a și adunat 25 de selecții în națională, nu e deloc întâmplătoare, de vreme ce revista engleză „World Soccer” l-a considerat, recent, drept al 18-lea jucător din Europa. E acesta, fără discuție, un prilej de satisfacție, pentru Hagi și pentru tot fotbalul nostru, altădată ignorat pe plan internațional. Prilej de satisfacție dar, întâi și întâi, prilej de ambiție și responsabilitate pentru cel în cauză. Căci a ajunge pe culmi e greu, dar a rămâne acolo, în compania celor mai buni, e infinit mai greu, iar așa ceva nu se realizează, o știe și Hagi, decit prin muncă. Prin cit mai multă muncă.

Pe cea mai înaltă treaptă a podiumului de premiere, „înțeleptului” Ștefănescu și zburdalnicului Hagi le stau de minune alături. Atât de diferiți, ca vîrstă, ca posturi, ca manieră etc., sint totuși atât de asemănători în dragostea și respectul lor față de fotbal. Numai așa, greșim?, unul lângă celălalt, fiecare cu meritele lui, cu reușitele și neîmplinirile lui (ah, ratarea calificării la Mexic!), ei izbutesc să întregesc imaginea anului fotbalistic 1985. Ca două fețe ale aceleiași monede.

Laureaților, antrenorilor lor, cluburilor cărora le aparțin, sincere felicitări și urări de cit mai multe izbînzii!

ODVIDIU IOANIȚOIA ■

Premiul fair play pentru Cămătaru

Laureatul celei de-a treia ediții a Premiului fair play „Flacăra” se numește Rodion Cămaru, fotbalist bine cunoscut, component al echipei Universității Craiova și al reprezentativei țării. Propunerea de a-i fi atribuit acest trofeu a apărut în mai multe scrisori primite la redacție, pronunțându-se în acest sens, între alții, Victor Mărcuț din București, Teodor Vulpe din Orăști, Claudiu Ionescu din Brașov.

Ei au invocat argumente indeobște știute, referitoare la o carieră fotbalistică exemplară din punct de vedere al sportivității, al respectului față de adversari, arbitri, public. Am mai

adăuga unul, care a cîntărit greu în decernarea trofeului. Într-o recentă ședință a Comisiei de disciplină a F.R.F., care a luat în discuție datele regretabilului incident din meciul F.C. Argeș — Universitatea Craiova, cînd Cămaru a suferit o fractură de peroneu (care l-a făcut indisponibil pentru tot finalul sezonului), virful de atac craiovean a avut o atitudine corectă, loială față de jucătorul piteștean Ștefan, apreciind că intervenția acestuia a fost lipsită de elementul intențional.

Felicitîndu-l pe Rodion Cămaru, să-i urăm însănoșoare grabnică și, după tradiție, LA MULȚI ANI!

Prezența Petrolului pe locul șase este pentru unii motiv de intristare și nostalgii. Eterna nostalgie a zăpezilor de altădată. Cine sint acești Costin, Gusă, Nută, Pitulice, Butufei, Grigore care pareă nici nu au nume de familie, ci doar prenume și porecle? Cum îndrăznesc ei să urce acolo unde se cuvine să citești Paraschiva, Serfez, Petchovschii? Nu-i acesta semnul unui declin inexorabil? Ce-a ajuns fotbalul românesc dacă imediat după cei cinci mari urmează o echipă abia promovată, pardon! — două, fiindcă, iată, pe locul șapte vine Universitatea Cluj-Napoca, și ai ei Bagiu, Popicu, Fesnic, Boeru, Iepure, Ciocan! Ți se face frig, nu?

Sigur, Dumitru, Geolghău sau Cirtu nu puteau suna în urechile admiratorilor lui Baratkî sau Bodola decit la fel de straniu,

dar asta-i altă poveste. Să ne amintim că în campionatul trecut revelația s-a numit Gloria Buzău. Și ea nouă promovată. Adăugăm evenimentele din Cupă, unde cele mai multe divizionare de elită au plecat steagul în fața unor secundanți, realitatea unor vechi leagăne ale fotbalului (Arad, Baia Mare, Petroșani, Iași) care nu reușesc sau izbutesc numai cu greu să se mențină în actualitate, și mai ales faptul că nici Balint, nici Hagi, nici Zare nu sint produsul pepinierelor de la Steaua: Sportul Studentesc sau Dinamo. Schița de tablou astfel dobîndită, deși poate incompletă, ar sugera ca o primă concluzie că fotbalul nostru se află în plin proces de refacere a izvoarelor performanței, de decădere a unor vechi și de ivire a altora noi și că vitrina lor care este prima divizie a țării nu mai re-

flectă realitatea în toată cuprinderea ei. Petrolul, Universitatea Cluj-Napoca, Gloria Buzău vin și ne povestesc despre necesitatea și forța de necontestat a primenirii. În această parte a

La peluză

Mai departe

clasamentului, acolo unde, pe unde se face primenirea, dozele trebuie lărgite. Jos, aerisirea se gîtuie și înlesnește putrefacția la mijlocul organismului. O mai bună digestie a lui s-ar asigura, cred eu, dacă în loc de trei

Ștefănescu sau Hagi?

Verdict aminat pentru o nouă ieșire spre Europa

„Cel mai greu e să te menții”

— Alo, hotel „Meduza”, faceți-mi, vă rog, legătura cu camera 311.

— Vreți cu Costică Ștefănescu?

— Exact. Sănătate, Costică, ce-i cu tine la Eforie Nord?

— La tratament, băi cu plante, impachetări cu nămol, toată „recuzita”. Cînd ai 34 de ani, devine obligatoriu.

— Te doare ceva?

— Picioarele. Gleznele mai ales. Nici nu-i de mirare, după 16 ani de divizia A!

— S-au adunat atîția?

— Da, Unii au fost mai frumoși, alții mai urîți, dar sint 16, n-am cum să-i șterg. Sint iarăși în top? Mai ales la public? Mă bucur. Și pentru că sint și mai ales pentru asta, pentru că mă mențin. Dacă nu gresesc, prima oară am apărut în clasamente în 1978.

— De ce e important că te menții?

— Pentru că e. Să ajungi primul e greu, dar să rămii în frunte e și mai greu. Secretul e unul singur: munca. Trebuie să tragi și, ca fotbalist, să renunți la multe. Pe mine, nu că mă plîng, norocul m-a ocolit multă vreme, căci am debutat în națională la 26 de ani, cînd alții, se cunosc atîtea cazuri, încep să se gîndească la retragere!

— Apropo, ce intenții ai?

— Aș vrea să trec ca jucător și antrenor la F.C.M. Brașov și acum, cînd vorbim, lucrurile sint aranjate 90 la sută. Dacă Universitatea mă va înțelege, mă va lăsa să joc. Măcar un an, ca să-mi realizez visul.

— Care vis?

— Ca prezente în divizia A, l-am depășit pe Dinu, care a rămas cu 454 de meciuri. Eu am 455, dar mai e, înaintea mea, Ispir. Dacă el renunță, cum am auzit, eu continui. Cred că mai merge.

— Crezi că avîndu-te în teren cîștigam cu Irlanda de Nord?

— Nu pot spune asta. S-a zis că fără mine nu s-ar fi luat golul. Poate, dar și cu mine în teren s-au luat atîtea, uneori și pe greșelile mele. Știi cum e? Cel mai bun jucător e tocmai cel care nu joacă! Ca și cu echipele alcătuite de ziaristi, ele sint infailibile tocmai pentru că nu le poți testa niciodată!

Doar un lucru e sigur, întorcîndu-mă la partida nenorocită cu Irlanda: dac-as fi fost în teren, moralul băteților ar fi fost altul.

— Ce părere ai despre Hagi?

— Rasă mare. Are tot ce-i trebuie și e lăudat pe merit. Depinde numai de el cum va primi și înțelege laudele.

— Adică?

— Pericolul ar fi ca Hagi să creadă că fotbalul începe și se sfîrșește cu el. Cit ar fi un jucător de talentat, și Hagi e cu carul, fotbalul tot în 11 se joacă, deci tot echipa decide! Dacă va ști să rămînă cu picioarele pe pămînt, păstrîndu-si modestia, Gică se va realiza pe deplin.

— Pleci de la Craiova?

— Vine un moment cînd, oriunde ai fi, trebuie să pleci. Ca să te feresti de rutină. Universitatea e în refacere și, avînd nucleul de valoare pe care îl apreciază toată lumea, poate construi din mers.

— E un punct de vedere. Ce aștepti de la 1986?

— Să joc și, dacă nu se va mai putea, să ies cu fruntea sus.

— Și-acum?

— Mai am cîteva proceduri de făcut, după care vreau să dorm un ceas, două. Și să visez că mă pregătesc pentru Mexic.

„Mă bucur, dar nu exagerez”

— Ce zici, Gică, zlaristiți te-au desemnat primul?

— Mă bucur, firește, dar nu foarte tare, pentru că nu pot să uit că 1985 e anul în care am ratat calificarea la mondiale. Eu sint încă tînăr, abia în 5 februarie fac 21 de ani, poate mai prind un tren, dar Costică Ștefănescu a ratat, vai, și ultima ocazie.

— Dacă ai fi întocmit tu clasamentul celor mai buni 10, cu cine ai fi început?

— Cu Ștefănescu. Dincolo de meritele lui, pe care le știe toată lumea, m-a încurajat mereu. A mai și tipat la mine, dar n-am ce-i reproșa. Uneori o dojană prinde mai bine decit o laudă.

— Care crezi că e prima calitate a atacantului Hagi?

— Viteza cu mingea la picior.

— În cit alergii o sută de metri?

— Nu m-am cronometrat niciodată, în 13-14 secunde, habar n-am. Fug însă excelent pe

30 de metri, adică mă desprind și asta contează, cred, în primul rînd.

— Cu cine îți place să joci?

— Cu toți ceilalți 10 de la Sportul studentesc, club căruia îi datorez enorm, dar mai ales cu Coraș. Nu doar pentru că sintem prieteni, ca frații ci și pentru că are o tehnică formidabilă pe spații mici.

— Nu s-ar zice!

— Ba da, v-o spun eu, să-l fi văzut săptămîna trecută la sală, la Arad, a băgat 13 goluri! Greșeala lui e că s-a obișnuit să primească mingea cu spatele la poartă. De-acolo și vine acea mișcare în plus de care se leagă toți.

— Împotriva cui nu-ți place să joci?

— A lui Negrilă. Știe toate trucurile și e tare ca stinca. Pune cotul în față exact cînd trebuie. Nu-i o plăcere să-l ai lîngă tine, deși de lovit nu lovește.

— Cel mai controversat antrenor din fotbalul nostru e, la această oră, Mircea Lucescu. Care e părerea ta?

— E omul care m-a scos în față și mi-a arătat tot ce era de arătat. Dac-ar fi fost după mine, tot naționala din 1985 ar fi jucat, poate doar cu Munteanu II pe stînga, în locul lui Ungureanu. Alții mai buni n-avem!

— Te-am întrebat de prima calitate, dar primul defect?

— Astea sint mai multe.

— Dacă zici tu... Care a fost cel mai frumos moment al anului 1985?

— În teren, golul din Finlanda. În afara lui, nunta soră-mii, a Elenei, la care am și cîntat.

— Gică, dar momentul cel mai trist care a fost?

— După Irlanda de Nord, la cabine. Am plîns cu toții, chiar dacă nu cu ochii, cu sufletul. Dar ce-a fost, a fost, de ce să ne tot întoarcem? În 1986 încep europenele și trebuie să arătăm ce putem. O să arătăm.

— Ce mai aștepti de la 1986?

— Aș vrea să fiu sănătos, și toți ai mei. Familia, prietenii, cei care mă simpatizează. Să joc și mai bine. Să promovez în anul III și, de s-o putea, să intre și Constanța mea în A. O urmăresc de departe, dar tot cu ea țin.

— Și Sportul studentesc?

— Steaua s-a cam dus, așa că Sportul să rămînă măcar pe 2.

tea strînsă a campionatelor europene și mondiale reduc foarte mult longevitatea marii performanțe care preținde, pentru a-si perpetua înălțimea, ritmuri biologice intensive și implicit ca spații de manevră mai largi în schimbarea generațiilor. Hagi, Lăcătuș, Ciocă, Majaru, Orac, Bălan, Vlad, Soare, Tulba, Varga au rămas ca untelemnul la suprafață în vreme ce echipele lor s-au scufundat ca să revină deasupra mereu reimprospătate. Aceste funcții ale metabolismului marii performanțe sportive dacă ar fi incredintate mai multor echipe, s-ar întîlni în mod fericit cu spiritul democratic, de echitate, cu dreptul tuturor orașelor țării de a-si prezenta nemijlocit și prin rotație talentele pe prima scenă a țării în interesul general.

NICOLAE CRISTACHE ■

Comentariul
săptămânii

Despre Stockholm, cu încredere

La rezolvarea, vitală pentru soarta omenirii, pentru însăși existența planetei noastre, a celor mai importante probleme ale contemporaneității, în frunte cu oprirea cursei înarmărilor și trecerea la dezarmare, o contribuție importantă o pot aduce, alături de tratativele directe, bilaterale și multilaterale, dintre părțile interesate, și lucrările unor foruri internaționale. Printre acestea se numără și Conferința pentru măsuri de încredere și securitate și pentru dezarmare în Europa, cunoscută mai ales sub numele de Conferința de la Stockholm.

Începută cu aproape doi ani în urmă și fiind anual patru sesiuni, Conferința de la Stockholm și-a încheiat recent cea de-a opta sesiune, care a confirmat importanța acestor dezbateri în actualele împrejurări de pe continentul european, dorința și vocația de dialog ale celor 35 de state participante în probleme de interes major privind încrederea, securitatea și pacea în Europa, privind răspunerile care îi revin Conferinței ca for de negocieri pentru convenirea de măsuri concrete în problemele amintite. Lucrările acestei ultime sesiuni s-au concertat asupra explorării conținutului unui ansamblu de măsuri de încredere și de securitate care ar putea fi incluse într-un viitor acord. În concepția României, a președintelui Nicolae Ceaușescu, un astfel de acord, realizat pe baza tuturor propunerilor existente, ar putea cuprinde un prim set de măsuri cum ar fi: elaborarea și adoptarea unei Declarații menite să întărească obligațiile asumate de state în viziunea Cartei O.N.U. și a altor documente internaționale care privesc la nefolosirea forței și a amenințării cu forța, notificarea activităților militare de amploare și invitarea de observatori din celelalte state participante pentru a asista la acestea, schimbul de planuri anuale asupra activităților militare notificabile, limitarea amplitudinii, numărului și duratei manevrelor militare, schimbul de informații, comunicarea și consultările între statele participante și verificarea îndeplinirii obligațiilor asumate printr-un acord.

După cum este cunoscut, la această Conferință, România a prezentat, în spiritul orientărilor președintelui Nicolae Ceaușescu, un cuprinzător mănunchi de propuneri de natură să permită întărirea măsurilor de încredere în Europa și

crearea condițiilor pentru trecerea la faza esențială următoare a negocierilor — adoptarea unui program efectiv de dezarmare în Europa. Pe tot parcursul Conferinței, țara noastră a depus eforturi pentru promovarea în cadrul acestui for a unui spirit constructiv, de lucru, pornind de la ideea că soluțiile trebuie concepute ca un proces amplu, alcătuit din pași concreți care să ducă treptat la abordarea și la reglementarea chestiunilor de fond.

La încheierea ultimei sale sesiuni din acest an, Conferința de la Stockholm a adoptat programul său de lucru pe anul viitor, care cuprinde patru sesiuni până la 19 septembrie 1986. Conferința urmează să înainteze reuniunii de la Viena a statelor participante la Conferința pentru securitate și cooperare în Europa un raport asupra rezultatelor obținute pe parcursul a celor aproape trei ani de activitate. Și există posibilitatea ca aceste rezultate să fie bune. Fiindcă, după cum s-a subliniat în cercurile politice și de presă, tocmai la Conferința de la Stockholm s-au înregistrat primele progrese în direcția reluării dialogului constructiv, practic, necesar destinderii. Se consideră că în prezent la Stockholm s-au acumulat premisele politice, tehnice și organizatorice necesare pentru a se putea pași, la sesiunea următoare, care va începe la 28 ianuarie 1986, la redactarea textului acordului preconizat, acord care să răspundă intereselor de securitate ale statelor participante.

Așadar, se poate afirma că rezultatele cu care s-a încheiat nu demult cea de-a 8-a sesiune a Conferinței de la Stockholm dau posibilitatea ca la activul anului care se apropie de sfârșit să se poată trece, în ceea ce privește eforturile în direcția rezolvării problemelor fundamentale cu care se confruntă în prezent omenirea, unele realizări valoroase atât prin ele însele, cât și, mai ales, prin perspectivele pe care le deschid pentru viitor. Concluziile la care s-a ajuns la dezbaterile din capitala suedeză sînt deci de bun augur pentru anul care vine. Acum, după cea de-a opta sesiune a Conferinței pentru măsuri de încredere, despre Stockholm se poate vorbi cu încredere. Și cu speranță.

ION D. GOIA ■

Cadoul
de sfîrșit de an

„Trenurile nu mai fluierează, patinele cu roțile au fost abandonate și corzile de sărit au dispărut din rafturi: America vede cu neliniște că anul acesta copiii ei preferă jucăriile belicoase panoplilor oarecum mai desuete”, afirmă agenția France Presse, într-un comentariu consacrat îngrijorării provocate în cercurile opiniei publice din S.U.A. de proliferarea cultului violenței până și în lumea jucăriilor destinate cadourilor de sfîrșit de an. Nu este de mirare că în acest ajun de An Nou reprezentanții unor organizații pacifiste au organizat o manifestație de protest, îngropînd, în mod simbolic, „jucăriile războinice” în mai multe orașe din Statele Unite. În alte localități, ca de pildă la San Francisco, au fost inițiate zile de boicot și manifestații îndreptate împotriva fabricanților de pă-

puși „ce incită la violență”. Printre acestea și Rambo, o păpușă intruchipînd personajul din filmul cu același nume, care, în cursul acțiunii pe ecran asazinează din două în două minute pe cîte cineva. Firește, sinistrul personaj are tot timpul în mînă o pușcă de asalt! O altă „păpușă” este He-man, un „erou” blond, cu mușchii unui campion de culturism și care, ca variație, își străpunge dușmanii cu o sabie. Pe lista „celebrităților” urmează așa-numiții G. I. Joe, o colecție de 34 de figurine-soldați de plastic înarmați cu puști ultramoderne, lansatoare de rachete, de grenade și alte unelte ale morții.

Desigur în fața acestei „hoarde redutabile” (AFP), te poți aștepta ca măcar fetele să rămînă la păpușă cu fundiță tradițională. Dar, din păcate, lucrurile nu stau deloc așa! Marile magazine le oferă pentru sărbătorile de iarnă pe noua „eroină” — She-ra, „cea mai puternică femeie din univers”, care, deși călărește pe un licorn roz, nu se sfiște să poarte o sabie, ce nu constituie un simplu accesoriu de garderobă.

Fac furorii și roboții. Dar nu cei ce aduc ceașca de ceai sau palaria oaspetelui. Au fost imaginați roboți amenințatori, convertibili. De pildă Megatron, un pistol P-38, se transformă printr-un mecanism într-o figură diabolică ce provoacă spaimă chiar și celor mari. Sau, Bonecrusher, un fel de bulldozer ce devine o armă cu laser. „Jucăriile” războinice ocupă o parte tot mai mare din piața jucăriilor din S.U.A., ce va totaliza în acest an aproximativ 13 miliarde dolari. Una dintre explicațiile specialiștilor este difuzarea în proporții diluivene a unor desene animate pernicioase. Coalița internațională împotriva amuzamentelor violente (ICAVE) apeiază, într-un studiu, că prin difuzarea de asemenea filme vinzările de jucării războinice au sporit cu 600 la sută în ultimii trei ani. ICAVE a calculat că un desen animat televizat în S.U.A. conține în medie 41 de acte de violență pe oră, recordul fiind deținut de G. I. Joe cu 84 de agresivități, urmat fiind de roboții ce se pot transforma în arme. În total, numărul orelor de

violență în emisiunile pentru copii a sporit de la 1,5 în 1982 la 27 în 1985. Marele pericol constă în faptul că cei aflați la o vîrstă fragedă au de două ori mai multe șanse de a adopta comportamente agresive, atunci cînd posedă jocuri sau păpuși reprezentînd violența. Se pune firese întrebarea: oare cine sînt cei interesați în a stimula agresivitatea încă de la o vîrstă atît de fragedă? Pentru că viitor sînt pregătiți acești copii? Întrebări cu atît mai fireștii cu cît ne aflăm în preajma lui 1986, cînd va fi marcat Anul Internațional al Păcii. Și ce speranță mai fierbinte putem avea decît ca acest an să reprezinte, într-adevăr, o cotitură spre rațiune, spre destindere și pace pe plan internațional? Poate că atunci, în multitudinea de efecte benefice ale păcii, se va număra și înlocuirea jucăriilor războinice cu jucăriile constructive ale creației, ale bucuriei, ale întrecerii pașnice.

ROMEO NADAȘAN ■

La orice colț,
curiozitățile

Mașini tot mai inteligente, oameni tot mai ciudați. „Un pictor din Plymouth a intrat în conflict cu autoritățile orașului pentru că dorește să conserve pe post de presă-papier cadavrul unui prieten, decedat de mai multe săptămîni. Pictorul britanic era cunoscut ca un excentric dar cine să creadă că va ajunge pînă aici?”

Două tinere italiene frumos

îmbrăcate și pline de grație au pătruns fără dificultate într-un magazin de bijuterii. Cum au trecut pragul, au scos pistolul, cerînd să li se pună în sacose bijuteriile existente. Noroc cu proprietarul de prăvălie, atent la neatentia celor două hoare. Cui pe cui se scoate: punînd mîna pe pistol, acesta a tras fără milă.

Alpha Otis Stephens, în vîrstă de 39 de ani, a ajuns pe scaunul electric. Al 31-lea client al instrumentului în cauză, după reintroducerea pedepsei capitale în 1976. Acuzația: omucidere. De altfel, el își petrecuse cea mai mare parte a vieții în închisoare pentru diverse pricini, între care 19 sargeri.

O rochie de satin și muselin purtată de Marilyn Monroe în 1957 în filmul „Prințul și dansatoarea” a fost adjudecată pentru 18 700 dolari în cursul unei licitații la New York.

O altă rochie de velur negru croită în 1938 pentru Mae West care juca atunci în „Orice zi e o sărbătoare” s-a vîndut la preț de 10 175 dolari. Alte obiecte scoase la licitația respectivă — rochii purtate de Judy Garland, un „neglijă” purtat de Jean Harlow, rochia lui Katharine Hepburn din „Maria, regina Scoției” și șortul lui Sylvester Stallone în „Rocky II”. Totalul sumei cheltuite de cumpărătorii de la tirgul menționat — 123 475 dolari.

În aceeași ordine de idei, la Paris au fost scoase la vînzare două carnet de însemnările lui Marie și Pierre Curie din timpul experiențelor privitoare la substanțele radioactive studiate de ei. Prețurile lor — 360 000 și, respectiv, 55 000 franci. Ca un amănunt: cumpărătorii au fost avertizați că trebuie să se prezinte la Serviciul central de protecție contra radiațiilor pentru a li se comunica exigențele ce privesc depozitarea și conservarea obiectelor procurate.

Curiozitățile sînt, după cum se vede, mereu la modă.

NEAGU UDROIU ■

IOAN ROȘCA ■

Nava totuși
merge

Printre curiozitățile prezentate la Expo 85, deosebita manifestare de la Tsukuba, se afla și macheta unui vas de 4 m lungime, fără motor, pinze sau cîrmă. În pofida acestor „lipsuri”, vasul totuși se deplasează fiind înzestrat cu un sistem de propulsie original: magneți supraconductori dispuși de-a lungul cocăi, ce

produc un cîmp magnetic puternic în apă, și un generator între doi electrozi plasați sub cocă care trimite în apă un curent electric puternic. Curentul electric creat este perpendicular pe cîmpul magnetic și forța electromagnetice rezultantă împinge nava. O astfel de propulsie înlătură vibrațiile și zgomotele. Realizatorul este fizicianul Yoshiro Saji. Deocamdată viteza navei este doar de un

nod și jumătate pe oră. Oricum nici primarele mașini nu aveau o viteză prea mare.

Dispozitiv
antifurt

Lanțuri, lanțisoare, incuietori speciale, sisteme de alarmă — o mulțime de metode pe care le folosesc proprietarii de automobile pentru a preveni furtul mașinii. De curînd a fost conceput un nou sis-

tem potrivit căruia poți să detașezi volanul printr-o simplă

apăsare a unei manete. Noul mecanism se numește „Stovopol” și se compune din trei părți: O bază care se

fixează o dată pentru totdeauna pe bara de direcție, de fapt un cilindru în centrul căruia se găsește trei pinioane cu dispoziție unică (la fel de individualizată ca și o cheie), un disc avînd pe o față (cea dinspre coloană) trei orificii ce corespund celor trei pinioane și pe cealaltă față (cea dinspre volan) alte trei pinioane standard; un butuc fixat de volan care are trei orificii unde pătrund

cele trei pinioane ale discului. Este suficient să-ți pui disculețul în buzunar și nimeni nu va putea porni mașina, căci fără el, volanul se învîrtește în gol.

Din nou despre
telefon

Dacă un telefon cu clape nu mai face parte de mult din seria noutăților, nu ace-

lași lucru s-ar putea spune despre GS 63, telefonul înzestrat cu clape dar și cu calculator care socotește instantaneu numărul de impulsuri P.T.T. consumate cu prilejul fiecărei convorbiri locale sau interurbane, dînd astfel posibilitate proprietarului să cunoască precis costul convorbirilor pe perioada care s-a scurs.

ELENA GRECESCU ■

Fără îndoielă că evenimentul astronomic al anilor 1985/1986 și al secolului XX este reapariția și evoluția pe orbita ei, a cometei Halley. Tinând cont că se întoarce o dată la 76 de ani, aceasta este, deci, ultima apariție a cometei Halley în mileniul al doilea! O febră de mii de grade a cuprins Terra și aproape pe toți cei ce o locuiesc, Telescoapele Pământului, mari și mici, indiferent în ce țară a globului sînt situate, scormonesc cerul! Tainele Universului se retrag, cred, mai spre înălțimi, de frică să nu fie dezvăluite întru totul. Naturii nu i-a plăcut niciodată să fie deconspirată pe de-a-ntregul. Halley se află acum la al 30-lea ei voiaj, de la data atestării sale, anul 240 înainte de era noastră. Cu siguranță, steaua asta cu coadă, cu plete, steaua mătură, steaua care fumegă sau cum vreați s-o mai numi, se pretațea și la alte metafore, comparații mai moderne, mai tentante ori mai... bănoase!, steaua asta spuneam trebuie să fie mult mai bătrână. Chiar dacă admitem și ipoteza unui solitar, dar imos cercetător din București, Vasile Droj, care susține și demonstrează cu câteva argumente ipotezei că Halley ar putea fi un corp artificial, adică o navă cosmică stelară aflată în derivă prin marile de haos ale spațiului infinit, naufragiată în urma vreunui incident, și care, de sute de mii de ani, poate chiar de milioane de ani rătăcește în sistemul nostru solar!

Bulgărele de gheață se presupune a fi, în această imaginație, nimic altceva decît praful cosmic și vaporii de apă care au înghețat pe suprafața navei! La urma urmei, mi-am zis, dacă de atîta timp vorbim de **faxurii zburătoare**, cînd nimeni nu le-a văzut prea clar zburînd, de ce n-am vorbi și despre această **presupunere**: că Halley ar putea fi o navă cosmică stelară, eșuală, în derivă?

La urma urmei o astfel de ipoteză este mult mai tonică, mai emoționantă, mai aproape de visele noastre, de îndrăznețiile noastre de azi, mai de acceptat decît spaimile și speculațiile de tot felul de odinioară, puse în circa ori pe seama acestei surizătoare comete:

Muritorii de rînd, neputîndu-și explica prea mult fenomenele acestea ale stelelor cu coadă, ale stelelor care aruncă săgeți de foc, au fost tentați să pună în legătură cu apariția acestor comete, a cometei Halley mai ales, apariția unor fapte sau întâmplări, vesele sau triste, petrecute pe pămînt în preajma vizitelor lor:

Astfel,
— între anii 467—543, înaintea erei noastre, cometa Halley s-a arătat de două ori și unii tălmăcitori au emis părerea că aceste apariții ar fi marcat nașterea Secolului de Aur al antichității: că în jurul anilor ăștia, 543 mai ales s-au impus toate geniile antichității mijlocii. A fost, zic ei, epoca marilor maestri, a marilor întemeietori de religii, de școli filozofice etc. Au apărut și trăit atunci, pe continente diferite, Zalmoxis, Pitagora, Confu-

cius, Lao-Tzi, Budha, Vardhama (întemeietorul jainismului), Anaximene și alții. Atunci, zic ei, Budha se hotărîse să părăsească palatul regal;

— apariția Marelui Val — Miracolul Grecesc, apariția în rîndul acestor mari maestri a lui Anaxagora, Cratilos, Empedocle, Gorgia, Heraclit din Efes, Gotama (întemeietorul școlii Nyaya), Protagoras, Leucip, Socrate, Parmenide, Zenon din Eleea, Pindar și mulți alții s-au născut și format în jurul anilor de apariție a cometei Halley;

— apariția unor astfel de comete, atunci cînd experiența, știința nu puteau explica încă astfel de fenomene, înspăimînta lumea: o astfel de cometă, apărută în Mexic, a stîrnit, se spune, o teamă atît de mare în sufletul regelui aztec Moctezuma al II-lea, încît acesta, dîndu-i o interpretare nefastă semnului cereș, n-a mai putut evita cucerirea Mexicului de către spanioli. La o analiză mai subterană, s-ar fi putut demonstra poate și faptul

de ani!

Dar să părăsim aceste tălmăciri, preziceri vesele-triste, și să vedem ce efecte a avut **steaua noastră** asupra unor artiști, literați etc.: cometele au fost descrise încă din anul 2369 înaintea erei noastre, în **Analele chineze**. Despre ele au vorbit mulți învățați ai timpurilor, printre care Ptolemeu, Seneca, Aristotel, Tycho Brach, mare astronom, Kepler, Havelius, Doerfel și mulți alții. Halley a fost identificat, ca o cometă ce ne vizitează periodic, de către astronomul englez Edmond Halley, de la care i se trage și numele și care a observat-o în anul 1682. Am văzut, deci, că ea a fost pictată de către celebrul pictor florentin Giotto din Bondone (1266—1337), a fost conturată pe tapiseria reginei Mathilde, la Bayeux, consemnată pe niste tăblițe de lut de la British Museum, tăblițe datînd de acum 2200 de ani. Chiar și Lermontov, ne informează colegul nostru Ion D. Goia, a fost contemporan cu o vizită a co-

sus, prin prezicerile lor, au îngrozit lumea: „Atuncea, dacă globul n-o merita viață, / Poți să-l prăjești în voie-ți, eu nu mă-mpotrivesc. / Dar azi, topește numai a inimilor gheață / Și arde astrologii ce lumea îngrozesc“.

La 14 mai, 1857, Grigore Alexandrescu scrie, „în palatul nostru de vară“, după cum mărturiseste, **Răspunsul Cometei**, care, într-un fel de epistolă, închipuită firește, începe cu **Iubit muritor**. Cometa îl anunță pe poet că a primit, „prin poștia cerească, / Biletul tău pornit / Din Țara Românească“. Urmează o critică aspră la adresa omului păcătos de pe Pămînt, care „în rele mult sporește“, că „jos la voi mulți oameni mari și buni / Lumei folositori, au trecut de nebuni, / Au fost persecutați / În vreme ce-au trăit, / Și foarte lăudați“. După ce au murit. După o adevărată satiră la adresa pămîntenilor, Cometa, lăsîndu-se înduplecată de un fel de **captiv benevolentă**, încheie: „Mă-nduplec, în sfîrșit,

nici ritmate, în Cumpăna nr. 9, la 22 ianuarie 1910.

În 1921, George Topirceanu, rafinatul umorist se folosește de celebritatea stelei cu coadă, pentru a satiriza mai multe hibe ale unor contemporani: „V-am salutată odată sfera, / Acum vreo zece mii de ani, / Cînd astronomii de pe Terra / Erau de-abia orangutani. / (Flammarion era gorila / Și bietul Newton, diplomat. / Camil era de-abia cămila / Iar Duică... nu era deloc! / El de-abia azi, cînd scrie proză, / Se află în metamorfoză / Și se transformă tare greu: / Aspiră-acum la cimpanzeu).“ Mai departe, prin gura cometei, Topirceanu supune acidului umorului său neghibia umană din cauza căreia a curs atîta sînge pe glob: „Dar cînd văzui ce... porcărie / (Să-mi ierți cuvîntul) ați făcut, / Cit sînge-a curs din neghibie / Pe bietul vostru glob de lut, / Cu spaimă, la perihelie / Din zborul meu m-am abătut / Și nîmbul clar și trera lungă / Ca o eșarfă de lumină, / Mi le-am ferit să nu le-ajungă / Vreun strop întunecat de tină“. Din perspectiva aceasta, umorul lui Topirceanu devine de o modernitate izbitoră, probă că deprinderile rele ale pămîntenilor se îndreaptă greu, alteori deloc. În finalul cronicii ritmate a lui Topirceanu, cometa Halley ne îndeamnă la meditație, la armonie, la înlăturarea conflictelor umane, a războaielor. Dar presimțind parcă îndărătnicia, obtuzitatea unora, ne cam întorc spre spatele și ne salutăm, cum se spune, din mers: „De-atunci, iubitul meu, imi vine / De supărare și rușine / Să fug... cu coada-ntr-o picioare / Prin spații interplanetare / Și să mă mistui în neant. / Mă duc... Adio! Salutare! / Să-mi scrii: Uranus, poste-restante“.

Așadar, cometa Halley vine și se duce!

Unii au făcut pe seama ei preziceri, presupuneri, alții umor, iar cei mai practici au făcut și fac afaceri! Puț și simpu afaceri! Voga declanșată de reapariția cometei Halley a fost speculată la sînge de reprezentanții de frunte ai unor companii mai vechi sau create ad-hoc: „General Comet Industries Inc“ din New York, vizează să-și ridice cifra de afaceri, în anii '85/'86, la peste cinci sute de milioane de dolari, autointitulîndu-se, nu în alt fel decît: „The Official Representative of Halley Comet“, adică „Reprezentanța Oficială a Cometei Halley“. Aici se aprobă și se licențiază programe, se fac faimoase reclame unor produse, se invită atîtea altele la ordinea zilei. De asemenea, în contul a zece mii de dolari poți să ascuți tot ce spune și comentează marele astronom Carl Sagan, să participi la experiențele acestuia pe vasul Royal Viking Line, în croazieră spre Sydney.

De-aceia, dragul „meu, imi vine / De supărare și rușine / Să fug... cu coada-ntr-o picioare / Prin spații interplanetare / Și să mă mistui în neant. / Mă duc... Adio! Salutare! / Să-mi scrii: Uranus, poste-restante“.

N. GRIGORE MĂRAȘANU

HALLEY — presupuneri, umor și afaceri

că regelui aztec i-ar fi convenit să pună neputința sa, pe seama blîndei comete Halley. Niciodată regilor nu le-a plăcut să li se vadă slăbiciunea, neputințele ori înfrîngerile;

— un caz asemănător s-a petrecut în anul 1063, cînd cometa a apărut din nou și cînd Wilhelm Cuceritorul invadea Anglia: atunci, dezastrul nu știm dacă s-a mai pus pe seama cometei, dar ea a fost **imortalizată** pe tapiseria reginei Mathilde, la Bayeux;

— nici marele eveniment al căderii Constantinopolului, în 1453, nu a fost pus pe seama altor cauze, decît tot a vizitei, în acel an, a buclucașei comete Halley;

— în anul 1618, se spune de asemenea, o cometă gigantică ar fi provocat „moartea neagră“ a multor suflete, transformînd în pustii ținuturi întinse, populate de oameni;

— cometa Halley ne-a mai vizitat, scriu cronicile, în preajma anului 1683, cînd a avut loc așediuul Vienei — dar cu efecte pozitive de data asta (ca dealtfel și de alte dăți), fiindcă a fost barat accesul turcilor spre cealaltă jumătate a Europei;

— cucerirea Ierusalimului, intrarea armatelor franceze în Rusia, după apariția unei comete în anul 1811, au fost puse, probabil cu același substrat, al aruncării neputinței umane în circa unei surizătoare comete;

— unii nu se sfîesc să afirme că și declanșarea primului război mondial, război în care au murit milioane de oameni, s-ar fi produs tot datorită apariției cometei Halley, la 20 aprilie 1910, adică exact acum 76

meteii Halley (cea din 1834), nu fără urmări în creația sa (să ne amintim că în timp ce „mîhnitul Demon, duh proscris“ trecea pe deasupra Pămîntului, „zvăpăiatele comete, / lumină scuturînd din plete, / îi surideau făcînd alai“). În timp ce unii artiști au immortalizat-o în fel și chip, românii, vom poposi mai mult la noi acasă, au descoperit, prin felul nostru de-a fi, că steaua asta buclucașă are umor, mai ales umor:

La 12 februarie 1857, Grigore Alexandrescu închina cometei Halley, „anonsate — dar anunțul era, de fapt, eronat n.n. — pentru 13 iunie 1857“, după cum scrie poetul sub titlu, o odă umoristică intitulată chiar **Cometei**. Începe cu o invocatie: „Cometă cu lungi coade, însă cu scurtă minte, / De ce vrei să arzi globul ce noi îl locuim? / El, drept, mult nu plătește, dar tot avem cuvinte / Viața-i păcătoasă citva să prelungim“. Și după ce arată că oamenii nu sînt nici mai răi, nici mai buni decît cei dinaintea noastră, motivează în continuare: „Cîmpurile de astăzi sînt ele mai mănoase / Decît cele antice? / Măgarii mai deștepti? / Broasca mai muzicantă în bălțile stufoase? / Tigrii mai cu blîndețe, și oamenii mai drepti? / Nu, nu! Bagă de seamă să nu faci o greșală, / De care mai în urmă amar să te căiești; / Ba încă să dai, poate, o aspră socoteală / Preabunului părinte al rasei omenești“. Grigore Alexandrescu își încheie apoi oda plin de umor. Iansînd un adevărat atac asupra astrologilor vremurilor, care, așa cum arătam în capitolul de mai

astimpăr al meu foc, / Imi pui caii la grajd și coadele la toc. / Numai luați măsuri, gîndiți și căutați / De indulgența mea acum să profitați. / Căci dacă spre Pămînt vreedată m-oi porni, / Vă poci incredința că bine nu oți fi“.

Așadar, prezicerile faimosului astrolog vienez, care alarmase lumea pe la începutul anului 1857 (cînd scria și Grigore Alexandrescu aceste cronici umoriste), cum că pe 13 iunie ar avea loc o ciocnire între o cometă (Halley) și Pămînt, fuseseră dezmințite de majoritatea astronomilor, cometa continuînd să rămînă doar o sursă de umor. Așa se face că la următoarea sa trecere, în 1910, alți scriitorii români își potriveau umorul pe orbita cometei Halley: D. Anghel și St. O. Iosif. Cronică lor rimată, intitulată **Cometei**, fiind mai restrînsă, o redăm în întregime: „De unde vii, cometă minunată, / Ce nu te știe nici un astronom? / Ai mai trecut peste Pămînt vreedată? / Te-a mai văzut vreedată ochi de om? / De unde vii, că despre tine tac / Izvoadele cele mai vechi din lume? / Cine ești tu, de nu porți nici un nume? / Și nu ești scrisă-n nici un zodiac? / Din care-afund de vremi nemărginit / Te-ntorzi, și cite mii de veacuri sînt / De cînd te-ai dus și n-ai mai revenit / Afta de aproape de Pămînt? / De unde vii, nu știu — dar știu că eu / Nu m-aș fi-ntors ca tine, înapoi, / Ci ocoleam pe veci din drumul meu / Pămîntul — globul ăsta de noi-roi!“ Comentariile sînt de prios și ne rezumăm doar a aminti data apariției acestei cro-

Cronica șoselei

Reflecții

„Dacă m-ați invitat să vă povestesc despre viața mea, încep să-și depene amintirile invitatul clasei, înseamnă că vrei să cunoașterii cite ceva, mai interesant, bineînțeles, despre meseria de sofer, meserie pe care ați ales-o și dumneavoastră, viitorii mei colegi, din moment ce urmați această școală.“

N-aș vrea să o iau de la început, adică de aproape patruzeci de ani de cînd conduc mașini. Ar fi prea multe de spus. Și bune și rele. Dar mai ales grele. Că meseria de sofer n-a fost niciodată ușoară. În special cînd am început-o eu. Ba, din contră, era foarte grea. Numai și faptul că parcurgeam sute de kilometri pe șosele neasfaltate, cu denivelări la tot pasul, cu praf ce te-neca întruna, și tot era de-ajuns ca să regreti de a te fi lăsat tentat de atracția volanului. Te consola însă gîndul că nimeni, în afară de soferi, nu cunoștea mai multe locuri, mai multe orașe, mai mulți oameni, pe cit de diferiți, pe atît de interesanți.

De fapt, tocmai despre oameni, mai precis despre cum se poartă oamenii în circulație, m-am gîndit să vă vorbesc. Că, pînă la urmă să știți de la mine, toată circulația nu e decît o problemă

de bun simț, de înțelegerea că în tot ceea ce faci ca sofer sau ca pieton trebuie să ții seama nu numai de tine, ci și de cel cu care împarți șoseaua. În casa lui, omul poate face ce vrea. Nu dă socoteală nimănui. Pe șosea, însă, lucrurile se schimbă. Nimeni nu poate spune, drumul ăsta e al meu și merg pe el cum vreau și pe unde vreau. Nu poate spune și, mai ales nu poate proceda în acest fel, pentru faptul că are toate șansele să o termine rău. Aproape la toate accidente, dacă judeci puțin lucrurile, îți dai seama că putea fi evitat dacă cel care l-a comis înțelegea acest lucru simplu, dar foarte important, că pe șosea nu-ți este îngăduit orice. Nu pentru că te poate vedea agentul de circulație. Nu, ci pentru că există o măsură în toate.

Eu am reușit să nu am nici un accident. Și asta, deoarece m-am ferit nu numai pentru mine ci și pentru alții. Nu numai eu am procedat așa. Ci și mulți colegi de-ai mei care, nici ei, nu au avut accidente. Mă refer la consecințe grave. Cu toate că nu am auzit pe-atunci de conduita preventivă care, după cum știu acum, și știți și voi, zice că în circulație trebuie să te feriești și pentru alții. Spre binele tău și spre binele lor.

Vă rog să țineți minte că, chiar dacă nu ești vinovat de un accident, din moment ce ai lovit pe cineva și i-ai pricinuit suferințe și dureri, te apasă și răspunderea pe suflet. Că ești om și acela îl tot om.

Mă bucur că pe zi ce trece

portarea oamenilor în circulație e tot mai frumoasă. Pînă și tractoriștii care erau considerați un fel de spaimă a drumurilor, după cum se comportau destui dintre ei, confundînd șoseaua cu tarlaua, zic, pînă și tractoriștii circula acum cu totul altfel decît altădată. Adică regulamente, disciplinat. Merg pe dreapta și nu pe mijlocul șoselelor, evită păhărelul cînd sînt la volan, — se asigură înainte de a o lua la stînga, ca să nu ți se pună în cale exact cînd îi depășești, folosesc cum trebuie luminile pe timp de noapte și de ceață. Bine se poartă și marea majoritate a bicicliștilor. În urmă cu ani, mulți dintre ei nu ți-ar fi semnalizat că virează la stînga nici dacă-i picai cu ceară, cum se spune în popor. Am avut un coleg care a trebuit să intre într-un copac, de a zdrobit toată masca camionului, ca să ferească un biciclist care i-a tăiat pe neașteptate calea, venind din sens opus și intrînd într-o uliță laterală pe unde a dispărut în mare viteză.

Multe s-au schimbat în felul cum se circula în zilele noastre. Vouă, tineretului de astăzi, vi se pare normal ca mașinile să circule cu cauciucuri bune. Vreau să zic neuzate. Și într-adevăr, așa este bine. Dar nu sînt chiar așa de mulți ani cînd destule autovehicule aveau pneurile tocite de-abinelea, ca să nu amințesc despre anii de după război, cînd se făceau tot felul de improvizatii ca să se prelungască viața anvelopelor.

Foarte repede s-a încetățenit

transportul copiilor pe bancheta din spate. Și asta nu pentru că obligă regulamentul. Ci datorită înțelegerii rostului acestui procedeu. Ca și al aprinderii luminii farurilor de cum se lasă întunericul. Parcă mai ieri, dacă circula în oraș cu faza de întîlnire, fie și seara, nu puțin soferi te semnalizau, dîndu-ți de înțeles că-i deranjau luminile tale. A început să prindă și folosirea centurii de siguranță. Drept să vă spun, eu unul nu pot înțelege cum de există încă automobiliști care au curajul să circule fără să-și prindă centura de siguranță, cînd știu foarte bine cit de puțină viteză trebuie mașinii la o ciocnire ca cei din interior să fie aruncați, ca niște manechine, în torpedou, în volan sau în parbriz.

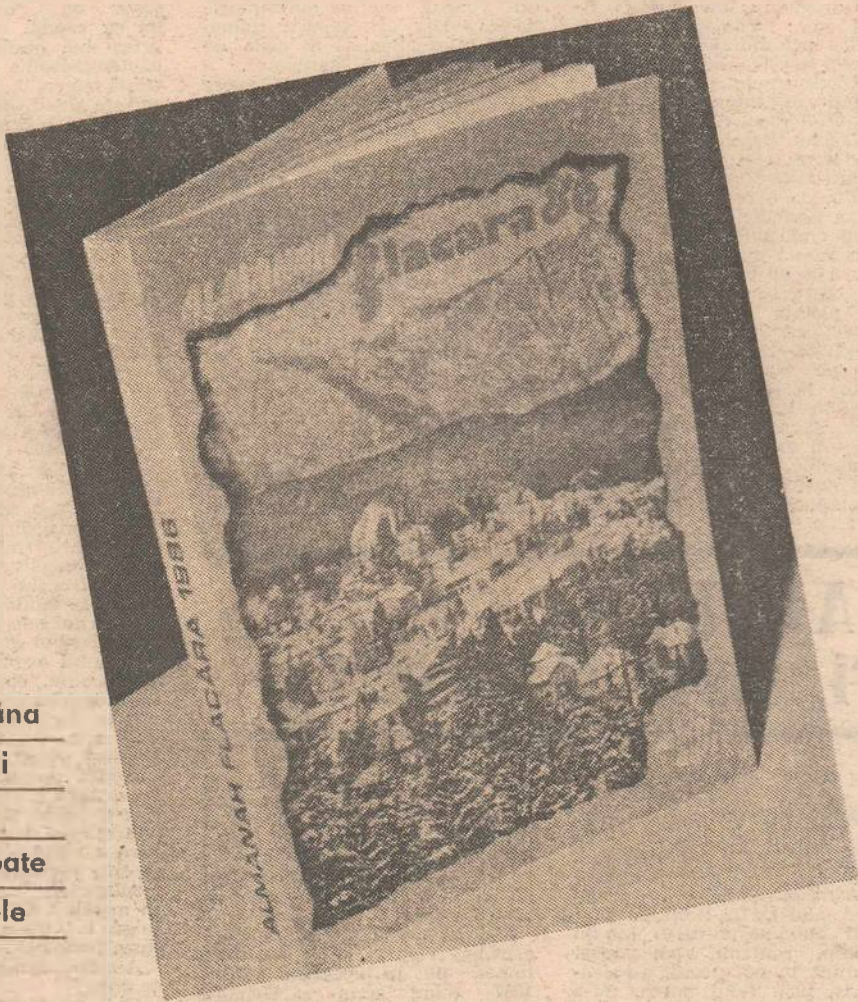
Nu prea întîlnești acum pe drumuri nici mașini rămase în defecțiune. Lumea s-a învățat să plece cu ele în bună stare tehnică, să le întretină cu grijă, să remedieze la timp stricăciunile, să schimbe piesele uzate. Chestie de cultură tehnică, dar, zic eu, și de bun simț pînă la urmă. Mai mare rușinea ca cineva, în zilele noastre, să rămînă în drum din cauză că nu are o bujie de schimb sau o curea de ventilator de rezervă. Din aspectele moderne ale circulației fac parte și lămpile de avarii, cu care sînt dotate tot mai multe mașini, lămpi a căror lumină galbene chipitoare prevestește de departe pe soferi că o mașină este oprită și de aceea trebuie să circule cu mai multă atenție pînă trec de ea.

Cele mai mari satisfacții imi dau gesturile de adevărată omenie pe care le întîlnesc adeseori în drumurile mele prin țară. Mă gîndesc la cei care opresc lîngă o mașină rămasă în pană ca să dea o mină de ajutor. Chiar dacă persoana în cauză nu este o blondă sau o brunetă frumoasă. Mă emoționează și salutul, devenit tradițional, al trambuștilor. E un gest frumos și dătător de încredere. Ca și purtarea acelor conducători auto care, noaptea, cînd te ajung din urmă, ori atunci cînd, depășindu-te, te treci înainte, nu ezită să schimbe de îndată faza mare cu faza de întîlnire, pentru ca la lumina proiectată pe oglinda retrovizoare să nu te orbească. Imi place cînd văd cum soferii nu numai că opresc în fața trecătorilor pentru pietoni, dar îi și invită, printr-un gest politicoasă, să traverseze, iar ei, pietonii, le mulțumesc cu un gest amical.

Nimic nu-mi produce însă mai multă satisfacție decît sosirea din cursă cu camionul meu. Și acum, ca și în primele zile de meserie, mă simt fericit de fiecare dată că am încheiat cu bine drumul, că n-am pricinuit necazuri nimănui și nici mie, că mă întorc cu plăcere în sinul familiei, iar mine voi putea porni într-o nouă deplasare. Este un sentiment pe care doresc să-l simțiți și voi ori de cite ori vă veți întoarce dintr-o deplasare, fie cu autovehiculul de serviciu, fie cu mașina voastră proprie.“

VICTOR BEDA

O dorință împlinită

La cumpăna
dintre ani
o lectură
pentru toate
preferințele

ALMANAHUL FLACĂRA '86

„Transcarpatica”, o lecție de patriotism

Nu știm dacă pionierii din Cisnădie care au făcut această expediție de 900 de kilometri parcurși pe jos, sint primii copii din țară care au străbătut traseul de coastă Putna-Herculane, deși s-ar putea să fie așa, însă fără nici o îndoială ei nu vor uita niciodată lecția de patriotism trăită cu acest prilej. Expediția a străbătut întreg lanțul Carpaților Orientali și Meridionali și a urcat pe principalele virfuri ale masivelor Giulaș, Rarău, Bicăz, Hașmaș, Ciucaș, Bucegi, Piatra Craiului, Făgăraș, Retezat, Godeanu, Cernel. A trecut prin stațiuni (Vatra Dornei, Durău, Izvorul Mureș, Tusnad, Sinaia ș.a.) sau prin orașe în care bate puternic inima industriei (Suceava, Pașcani, Brașov ș.a.). A ascultat legende în locurile lor de origină (la Pietrele Doamnei, în Ceahlău, la Lacul Rosu, la izvoarele celor doi frați, Oituz și Mureșul, în Retezat etc.), a vizitat muzee de istorie (la Putna, Sucevița, Suceava, Bran, Herculane), muzeul lemnului de la Cimpulung Moldovenesc, al tehnicii populare la Bran, de naturale la Vatra Dornei, de ceramică la Marginea. Pionierii s-au inclinat în fața mormintului lui Ștefan cel Mare și au suit troatele monumentului Eroilor de pe Caraiman, au pătruns sfioși în casa memorială Ion Creangă și au învățat să cunoască felul rocilor, au realizat un ierbar și un insectar cu exemplare culese de la un capăt la altul al țării și au făcut două sute de diazoitive color. Diazoitive pe care așum, când expediția a devenit amintire (dar o amintire de neuitat!) pionierii din Cisnădie le privesc cu bucurie și emoție.

● O idee ingenioasă au avut mesterii Cooperativei lemn-metal din Odorheiu Secuiesc. Ei au pus în vinzare, ca noutate, seturi de cite 6 cuburi pe care cumpărătorii le pot aranja singuri după dorință pentru a-și face fotografii, paturi de două persoane etc.

● Gestionara Stăneța Dima de

la magazinul de papetărie-jucării-parfumerie nr. 166 din cartierul brăilean Obor a confundat, se pare, filele calendarului, crezându-se acum în preajma lui 1 aprilie! Numai așa ne explicăm farsa pe care a jucat-o, cu maximă seninătate, mai multor cumpărători și pe care colegii noștri din Brăila o consideră, pe bună dreptate, anacronică. Cumpărătorii păcăliți au găsit în pungile cu cadouri pentru Anul Nou, cuprinzând diverse articole de parfumerie, și cite un calendar în valoare de 25 de lei. Foarte bine, cine nu are nevoie de un calendar? Însă calendarele cu pricina erau pentru anul... 1983! Motivul invocată de gestionară, că revizorii care au făcut inventarele din ultimii doi ani n-au dispus scoaterea calendarelor respective din gestiune, nu ni se pare serios, de aceea continuăm să credem că la mijloc a fost o confuzie de... calendar.

● De la I.T.B. Se află în curs de generalizare un sistem care va face imposibilă plecarea din stații a troleibuzelor și tramvaielor altfel decât cu ușile închise. Ceea ce va evita, bineînțeles, riscurile la care se expun cei ce „călătoresc” pe scară. Să lătm această măsură, dar am dori ca ea să fie completată cu alta care să evite și sporirea timpului de așteptat în stații.

● La întreprinderea minieră Aninoasa s-a sărbătorit recent un veac de extracție a cărbunelui. Cu acest prilej, a fost deschisă o expoziție foto-documentară care reconstituie istoria minei, de la roaba trecută la muzeu și caii orbi ce transportau altădată vagonetii, la utilajele moderne cu care lucrează azi cei care dau țării cărbune.

● În atenția ieșenilor! Până la 15 ianuarie 1986, se primesc înscrieri la Aeroclubul „Moldova” pentru cei ce doresc să înceteze un sport la modă în ultima vreme: Deltaplanorismul.

Putină astronomie de Anul Nou

Vă propunem o festivitate de „ultimă oră” a cunoștințelor as-

tronomice în preajma momentului când Sirius va marca, apropiindu-se de meridian la miezul nopții, începerea unui nou an în istoria civilizației. Știați că zburind cu o anumită viteză spre apus, s-ar putea sărbători revelionul de 24 de ori, de cite ori se trece de la un fus orar la altul? Și că zburind în sens invers, cu aceeași viteză, s-ar putea pierde Anul Nou?

Știați că la Polul Nord noaptea Anului Nou intră direct într-o altă noapte, acolo fiind acum întineric deplin pe tot parcursul zilei, că la cerul polar intervin doar câteva minute de lumină, că la noi noaptea de la cumpăna anilor durează cam 15 ore în timp ce la ecuator e egală cu ziua? Și însă o întrebare: știați că pentru astronomi noul an începe cu 7 ore mai devreme, în momentul în care Pământul și-a încheiat încă un tur din cele peste 4,5 miliarde în jurul Soarelui? Probabil, știați. Numai pentru cei care, eventual, au uitat (deși cultura, zice un dicționar celebru, este ceea ce rămâne după ce-am uitat ce-am învățat!) precizăm că anul astronomic are 365 de zile, 5 ore, 48 de minute și 46 de secunde. Această valoare exactă, dar încomodă, a fost evitată prin utilizarea anului de 365 de zile sau de 366 de zile (așa numiții ani bisecți). Ideea salvatoare i-a venit lui Sosigene, astronom din Alexandria și a fost introdusă de Iuliu Caesar în anul 46 î.e.n. Mica diferență acumulată, de 0,0078 zile între un an iulian mediu și unul astronomic a fost înlăturată prin calendarul gregorian în 1582, adoptat la noi în 1924. Începutul anului este stabilit prin convenție (numele lunilor septembrie, octombrie, noiembrie, decembrie, adică a șaptea, a opta, a noua, a zecea, au rămas din vremea când convenția stabila începutul anului la 1 martie). Momentul de la care se socotesc anii este, de asemenea, rezultatul unei convenții și precizăm că data începerii erei noastre a fost stabilită în anul 525 de către Dionisie cel Mic sau Dionisie Scitul născut pe meleagurile Dobrogei. Și o ultimă precizare. La 2 ianuarie 1986, Pământul se va afla cel mai aproape de Soare. Ciudat, nu? E iarnă și totuși ne apropiem de Soare. Dar succesiunea anotimpurilor nu este provocată de apropierea sau

ULTIMA ORĂ

depărtarea de Soare, ci de înclinarea axei Pământului față de ecliptică. În această perioadă a anului, ea face ca emisiera boreală să fie mai puțin expusă razelor Soarelui, în schimb apropierea de astrul născut explică de ce iarna boreală e mai puțin geroasă decât cea austră. (Amănuntele ne-au fost furnizate de astronomul Magda Slavinschi).

● Ne face plăcere să anunțăm și noi deschiderea în Capitală a unui nou magazin reprezentativ de prezentare și desfacere a mobilei. Fiecare piesă este un unicat iar stilurile de mobilier sunt diverse, de la cele clasice la cele cu o linie modernă. Precizăm, pentru cei interesați, adresa: Calea 13 Septembrie, la parterul blocurilor 73-75.

● 258 de familii din Uricani vor trece pragul noului an în casă nouă.

● A doua magistrală de alimentare cu apă a municipiului Baia Mare a fost terminată. Ea măsoară 6 km și face legătura între Lacul de acumulare de la Fritza și Uzina de apă din Baia Mare.

● Membrii cercului de speologie „Profesa” din Hunedoara au făcut recent o importantă descoperire în cavatul de la Ponorici-Clocoșova: peștera din Valea Stînii. Până când peștera va fi deschisă și turistilor să ne mulțumim cu descrierea și semnată de prof. Ios Graș: „După aproximativ 1 kilometru în care abundă sălile lași de 20-40 de metri și înalte de 10-20 de metri, galeria principală se îngustează treptat într-un sifon prin care apa pătrunde în necunoscut. Stalactitele și stalagmitile, cu o dezvoltare impresionantă de până la 8 metri, varietatea cromatică, de la albul imaculat la roșu cărămiziu, domurile stalactitice, vâlurile, draperiile dezvoltate pe pereți conferă peșterii un farmec deosebit. Cascadele formate de apa ce se scurge din galeriile laterale, piriul subteran care susține printre stalagmite și blocuri de calcar îți dau senzația că timpul geologic a fost redus la dimensiuni istorice, iar ecoul miilor de picături de apă dau senzația unui magnific concert susținut de natură”.

● Primul calendar românesc sibian datează din 1793 și se găsește la cea mai veche bibliotecă publică din țară „Astra” care anul ce urmează va împlini 125 de ani de activitate neîntreruptă. În patrimoniul „Astreii” se află multe valori. Să amintim doar manuscrisul integral al operei lui Alexandru Vlahuță, „România Pitorească”.

● Citim în „Gazeta Gorjului”: Din tabelul cu mersul trenurilor aflat în vitrina Agenției de voiaj din localitate rezultă că personalul nr. 2021 care circula pe ruta București — Simeria staționează în Tirgu Jiu... 10 ore și 11 minute. Noroc că trenul nu s-a orientat după anunțul cu pricina.

● Școala din Hlipiceni, județul Botoșani, a sărbătorit un secol de existență. Iată două dintre cifrele semnificative care au fost evocate cu acest prilej: în urmă cu o sută de ani în Hlipiceni erau 2 învățători; azi funcționează aici 58 de cadre didactice.

● O altă veste tot din județul Botoșani. S.M.A. Coțușca nu este singura întreprindere din județ care folosește o instalație eoliană pentru producerea energiei electrice, dar, se pare, aici ea este cea mai bine pusă la punct. Specialiștii apreciază că prin experiența de la Coțușca a fost depășită faza încercărilor artizanale, ajungându-se la un tip de instalație care merită să fie produsă în serie. Deocamdată instalația respectivă asigură iluminatul în birouri și în câteva locuințe, dar se prevede extinderea randamentului și utilității ei în viitorul apropiat.

● Cargoul „Nicoresți” de 7500 tdr și nava de aprovizionare „Vega”, destinată platformelor de foraj marin, se înscriu printre realizările de ultimă oră ale navaliștilor brăileni.

● Citeva plăcute zile de vacanță pot fi petrecute, aflăm, și la Piatra Fântânelor în județul Bistrița-Năsăud. Amatorii găsesc aici tot ce este necesar practicării sporturilor de iarnă,

schiori, săniuțe, etc. urmând să fi instalat pe pârta de agrement a hotelului și un baby sky.

La Opera Română

● Sâmbătă 28 decembrie, este o zi de spectacole pentru copii. În matineu, la orele 11 și 14, **Povestea micului Pan** de Laurentiu Profeta, cu participarea corului de copii „Vocea primăverii”, dirijor Claudiu Negulescu. Același spectacol și în matineu (ora 11) de duminică 29 decembrie.

● Duminică seara, la ora 18, se va cînta **Bărbierul din Sevilla**. În conducerea muzicală a lui Carol Litvin, rolurile principale vor fi asigurate de Stănița Lăscu (Almaviva), Alexandru Moisuc (Bartolo), Silvia Voinea (Rosina), Emil Iugașcu (Figaro), Teodor Ciurdea (Don Basilio).

● Amatorii unui spectacol de balet vor putea urmări în seara revelionului, la Operă, **Seară vieneză**, trpticul cunoscut din biografia mozartiană *Eine Kleine Nachtmusik*. Terminată! lui Schubert și Valsuri de Johann Strauss.

● A intrat recent în patrimoniul muzeului județean din Baia Mare un aparat de fotografiat ce reprezintă un record al miniaturizării pentru începutul secolului XX când a fost construit. Aparatul, sugestiv numit „detectiv”, nu depășește cu mult dimensiunile unei cutii de chibrituri.

● Să recunoaștem că nu ne-am așteptat la așa ceva: ziarul „Ceahlău” din Piatra Neamț anunță că s-au înregistrat accidente de... căruțe. Și că două «exemple, din care reiese, nu până și mijloacele paratrăsărie de transport pot spera unor evenimentele rutiere neplăcute ale secolului vitezei.

● Anul acesta au fost culese săpăturile la cel mai important castru roman din Dacia, cel al Legiunii a XIII-a Gemina de la Apulum. Săpăturile au scos la lumină clădiri din interiorul fortificației.

Concert neobișnuit

Pentru cei mai mulți dintre noi, un solist instrumentist: ne poate încanta cu arculus său, cu armoniele pianului, cu vibrația de alto a violoncelului, ori, cel mult, la flaut, harpă, oboi. Desigur, nu stabilim dogme, ba chiar dimpotrivă, pentru că, iată, nu demult am asistat la un senzațional program de recitaluri de... percutie. Șapte tineri muzicieri reuniți pe scena Conservatorului „Ciprian Porumbescu” din București cu prilejul fazei pe țară a Festivalului național „Cîntarea României” au demonstrat, într-un spectacol mai puțin obișnuit, adevărul — recunoscut din punct de vedere teoretic dar puțin probat concret — că muzica este în primul rînd ritm. Marcel Ghiur, Fabian Katalin, Roman Cătălin-Doru, Furdul Cornel, Minea Lucica și Emil Oprea au interpretat la xilofon, timpane, marimbafon, baterie etc., piese clasice și moderne, din literatura muzicală universală, dar mai ales, muzică românească. Dacă sintem siguri că pe fiecare dintre ei îi vom putea întîlni peste doi, trei sau patru ani în orchestrele filarmonicilor din țară, despre Emil Oprea, student în ultimul an la Conservatorul bucurestean trebuie să adăugăm că virtuozitatea, inteligența interpretării, rafinamentul cu care exploatează registrele sonore ale numeroaselor instrumente pe care le stăpînește anunță nu numai un excelent percuționist de ansamblu, ci și un solist de talent. Interpretind Mihailovici — Improvizată I și II și Concertul pentru marimbafon și pian, partea a III-a de Kurka, Emil Oprea s-a dovedit, fără îndoială cel mai matur dintre tinerii percuționiști, un artist deja format și a cărui valoare se măsoară de pe acum în citeva premii internaționale de anvergură. (Tania Radu)

Pagină realizată de
ALEXANDRU ȘERBAN

Următorul număr al revistei Flacăra va apărea sâmbătă 4 ianuarie 1986

Flacăra, Redacția: București, Piața Școlii 1, căsuța poștală 3312, cod 71 341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlilor”. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” — sectorul export-import presă F.O. Box 12-201, telex 10876, psfrf

București, Calea Grivitei nr. 64-66.